

**POWIATOWY URZĄD PRACY
W PIŁE**

**INFORMACJA
O SYTUACJI NA RYNKU PRACY
W POWIECIE PIŁSKIM
W 2011 ROKU**

SPIS TREŚCI:

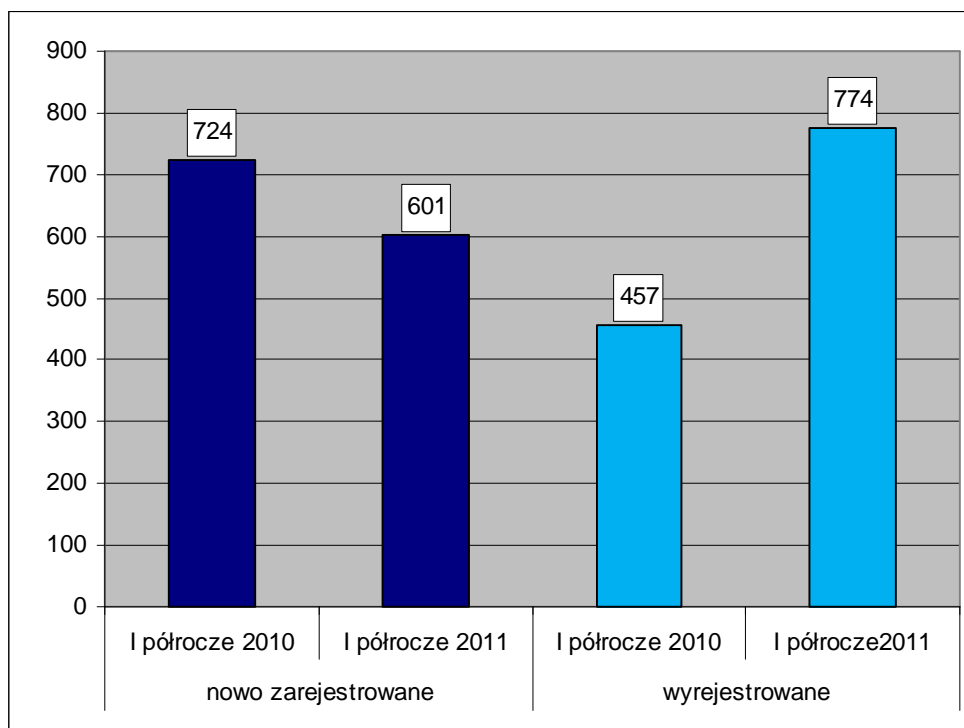
I. WSTĘP	4
II. ZMIANY W STANIE I STRUKTURZE BEZROBOCIA	8
1. Poziom bezrobocia	8
2. Stopa bezrobocia	9
3. Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego	10
4. Nowe rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych	10
5. Zwolnieni z przyczyn nie dotyczących pracowników	13
6. Wybrane kategorie osób bezrobotnych	14
6.1. Poprzednio pracujący	15
6.2. Bezrobotni według płci	15
6.3. Bezrobocie na wsi	16
6.4. Bezrobotni z prawem do zasiłku	17
7. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	18
7.1. Bezrobotni do 25 roku życia	19
7.2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia	20
7.3. Osoby długotrwale bezrobotne	21
7.4. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych	21
7.5. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego	22
7.6. Bezrobotni bez wykształcenia średniego	22
7.7. Osoby niepełnosprawne	22
8. Struktura osób bezrobotnych	23
8.1. Bezrobotni według wieku	23
8.2. Bezrobotni według wykształcenia	24
8.2.1. Bezrobotni z wyższym wykształceniem	25
8.3. Bezrobotni według stażu pracy	27
8.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy	28
9. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	29
9.1. Według rodzaju działalności gospodarczej	30
9.2. Według zawodów	32
III. PODZIAŁ I WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY I EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO	33

IV. FORMY AKTYWIZACYJNE ŁAGODZĄCE SKUTKI BEZROBOCIA	38
1. Realizowane instrumenty i usługi rynku pracy	38
1.1. Staże	40
1.2. Prace interwencyjne, roboty publiczne i prace społecznie użyteczne	42
1.3. Wspieranie przedsiębiorczości	45
1.4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	48
2. Realizowane projekty i programy	50
2.1. Projekt „Mój wybór – moja przyszłość” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego	50
2.2. Program specjalny „Aktywna na rynku pracy”	52
2.3. Program dla osób zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracowników	55
3. Podjęcia pracy	57
V. WSPÓŁPRACA Z KLIENTAMI URZĘDU.....	59
1. Promocja usług świadczonych przez Urząd	59
2. Giędy pracy i spotkania rekrutacyjne	62
3. Poradnictwo zawodowe	62
4. Aktywne poszukiwanie pracy – Klub Pracy	67
5. Działania outplacementu	70
VI. WSPÓŁTWORZENIE I REALIZACJA POLITYKI RYNKU PRACY	71
1. Współpraca z Powiatową Radą Zatrudnienia.....	71
2. Współdziałanie z partnerami rynku pracy	72
3. Kwalifikacje osób pozostających bez zatrudnienia a potrzeby pracodawców	74
4. Badania, opracowania	81
VII. PODSUMOWANIE	84

I. Wstęp

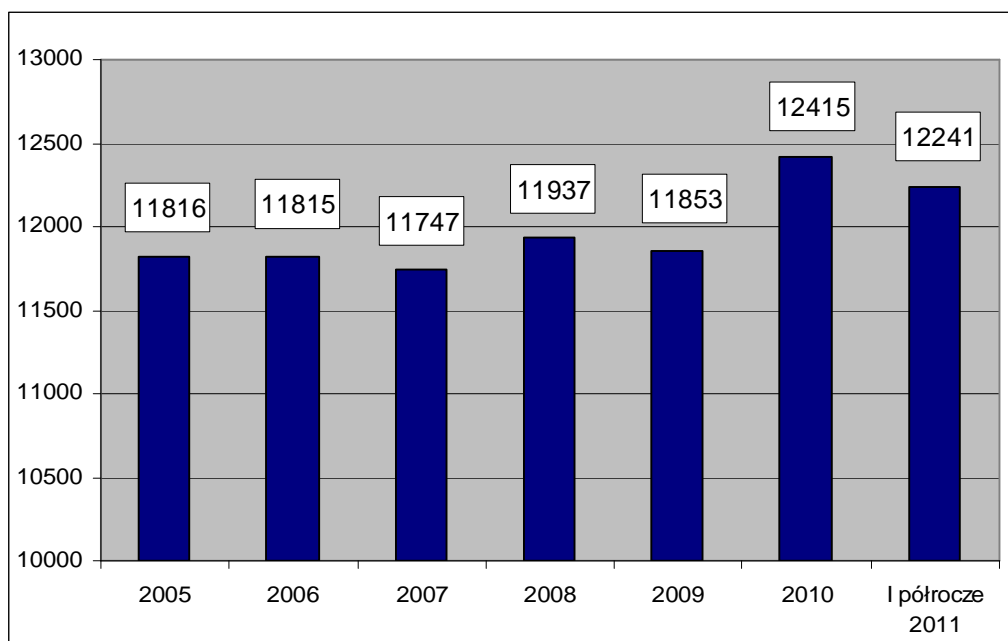
Aktywność podmiotów gospodarczych jest jednym z czynników wpływających na stan gospodarki w regionie. O dobrze prosperującej gospodarce świadczy przede wszystkim aktywność biznesowa mieszkańców, a także niski odsetek firm, które zaprzestają prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto w okresie ogólnoswiatowego kryzysu gospodarczego wysoka przedsiębiorczość w regionie jest istotna, gdyż wskazuje że mieszkańcy nie chcą się poddać pogarszającej się sytuacji na rynku pracy.

W I półroczu 2011 roku zarejestrowało się w systemie REGON w powiecie 601 nowych podmiotów gospodarczych, tj. o 17% mniej niż w I półroczu 2010 roku, wyrejestrowały się natomiast 774 podmioty, tj. o 69,4 % więcej niż w analogicznym okresie 2010 roku. W województwie wielkopolskim w I półroczu 2011 roku w stosunku do I półrocza 2010 roku zarejestrowało się mniej podmiotów o 16%, wyrejestrowało natomiast więcej o 55 %. Zatem w powiecie w I półroczu 2011 roku w porównaniu do I półrocza 2010 roku wyrejestrowało się o 14,4 punktu procentowego więcej podmiotów niż w województwie, natomiast zarejestrowało się mniej o 1 punkt procentowy.

Wykres 1. Nowe rejestracje i wyłączenia podmiotów gospodarczych w powiecie pilskim w I półroczu 2010 i 2011 roku.

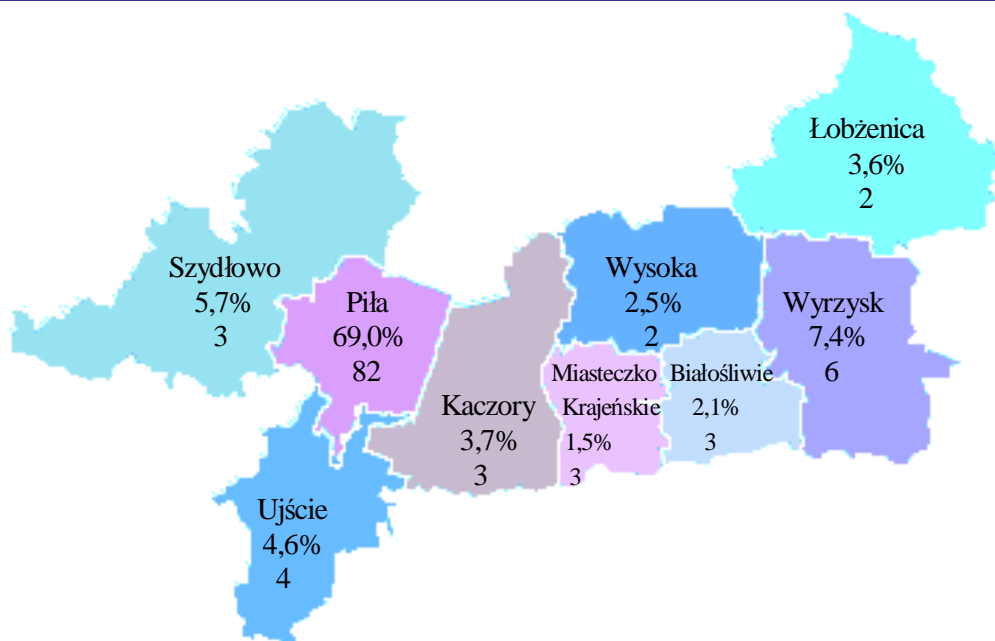
Według dostępnych danych w statystyce publicznej na koniec I półrocza 2011 roku zarejestrowanych w systemie REGON w powiecie było 12.241 podmiotów gospodarczych. Odnotowano zatem spadek ich liczby w stosunku do stanu na koniec 2010 roku o 1,4% (w województwie o 0,5%). Porównując natomiast do analogicznego okresu roku 2010 roku zauważalny jest wzrost liczby podmiotów w powiecie o 1% (w województwie o 1,7%).

Wykres 2. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie w latach 2005-2010 i I półroczu 2011 roku.

Wśród podmiotów gospodarczych przeważają mikro (do 9 pracowników) i małe przedsiębiorstwa (10-49 pracowników).

Rozkład liczby podmiotów zarejestrowanych w powiecie jest zróżnicowany w obrębie poszczególnych gmin. Na podstawie dostępnych danych za I półrocze 2011 roku można stwierdzić, iż gminą wyróżniającą się na tle pozostałych jest gmina miejska Piła, gdzie przypadła największa liczba podmiotów gospodarczych (8.442 jednostki gospodarcze). Gmina ta charakteryzowała się również największą koncentracją podmiotów na km² powierzchni (82 jednostki na km²). Najniższą koncentracją podmiotów gospodarczych charakteryzowały się gminy Łobżenica i Wysoka, gdzie wynosiła ona 2 jednostki gospodarcze na 1 km².

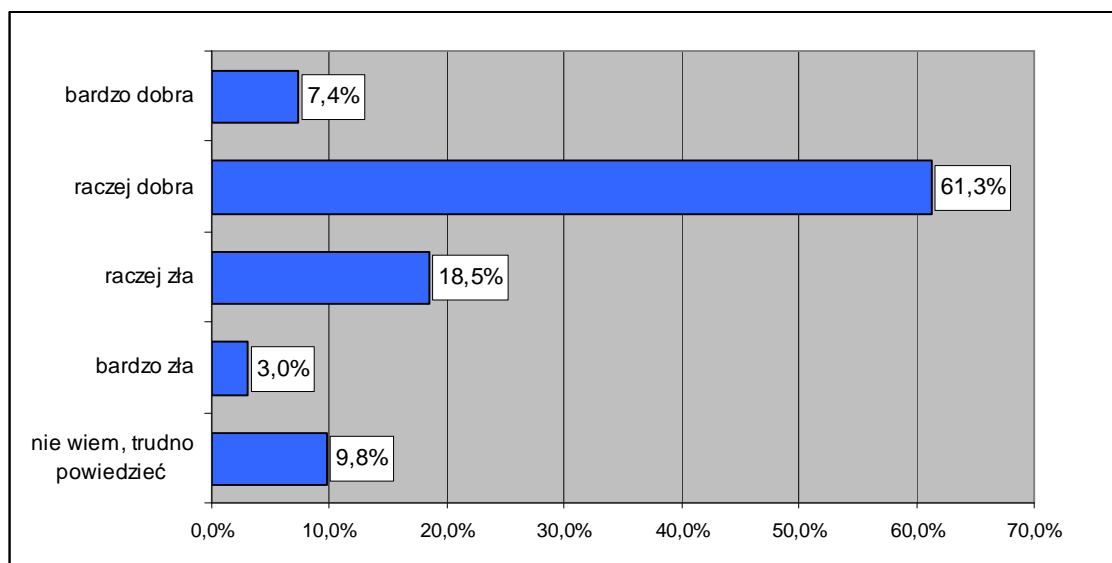

Rysunek 1. % udział podmiotów z gmin w ogólnej liczbie podmiotów w powiecie oraz liczba podmiotów gospodarczych na km² w gminach.

Głównym obszarem działalności przedsiębiorstw w powiecie pilskim jest handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych. Ten rodzaj działalności według stanu na koniec i półrocza 2011 roku prowadziło 27,5% podmiotów w regionie. Następnie 11,2% firm działało w sekcji budownictwo. W sekcjach działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 7,9%, przetwórstwo przemysłowe – 7,7% oraz w transporcie i gospodarce magazynowej -7,4%. Firmy związane z opieką zdrowotną i pomocą społeczną stanowiły 6,7%, a 6,4% stanowiły podmioty prowadzące działalność w sekcji pozostała działalność usługowa.

Badane w 2011 roku przez Wielkopolskie Obserwatorium Gospodarcze nastroje gospodarcze i koniunktura przedsiębiorstw (WOG_KP) w województwie wielkopolskim wskazują na pogorszenie klimatu gospodarczego i osłabienie koniunktury. Najniższe wskaźniki klimatu gospodarczego odnotowywane są w przedsiębiorstwach z sekcji: górnictwo, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię, handel hurtowy i detaliczny oraz przetwórstwo przemysłowe. Przedsiębiorcy obserwują słabnięcie popytu i zmniejszanie sprzedaży oraz związane z tym nieznaczne obniżenie oceny zdolności do regulowania zobowiązań, przy czym nadal nieźle oceniają swoje zdolności inwestycyjne i rentowność prowadzonego biznesu. Obserwowany jest znaczny odsetek przedsiębiorców, którzy nie mają pewności co do tego czy będzie się utrzymywało zatrudnienie w poszczególnych grupach pracowniczych (robotnicy niewykwalifikowani, robotnicy wykwalifikowani, pracownicy biurowi, kadra kierownicza niższego i średniego szczebla, kadra kierownicza wyższego szczebla). Porównanie deklaracji przedsiębiorców z marca i września 2011 wskazuje iż rośnie prawdopodobieństwo redukcji zatrudnienia w ciągu najbliższych 12 miesięcy. Wśród przedsiębiorstw, które najbardziej odczuły negatywny wpływ kryzysu częściej są to firmy zlokalizowane w subregionie pilskim.

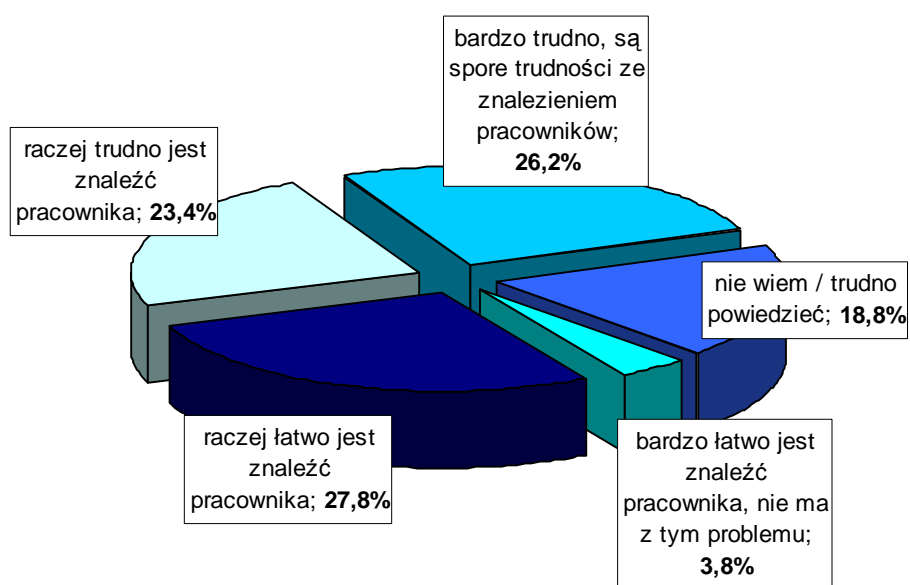
Przeprowadzone w 2011 roku – na zlecenie PUP - badanie „Analiza lokalnego rynku pracy” umożliwiło pozyskanie opinii pracodawców dot. oceny ich ogólnej kondycji na lokalnym rynku. Zdecydowana większość, przedsiębiorców określiła ogólną kondycję firmy jako raczej dobrą, a 7,4% wskazało na bardzo dobrą sytuację swojej firmy.

Wykres 3. Ocena kondycji przedsiębiorstw.

Ponad połowa badanych pracodawców wskazała, że w ciągu najbliższego roku popyt na oferowane przez firmę produkty lub usługi będzie rósł (11,4%) bądź utrzyma się na niezmińszonym poziomie (40%). Powyższe przekłada się na plany inwestycyjne pracodawców. 18,5% badanych posiada plany inwestycyjne. Zdaniem ponad 47% przedsiębiorców posiadających plany inwestycyjne, ich realizacja wpłynie na wzrost zatrudnienia.

Tylko jedna trzecia pracodawców uważa, że łatwo jest znaleźć pracownika, natomiast prawie 50 % pracodawców ma trudności w zatrudnieniu pracowników.

Wykres 4. Ocena sytuacji na lokalnym rynku pracy – dostęp do pracowników.

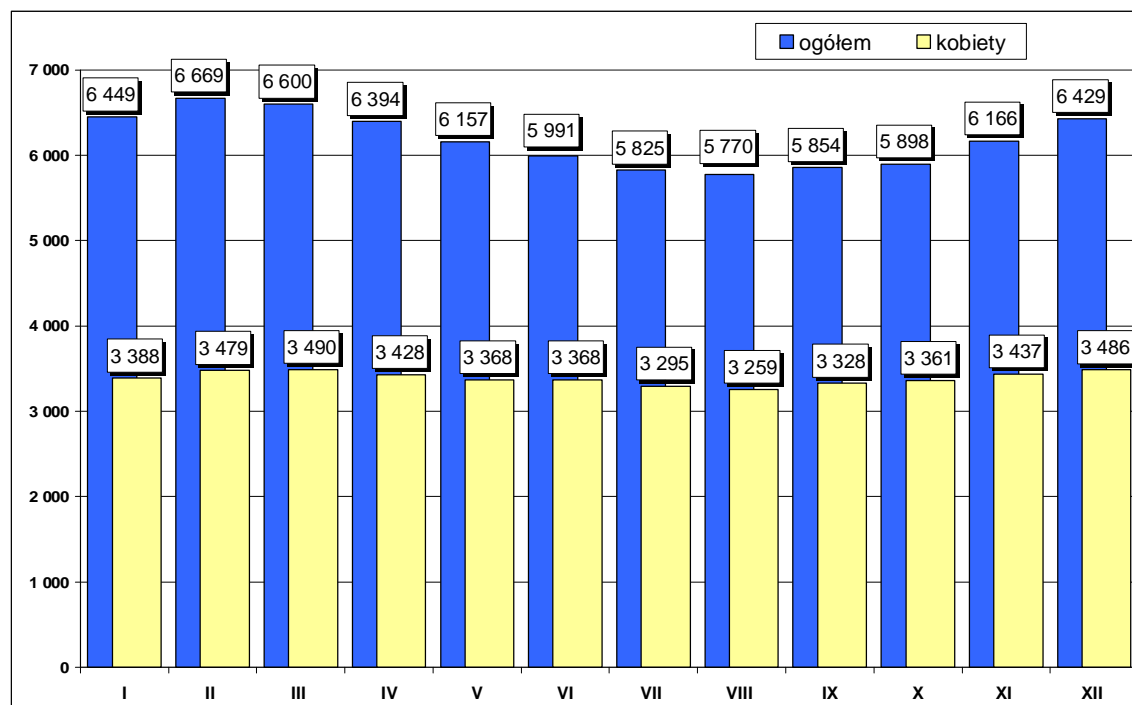
II. Zmiany w stanie i strukturze bezrobocia

1. Poziom bezrobocia

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile na koniec grudnia 2011 roku zarejestrowanych było 6.429 osób bezrobotnych – o 445 osób, tj. o 7,4% więcej, niż na koniec grudnia 2010 r. Wzrost liczby bezrobotnych w stosunku do grudnia 2010 r. (w granicach 2,2% – 22,1%) wystąpił we wszystkich jednostkach administracyjnych powiatu:

gmina	wzrost	
	w osobach	w %
miasto i gmina Łobzenica	91	22,1
miasto i gmina Wysoka	35	13,3
miasto i gmina Ujście	47	12,8
gmina Kaczory	34	12,0
gmina Szydłowo	37	9,0
miasto i gmina Wyrzysk	58	8,9
miasto Piła	134	4,2
gmina Miasteczko Krajeńskie	4	2,7
gmina Białośliwie	5	2,2

Zmiany w poziomie bezrobocia w powiecie pilskim w 2011 roku przedstawiono na wykresie 5.

Wykres 5. Liczba osób bezrobotnych w powiecie pilskim wg stanu na koniec poszczególnych miesięcy 2011 r.

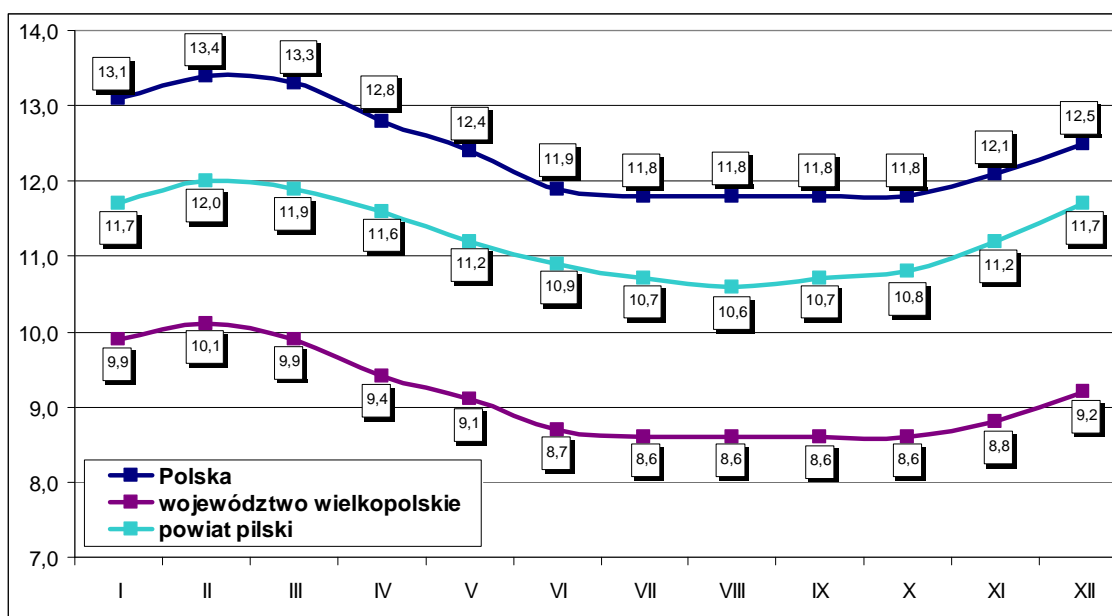
2. Stopa bezrobocia

Na koniec grudnia 2011 r. stopa bezrobocia w powiecie pilskim osiągnęła poziom 11,7%, w województwie wielkopolskim – 9,2%, a w kraju – 12,5%.

Miesięczne zmiany liczby bezrobotnych oraz stopy bezrobocia w poszczególnych miesiącach 2011 roku dla powiatu pilskiego, województwa wielkopolskiego i kraju przedstawiono w poniższej tabeli.

miesiąc	Liczba bezrobotnych wzrost / spadek (w %)			Stopa bezrobocia (w %)		
	powiat pilski	woj. wielkopolskie	kraj	powiat pilski	woj. wielkopolskie	kraj
styczeń	7,2	7,9	7,1	0,7	0,7	0,7
luty	3,3	2,3	2,1	0,3	0,2	0,3
marzec	-1,0	-1,8	-0,8	-0,1	-0,2	-0,1
kwiecień	-3,2	-5,4	-4,4	-0,3	-0,5	-0,5
maj	-3,8	-3,8	-4,1	-0,4	-0,3	-0,4
czerwiec	-2,8	-5,0	-4,2	-0,3	-0,4	-0,5
lipiec	-2,8	-1,5	-1,1	-0,2	-0,1	-0,1
sierpień	-1,0	-0,8	-0,4	-0,1	0,0	0,0
wrzesień	1,4	0,3	0,3	0,1	0,0	0,0
październik	0,7	0,5	0,3	0,1	0,0	0,0
listopad	4,3	2,3	2,5	0,4	0,2	0,3
grudzień	4,1	4,3	3,5	0,5	0,4	0,4

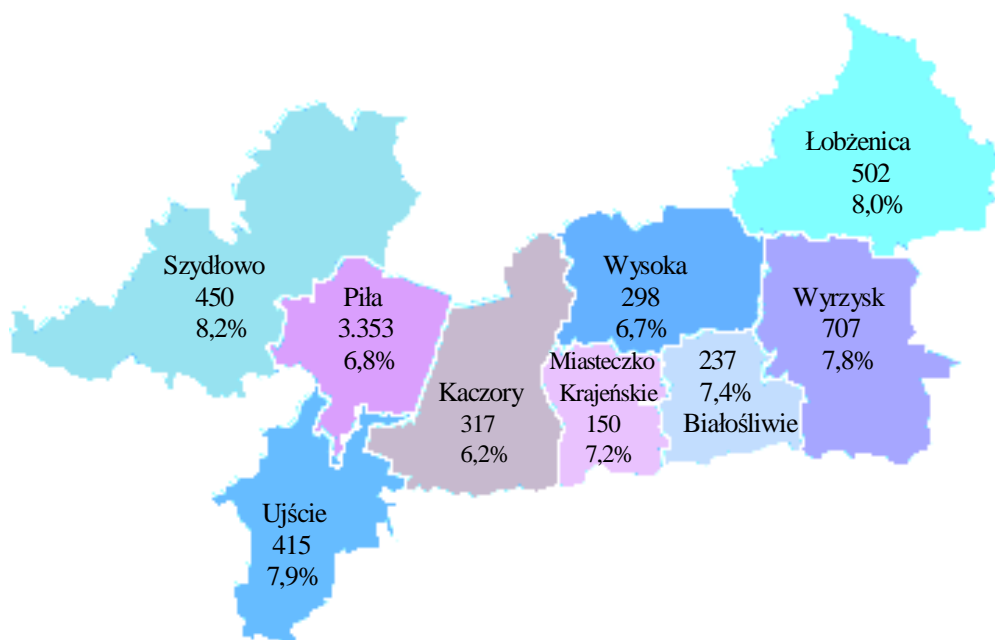
Stopę bezrobocia w powiecie pilskim, województwie wielkopolskim oraz w kraju w poszczególnych miesiącach 2011 roku przedstawia wykres 6.

Wykres 6. Stopa bezrobocia w poszczególnych miesiącach 2011 r.

3. Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego

Biorąc pod uwagę liczbę osób bezrobotnych na koniec grudnia 2011 r. i liczbę osób w wieku produkcyjnym na koniec 2010 r. (dostępną jako najaktualniejszą), wskaźnik bezrobocia rejestrowanego w gminach powiatu pilskiego ukształtował się na poniżej przedstawionym poziomie.

Rysunek 2. Liczba osób bezrobotnych oraz wskaźnik bezrobocia rejestrowanego w gminach powiatu pilskiego na koniec grudnia 2011 r.

W powiecie pilskim wskaźnik wyniósł – 7,1%, w województwie wielkopolskim – 6,1%, a w kraju – 8,1%.

4. Nowe rejestracje i wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych

W 2011 roku, podobnie jak w roku 2010, utrzymywała się znaczna rotacja osób bezrobotnych, wyrażająca się stosunkowo wysokim napływem i odpływem z bezrobocia. W okresie od stycznia do grudnia 2011 r. **zarejestrowało się** 11.048 osób bezrobotnych. W tym samym okresie **wyłączono** z ewidencji bezrobotnych 10.603 osoby – odpływ z bezrobocia był niższy od napływu o 445 osób, tj. o 4,0%.

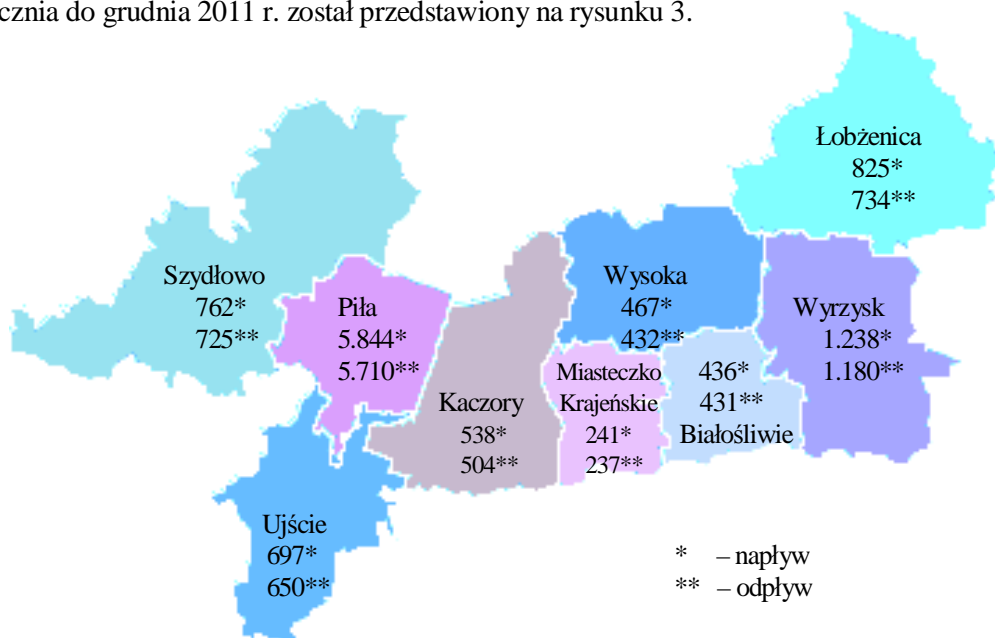
Porównując z analogicznym okresem 2010 roku, napływ do bezrobocia był niższy o 1.635 osób, tj. o 12,9%, natomiast odpływ zmniejszył się o 2.070 osób, tj. o 16,3%.

W województwie wielkopolskim w 2011 roku zarejestrowało się 202.369 osób, natomiast z ewidencji bezrobotnych wyłączono 202.587 osób – odpływ z bezrobocia był wyższy od napływu o 218 osób, tj. 0,1%.

Spośród osób nowozarejestrowanych – ponad połowa nie miała wykształcenia średniego (53,7% – o 2,1 punktu procentowego więcej, aniżeli w Wielkopolsce). Dużą grupę stanowiły również osoby długotrwale bezrobotne (30,8% – o 2,9 punktu procentowego mniej, aniżeli w Wielkopolsce), osoby do 25 roku życia (29,1% – 4,2 punktu procentowego mniej, aniżeli w Wielkopolsce), bez kwalifikacji zawodowych (27,8% – o 1,6 punktu procentowego więcej, aniżeli w Wielkopolsce) oraz osoby bez doświadczenia zawodowego (26,0% – o 1,3 punktu procentowego więcej, aniżeli w Wielkopolsce).

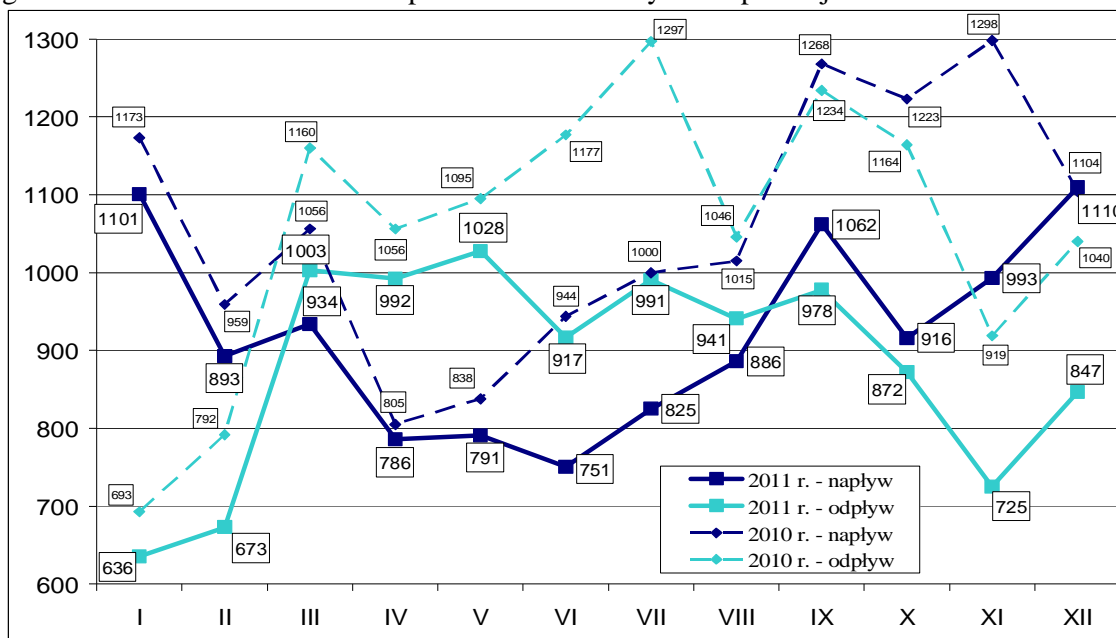
Porównując z 2010 rokiem, udział osób bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie osób nowozarejestrowanych zwiększył się o 4,4 punktu procentowego, osób długotrwale bezrobotnych – o 3,9 punktu procentowego, a osób bez wykształcenia średniego – o 1,0 punkt procentowy. Zmniejszył się natomiast udział osób do 25 roku życia – o 3,4 punktu procentowego oraz osób bez doświadczenia zawodowego – również o 3,4 punktu procentowego.

Napływ i odpływ z bezrobocia w poszczególnych gminach powiatu pilskiego w okresie od stycznia do grudnia 2011 r. został przedstawiony na rysunku 3.

Rysunek 3. Napływ i odpływ z bezrobocia w gminach powiatu pilskiego w okresie od stycznia do grudnia 2011 r.

Porównanie napływu i odpływu bezrobotnych w powiecie pilskim w okresie od stycznia do grudnia 2010 i 2011 roku zostało przedstawione na wykresie poniżej.

Wykres 7. Napływ i odpływ bezrobotnych w powiecie pilskim w poszczególnych miesiącach 2010 i 2011 r.

Spośród osób zarejestrowanych w okresie od stycznia do grudnia 2011 r. po raz pierwszy zarejestrowało się 2.181 osób, tj. 19,7%, natomiast po raz kolejny 8.867 osób, tj. 80,3%. Porównując z 2010 rokiem, udział osób rejestrujących się po raz pierwszy w ogólnej liczbie nowozarejestrowanych zmniejszył się o 1,4 punktu procentowego, natomiast udział kolejnych rejestracji wzrósł o 1,4 punktu procentowego.

Ponadto w 2011 r. w powiecie pilskim zanotowano wzrost udziału osób poprzednio pracujących wśród osób nowozarejestrowanych o 2,9 punktu procentowego w stosunku do 2010 r. Udział tej grupy w ogólnym napływie do bezrobocia wyniósł 80,4%.

Wysoki udział kolejnych rejestracji oraz osób poprzednio pracujących w ogólnej liczbie napływu do bezrobocia wskazuje na to, że pilski rynek pracy jest rynkiem o znacznym udziale sezonowego zatrudnienia – zatrudnienia na czas określony.

W województwie wielkopolskim w 2011 roku udział osób zarejestrowanych pierwszy raz w ogólnej liczbie nowych rejestracji wyniósł 24,2% i był wyższy od udziału w powiecie pilskim o 4,5 punktu procentowego, natomiast kolejne rejestracje stanowiły 75,8% ich ogólnej liczby, o 4,5 punktu procentowego mniej niż w powiecie pilskim.

Udział osób poprzednio pracujących w ogólnej liczbie nowozarejestrowanych osób wyniósł w Wielkopolsce w 2011 roku 82,5% i był o 2,3 punktu procentowego wyższy, aniżeli w roku 2010.

Największą grupę osób – 4.413, tj. 41,6%, spośród 10.603 osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych w 2011 r., stanowiły osoby, które podjęły pracę (niesubsydiowaną – 3.892 osoby, tj. 88,2%, subsydiowaną – 521 osób, tj. 11,8%).

Porównując z analogicznym okresem 2010 roku, udział osób wyłączonych z powodu podjęcia pracy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyłączonych z ewidencji wzrósł o 5,5 punktu procentowego. Jednocześnie podkreślić należy, że w 2011 r. mniej osób, aniżeli w roku 2010 podjęło pracę – o 163 osoby.

W Wielkopolsce udział osób, które podjęły w 2011 roku pracę w ogólnej liczbie osób wyłączonych z ewidencji wyniósł 48,8% i był wyższy od udziału w powiecie pilskim o 7,2 punktu procentowego oraz wyższy od udziału w Wielkopolsce w 2010 roku o 4,5 punktu procentowego.

Kolejną co do wielkości grupą osób wyłączonych z ewidencji były te, które zostały wyrejestrowane z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy. Status bezrobotnego z tego powodu utraciło 4.008 osób, tj. 37,8% ogólnej liczby wyłączeń (w 2010 r. udział bezrobotnych wyłączonych z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy w ogólnej liczbie osób wyłączonych wyniósł 38,6%, tj. był wyższy o 0,8 punktu procentowego). Odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub uczestnictwa w kontrakcie socjalnym lub zajęciach aktywizacyjnych była przyczyną wyłączenia 726 osób, co stanowiło 6,8% ogółu wyłączeń (w 2010 r. – 7,0%).

W Wielkopolsce udział osób wyłączonych z powodu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy ukształtował się na poziomie 28,0% i był niższy o 9,8 punktu procentowego, niż w powiecie pilskim, natomiast odmowa przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy stanowiła 5,2% ogólnej liczby wyłączeń – o 1,6 punktu procentowego mniej, niż w powiecie pilskim.

Z powodu rozpoczęcia stażu wyłączono 458 osób, tj. 4,3% ogólnej liczby wyłączeń (w 2010 r. – 1.011 osób, tj. 8,0%), z powodu podjęcia prac społecznie użytecznych 239 osób, tj. 2,3% (w 2010 r. – 175 osób, tj. 1,4%), a z powodu rozpoczęcia szkolenia 104 osoby, tj. 1,0% (w 2010 r. – 517 osób, tj. 4,1%). Dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego była powodem wyłączenia 268 osób, co stanowiło 2,5% ogółu wyłączeń (w 2010 r. – 283 osoby, tj. 2,2%). Z innych przyczyn wyłączono 387 osób, tj. 3,6% ogólnej liczby wyłączeń.

Wśród osób wyłączonych z ewidencji bezrobotnych w 2011 r. najliczniej reprezentowaną grupę stanowiły osoby do 25 roku życia – 2.979 osób, tj. 28,1% ogółu wyłączeń. Osób długotrwale bezrobotnych wyłączono 2.962, czyli 27,9% ogółu wyłączeń, a osób powyżej 50 roku życia 1.554 – 14,7%. W 2010 r. najwięcej wyłączono osób do 25 roku życia – 4.097 osób, tj. 32,3%. Osób długotrwale bezrobotnych wyłączono 3.047, tj. 24,0% ogółu wyłączeń, a osób po 50 roku życia 1.632 – 12,9%.

Najczęstszym powodem wyłączeń osób do 25 roku życia było niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy – 1.263 osoby, tj. 42,4%. Częstym powodem wyłączeń było również podjęcie pracy – 1.100 osób, tj. 36,9% oraz rozpoczęcie stażu – 254 osoby, tj. 8,5%. Z powodu odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy wyłączono 181 osób, tj. 6,1%. Dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego była powodem wyłączenia 80 osób, tj. 2,7%.

Wśród częstych przyczyn wyłączeń osób długotrwale bezrobotnych wskazać należy niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy – 998 osób, tj. 33,7%, podjęcie pracy – 924 osoby, tj. 31,2% oraz odmowę bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 432 osoby, tj. 14,6%. Rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej było powodem wyłączenia 183 osób, tj. 6,2%, rozpoczęcie stażu – 143 osób, tj. 4,8%, a rozpoczęcie szkolenia – 44 osób, tj. 1,5%. Z powodu dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego wyłączono 105 osób, tj. 3,5%.

Wyłączenia osób powyżej 50 roku życia najczęściej spowodowane były podjęciem pracy – 530 osób, tj. 34,1% oraz niepotwierdzeniem gotowości do podjęcia pracy – 528 osób, tj. 34,0%. Z powodu odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy wyłączono 150 osób, tj. 9,7%, a z powodu rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej – 92 osoby, tj. 5,9%. Rozpoczęcie stażu było powodem wyłączenia 49 osób, tj. 3,2%, a nabycie praw emerytalnych lub rentowych – 37 osób, tj. 2,4%. Dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego 34 osoby, tj. 2,2%.

5. Zwolnieni z przyczyn niedotyczących pracowników

W 2011 roku zarejestrowały się w Urzędzie 454 osoby zwolnione z przyczyn niedotyczących pracowników – o 2 osoby, tj. 0,4% więcej, aniżeli w roku 2010. Zarejestrowane osoby stanowiły 4,1% nowych rejestracji, czyli o 0,5 punktu procentowego więcej, aniżeli w roku 2010.

Na koniec 2011 roku osób zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracowników zarejestrowanych było 228 i stanowiły one 3,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, czyli w porównaniu z końcem 2010 roku było ich o 45 mniej, tj. o 16,5%, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się o 1,1 punktu procentowego.

Udział osób zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracowników w Wielkopolsce, w porównaniu z 2010 rokiem, wzrósł o 1,4 punktu procentowego i wyniósł 4,5%.

W okresie od stycznia do grudnia 2011 roku zwolnienia z przyczyn niedotyczących pracowników zgłosiło 8 zakładów pracy, czyli tyle samo, co w 2010 roku, na ogólną liczbę 176 osób, czyli o 597 osób mniej, aniżeli w 2010 r.

Były to:

1. Poczta Polska S.A. – 65 osób,
2. Gemar-Umech Sp. z o.o. – 63 osoby,
3. Transpost S.A. – 26 osób,
4. PKP Cargo S.A. – 9 osób,
5. PKO Bank Polski – 8 osób

6. Bank Gospodarstwa Krajowego – 3 osoby,
7. Euro Bank S.A. – 1 osobę,
8. Navo Polska Grupa
Dystrybucyjna Sp. z o.o. – 1 osobę.

W złożonych zgłoszeniach zamiaru rozwiązania stosunków pracy, jako powody zwolnień pracodawcy wskazywali przede wszystkim: zmiany organizacyjne, restrukturyzację, optymalizację zatrudnienia, przyczyny ekonomiczne oraz wdrażanie nowych technologii.

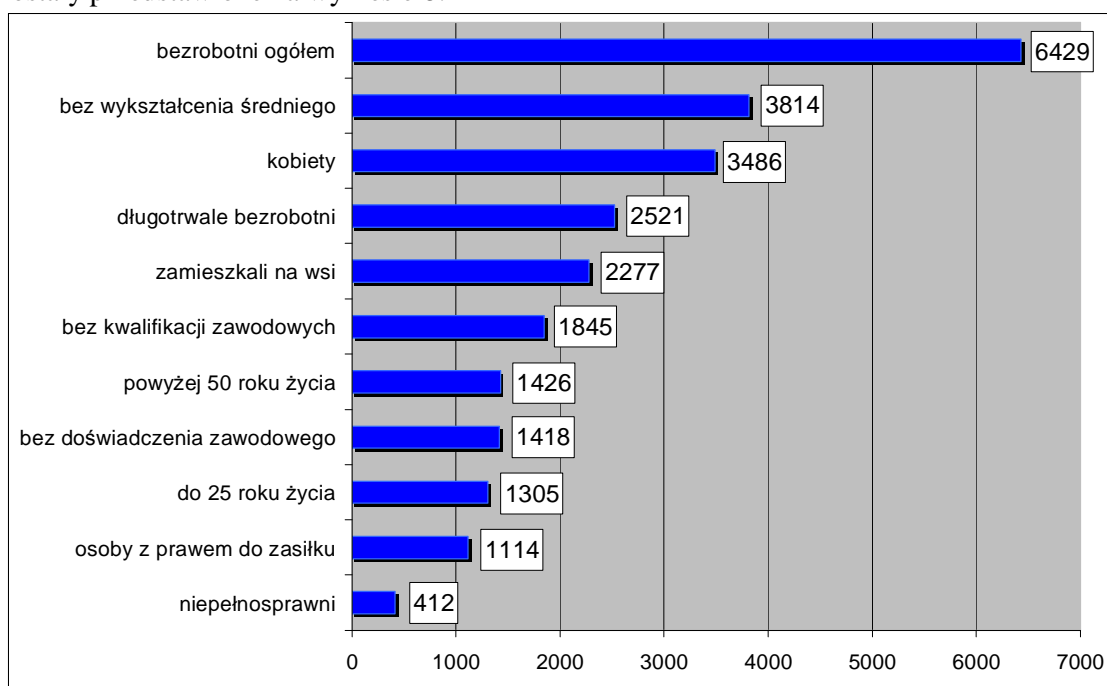
W analizowanym okresie zwolnień z przyczyn nie dotyczących pracowników dokonało 11 zakładów pracy, czyli o 5 więcej, aniżeli w 2010 roku, rozwiązując stosunek pracy ze 159 osobami, tj. o 419 mniej, aniżeli w 2010 roku.

Były to:

1. Gemar-Umech Sp. z o.o. – 59 osób,
2. QuadWinkowski Sp. z o.o. – 48 osób,
3. Bomi S.A. – 12 osób,
4. Transpost S.A. – 11 osób,
5. PKP Cargo S.A. – 9 osób,
6. PKO Bank Polski – 8 osób,
7. Poczta Polska S.A. – 5 osób,
8. Bank Gospodarstwa Krajowego – 3 osoby,
9. PZU Życie S.A. – 2 osoby,
10. Euro Bank S.A. – 1 osobę,
11. Bank BPH S.A. – 1 osobę.

6. Wybrane kategorie osób bezrobotnych

Wybrane kategorie osób bezrobotnych zarejestrowanych w końcu grudnia 2011 r. zostały przedstawione na wykresie 8.

Wykres 8. Wybrane kategorie osób bezrobotnych w powiecie pilskim – stan na koniec grudnia 2011 r.

6.1. Poprzednio pracujący

Na koniec grudnia 2011 r. w ewidencji bezrobotnych zarejestrowane były 5.352 osoby poprzednio pracujące, a ich udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych wyniósł 83,2% i był o 0,3 punktu procentowego wyższy, aniżeli na koniec grudnia 2010 r.

Udział pracujących przed rejestracją kobiet w ogólnej liczbie osób pracujących przed rejestracją wyniósł 53,5% i był wyższy o 1,7 punktu procentowego od udziału na koniec grudnia 2010 r. Udział pracujących przed rejestracją mężczyzn zmniejszył się, w porównaniu z końcem grudnia 2010 r., o 1,7 punktu procentowego i wyniósł 46,5%.

W gminach powiatu pilskiego udział osób pracujących przed rejestracją w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych ukształtował się na niżej wymienionym poziomie:

– gmina Białosłowie	– 86,9%,
– miasto Piła	– 85,3%,
– miasto i gmina Ujście	– 84,3%,
– gmina Szydłowo	– 84,0%,
– gmina Kaczory	– 82,6%,
– gmina Miasteczko Krajeńskie	– 80,7%,
– miasto i gmina Wyrzysk	– 80,5%,
– miasto i gmina Łobzenica	– 78,3%,
– miasto i gmina Wysoka	– 71,1%.

W województwie wielkopolskim udział osób poprzednio pracujących na koniec grudnia 2011 r. wyniósł 84,0% i był o 0,8 punktu procentowego wyższy, aniżeli w powiecie pilskim.

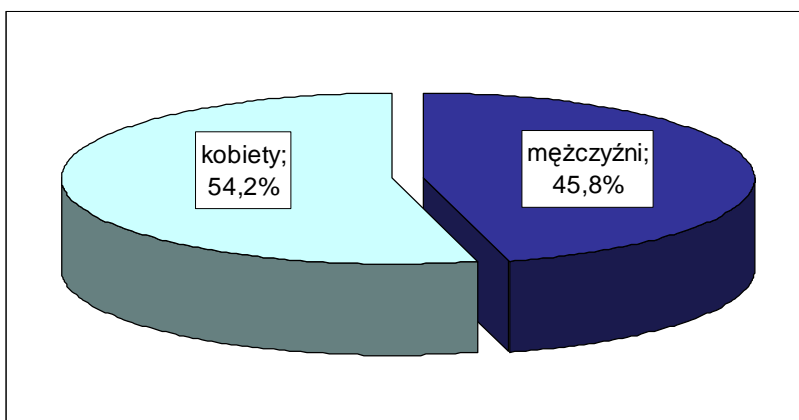
6.2. Bezrobotni według płci

Liczba bezrobotnych kobiet na koniec grudnia 2011 r. wyniosła 3.486 osób i stanowiła 54,2% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku liczba kobiet wzrosła o 336 osób, tj. o 10,7%, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł o 1,6 punktu procentowego. Najwyższy odsetek bezrobotnych kobiet odnotowano w gminie Kaczory – 59,3%, w mieście i gminie Wyrzysk – 58,7% oraz w gminie Szydłowo – 58,0%, natomiast najniższy odnotowany został w mieście Pile – 52,5% oraz w gminie Miasteczko Krajeńskie – 52,7%.

Na krajowym rynku pracy na koniec grudnia 2011 r. udział bezrobotnych kobiet wśród ogólnej liczby osób bezrobotnych wyniósł 53,5%, natomiast w województwie wielkopolskim 58,1%.

Liczba bezrobotnych mężczyzn na koniec grudnia 2011 r. wyniosła 2.943 osoby, a ich udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych wyniósł 45,8% i w porównaniu z końcem grudnia 2010 r. był niższy o 1,6 punktu procentowego.

Na wykresie poniżej przedstawiono procentowy udział kobiet i mężczyzn w strukturze bezrobotnych w powiecie pilskim (stan na koniec grudnia 2011 r.).

Wykres 9. Bezrobotni w powiecie pilskim w podziale na płeć – stan na koniec 2011 r.

W większości grup osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, udział kobiet przewyższał udział mężczyzn – wyjątkiem były 3 grupy: osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia, w której mężczyźni stanowili 95,7%, osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia, w której udział mężczyzn wyniósł 56,8% oraz osób bez wykształcenia średniego, gdzie udział mężczyzn wyniósł 53,4%.

Wysoki udział kobiet wystąpił wśród następujących grup osób bezrobotnych:

- samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia – 85,8%,
- które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia – 60,6%,
- bez kwalifikacji zawodowych – 59,9%,
- długotrwale bezrobotnych – 59,3%,
- bez doświadczenia zawodowego – 58,1%,
- do 25 roku życia – 54,3%,
- niepełnosprawnych – 52,7%.

6.3. Bezrobocie na wsi

Na koniec grudnia 2011 r. liczba osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyniosła 2.277 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 35,4% i był o 0,8 punktu procentowego wyższy, niż na koniec grudnia 2010 r.

W województwie wielkopolskim mieszkańcy wsi stanowili 47,5% ogółu bezrobotnych, natomiast w kraju 44,1%.

Większość osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi nie posiadała wykształcenia średniego – 1.449 osób, tj. 63,6%. Wykształcenie policealne i średnie zawodowe posiadało 537 osób, tj. 23,6%, wyższe – 149 osób, tj. 6,6%, a średnie ogólnokształcące – 142 osoby, tj. 6,2% ogółu.

Ponad połowa bezrobotnych mieszkańców wsi znajdowała się w przedziale wiekowym od 18 do 34 lat – 1.239 osób, tj. 54,4% ogółu. W grupie osób od 35 do 54 roku życia znajdowało się 837 osób, tj. 36,8%, natomiast powyżej 55 roku życia było zarejestrowanych 201 mieszkańców wsi – 8,8% ogółu.

Biorąc pod uwagę staż pracy osób bezrobotnych mieszkających na wsi, największą grupę stanowiły osoby ze stażem od roku do lat 5 – 548 osób, tj. 24,1% ogółu. Kolejna pod względem wielkości grupa nie posiadała stażu pracy – 444 osoby, tj. 19,5%, natomiast najmniej osób posiadało ponad trzydziestoletni staż pracy – 77 osób, tj. 3,4% ogółu.

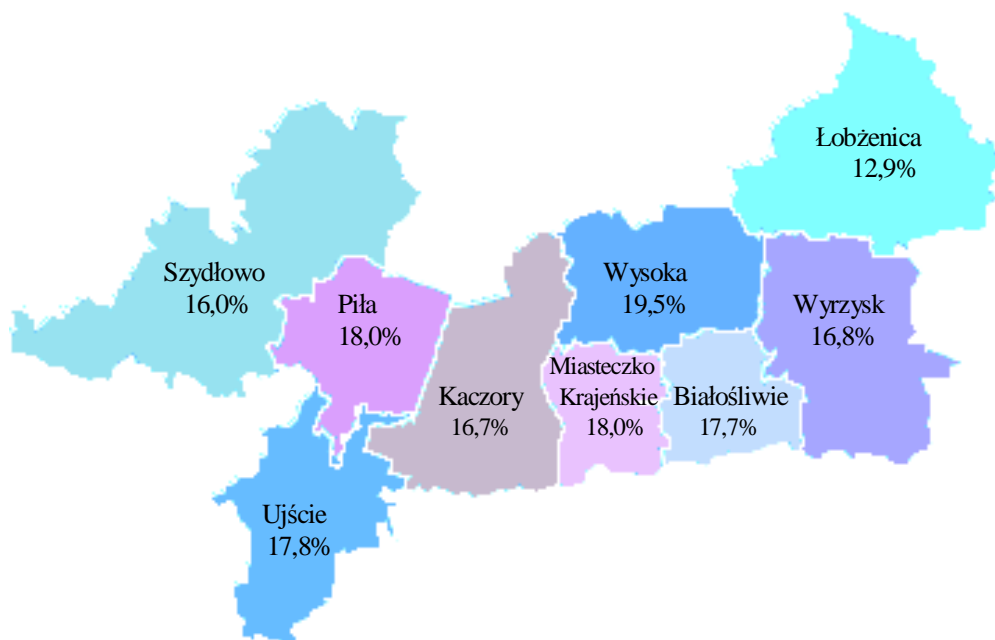
Udział osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych mieszkających na wsi wyniósł na koniec grudnia 2011 r. – 27,1%, osób długotrwale bezrobotnych – 38,1%, a osób powyżej 50 roku życia – 18,3%.

6.4. Bezrobotni z prawem do zasiłku

Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku wyniosła na koniec grudnia 2011 r. 1.114 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 17,3% i był o 1,7 punktu procentowego niższy, niż na koniec 2010 r.

W końcu grudnia 2011 r. bezrobotni z prawem do zasiłku stanowili w województwie wielkopolskim 17,7% ogółu bezrobotnych, a w kraju 16,5%.

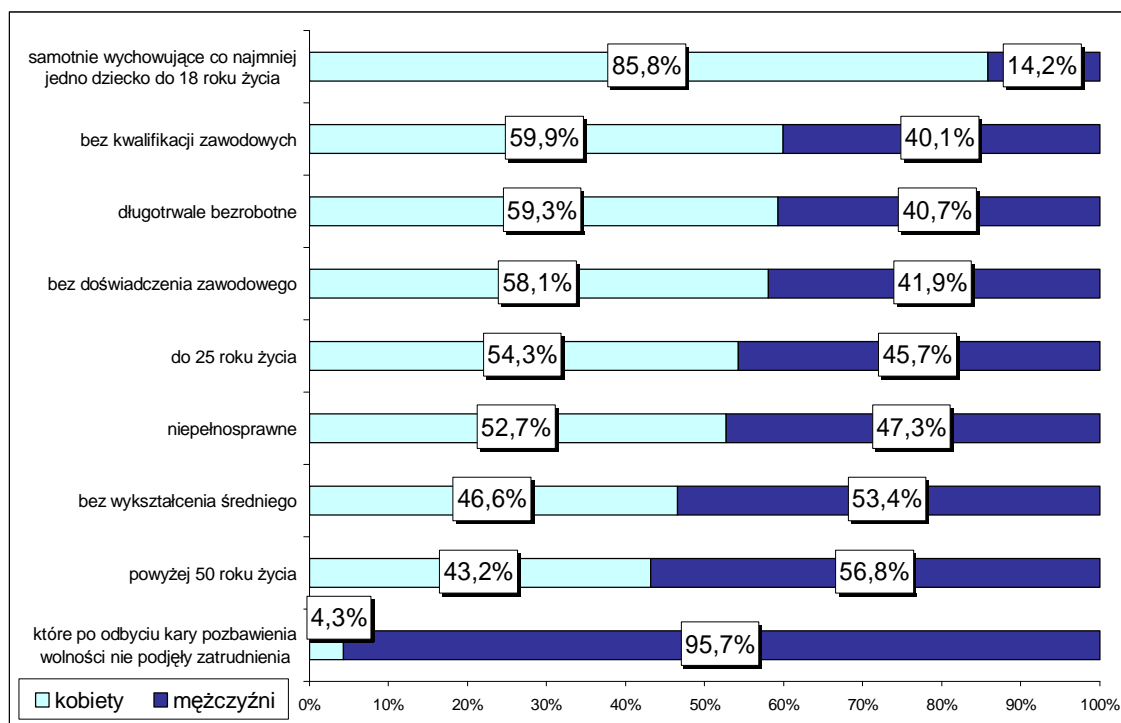
Udział osób z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w gminach powiatu pilskiego na koniec grudnia 2011 r. przedstawiony został na rysunku 4.

Rysunek 4. Udział osób z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie osób bezrobotnych – stan na koniec grudnia 2011 r.

7. Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy¹

Strukturę osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy według stanu na koniec grudnia 2011 r. przedstawiono na wykresie 10.

Wykres 10. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim – stan na koniec grudnia 2011 r.

Na koniec grudnia 2011 r. osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w liczbie 5.784, stanowiły 90,0% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Wskaźnik ten był niższy o 0,1 punktu procentowego, aniżeli w województwie wielkopolskim (90,1%) oraz niższy o 1,1 punktu procentowego, aniżeli w kraju (91,1%).

¹ Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U.08.69.415 z późniejszymi zmianami), do „osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy” zaliczane są osoby bezrobotne do 25 roku życia, powyżej 50 roku życia, długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego, bez wykształcenia średniego, niepełnosprawne, osoby samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia oraz osoby po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego.

Szczegółowe informacje dotyczące „napływu” i „odpływu” wybranych kategorii osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim w 2011 r. przedstawia poniższe zestawienie:

I – XII 2011 r.		BEZROBOTNI					
		do 25 roku życia		powyżej 50 roku życia		długotrwale bezrobotni	
		osoby	%	osoby	%	osoby	%
1.	Zarejestrowani	3.215	29,1	1.741	15,8	3.400	30,8
	Wyrejestrowani	2.979	100,0	1.554	100,0	2.962	100,0
	w tym z powodu:						
	– podjęcia pracy	1.100	36,9	530	34,1	924	31,2
	– subsydiowanej, – niesubsydiowanej	103 997	3,5 33,5	77 453	5,0 29,2	166 758	5,6 25,6
2.	– rozpoczęcia szkolenia	19	0,6	12	0,8	44	1,5
	– stażu	254	8,5	49	3,2	143	4,8
	– pracy społecznie użytecznej	11	0,4	92	5,9	183	6,2
	– przygotowania zawodowego dorosłych	4	0,1	0	0	1	0,03
	– niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy lub odmowy przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy	1.444	48,5	678	43,6	1.430	48,3
3.	Bezrobotni, którzy utracili status osoby będącej w szczególnej sytuacji na rynku pracy	198	–	X	X	X	X
	stan na 31.12.2011 r.	1.305	20,3	1.426	22,2	2.521	39,2
	stan na 31.12.2010 r.	1.267	21,2	1.239	20,7	2.083	34,8

7.1. Bezrobotni do 25 roku życia

W okresie od stycznia do grudnia 2011 r. zarejestrowało się 3.215 osób bezrobotnych do 25 roku życia. Z ewidencji bezrobotnych wyłączono natomiast 2.979 osób, w tym z tytułu:

- podjęcia pracy 1.100 osób 36,9%,
- rozpoczęcia szkolenia, stażu, prac społecznie użytecznych i rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych 288 osób 9,7%,
- niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy lub odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy 1.444 osoby 48,5%.

Według stanu na koniec grudnia 2011 r. w ewidencji bezrobotnych zarejestrowanych było 1.305 osób do 25 roku życia, tj. 20,3% ogółu bezrobotnych. Było to o 38 osób, czyli o 3,0% więcej, niż na koniec grudnia 2010 r., a udział osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zmniejszył się o 0,9 punktu procentowego.

Wskaźnik ten był niższy o 3,9 punktu procentowego, aniżeli w województwie wielkopolskim (24,2%) oraz niższy o 0,7 punktu procentowego, aniżeli w kraju (21,0%).

Powiat pilski miał najniższy, po powiecie poznańskim, wskaźnik udziału osób młodych w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile osoby bezrobotne do 25 roku życia charakteryzowały się w większości brakiem stażu pracy (51,8%), wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (28,5%) oraz gimnazjalnym i poniżej (28,1%). Osoby wykształcone na poziomie średniej szkoły ogólnokształcącej stanowiły 14,1%, a zasadniczej szkoły zawodowej 20,2%. Udział osób z wyższym wykształceniem wyniósł 9,1%.

Kobiety w tej grupie były lepiej wykształcone od mężczyzn – ich udział wśród osób posiadających wykształcenie wyższe wyniósł 61,3%, wśród osób wykształconych na poziomie szkoły policealnej i średniej zawodowej – 55,6% i wśród osób posiadających wykształcenie średnie ogólnokształcące – 67,4%.

7.2. Bezrobotni powyżej 50 roku życia

W okresie od stycznia do grudnia 2011 r. zarejestrowało się 1.741 osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia. Z ewidencji bezrobotnych wyłączono natomiast 1.554 osoby, w tym z tytułu:

• podjęcia pracy	530 osób	34,1%,
• rozpoczęcia szkolenia, stażu, prac społecznie użytecznych	153 osoby	9,8%,
• niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy lub odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy	678 osób	43,6%.

Na koniec grudnia 2011 r. liczba bezrobotnych powyżej 50 roku życia wyniosła 1.426 osób, co stanowiło 22,2% ogółu bezrobotnych. Było to o 187 osób, czyli o 15,1% więcej, niż na koniec grudnia 2010 r., przy czym udział osób powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się o 1,5 punktu procentowego.

Wskaźnik ten był niższy o 0,1 punktu procentowego, aniżeli w kraju (22,3%) oraz wyższy o 2,5 punktu procentowego, aniżeli w województwie wielkopolskim (19,7%).

Grupę bezrobotnych powyżej 50 roku życia charakteryzują: niski poziom kwalifikacji zawodowych wyrażający się 73,3% udziałem osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej oraz długi staż pracy – 61,2% osób posiada staż pracy powyżej 20 lat, a 25,0% posiada staż pracy w przedziale od 10 do 20 lat.

Grupa osób powyżej 50 roku życia jest zatem grupą o niskim poziomie wykształcenia – tylko 3,2% osób posiadało wykształcenie wyższe.

7.3. Osoby długotrwale bezrobotne

W okresie od stycznia do grudnia 2011 r. zarejestrowało się 3.400 osób długotrwale bezrobotnych. Z ewidencji wyłączono natomiast 2.962 osoby, w tym z tytułu:

- podjęcia pracy 924 osoby 31,2%,
- rozpoczęcia szkolenia, stażu, prac społecznie użytecznych i rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych 371 osób 12,5%,
- niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy lub odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy 1.430 osób 48,3%.

Liczba osób długotrwale bezrobotnych, tj. pozostających w ewidencji Urzędu Pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, na koniec grudnia 2011 r. wyniosła 2.521 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych ukształtował się na poziomie 39,2% – o 4,4 punktu procentowego więcej, niż na koniec grudnia 2010 r. Wskaźnik ten był niższy o 4,0 punkty procentowe, aniżeli w Wielkopolsce (43,2%) oraz niższy o 11,1 punktu procentowego, aniżeli w kraju (50,3%).

Wśród osób długotrwale bezrobotnych dominowały kobiety, których udział wyniósł 59,3%. Istotny z punktu widzenia aktywizacji zawodowej bezrobotnych jest wysoki w tej grupie udział osób o najniższych kwalifikacjach. Wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym charakteryzowało się 65,9% osób spośród tej grupy.

7.4. Bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych

W ciągu 12 miesięcy 2011 roku zarejestrowało się 3.071 osób bez kwalifikacji zawodowych i stanowili oni 27,8% ogólnej liczby nowych rejestracji, natomiast na koniec grudnia 2011 r. w ewidencji bezrobotnych zarejestrowanych było 1.845 osób bez kwalifikacji zawodowych i stanowili oni 28,7% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do grudnia 2010 r. ich udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zwiększył się o 4,7 punktu procentowego. Wskaźnik ten był niższy o 1,1 punktu procentowego, aniżeli w kraju (29,8%) oraz wyższy o 1,7 punktu procentowego, aniżeli w Wielkopolsce (27,0%).

Cechami charakterystycznymi tej grupy jest wysoki udział osób w wieku od 18 do 34 roku życia – 51,6%, niski poziom wykształcenia – aż 68,5% osób wykształconych było na poziomie szkoły gimnazjalnej i poniżej oraz krótki staż pracy, bądź też jego brak – 35,9% osób posiadało mniej niż 5 lat stażu pracy, a 28,2% nie posiadało go wcale.

Również w tej kategorii osób bezrobotnych dominowały kobiety, których udział wyniósł 59,9%.

7.5. Bezrobotni bez doświadczenia zawodowego

Osób bez doświadczenia zawodowego zarejestrowało się w 2011 roku 2.867 – 26,0% ogółu nowych rejestracji, natomiast liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego w końcu grudnia 2011 r. wyniosła 1.418 osób i stanowiły one 22,1% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do grudnia 2010 r. ich udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zmniejszył się o 1,1 punktu procentowego.

W województwie wielkopolskim udział osób bez doświadczenia zawodowego w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł na koniec grudnia 2011 r. 22,1%, natomiast w kraju 26,2% ogółu.

Wśród osób bezrobotnych nieposiadających doświadczenia zawodowego dominowały kobiety, stanowiąc 58,1% tej grupy. Większość osób z tej grupy znajdowała się w przedziale wiekowym od 18 do 34 lat – 84,1%. Na poziomie szkoły gimnazjalnej i poniżej wykształconych było 36,8% osób, szkołę policealną lub średnią zawodową skończyła co czwarta osoba (25,0%), a wykształcenie średnie ogólnokształcące posiadało 11,4% osób z tej grupy. Wyższym wykształceniem legitymowało się 15,4% osób, a zasadniczym zawodowym – 11,4%. Ponadto, połowa osób z tej grupy (50,4%) pozostawała bez pracy od 1 do 6 miesięcy.

7.6. Bezrobotni bez wykształcenia średniego

W 2011 roku zarejestrowały się 5.934 osoby bez wykształcenia średniego, stanowiąc 53,7% ogólnej liczby napływu do bezrobocia.

Na koniec grudnia 2011 r. w ewidencji bezrobotnych zarejestrowanych było 3.814 osób bez wykształcenia średniego i stanowili oni 59,3% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do grudnia 2010 r. ich udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zwiększył się o 1,6 punktu procentowego.

Wykształcenie zasadnicze zawodowe posiadało 51,1% osób z tej grupy, a gimnazjalne i poniżej 48,9%. Najwięcej osób z tej grupy znajdowało się w przedziale wiekowym od 45 do 54 lat – 24,9%. 22,8% osób miało od 35 do 44 lat, a 22,3% – od 25 do 34 lat.

W województwie wielkopolskim udział osób bez wykształcenia średniego w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł na koniec grudnia 2011 r. 56,3%, natomiast w kraju udział tej kategorii bezrobotnych wyniósł 55,6% ogółu.

7.7. Osoby niepełnosprawne

Na koniec grudnia 2011 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zarejestrowane były 503 osoby niepełnosprawne, w tym 412 jako osoby bezrobotne i 91 jako osoby poszukujące pracy. W powiecie pilskim liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych stanowiła 6,4% ogółu bezrobotnych, w województwie wielkopolskim 5,6%, a w kraju 5,3%.

W porównaniu z końcem grudnia 2010 r. zanotowano wzrost liczby bezrobotnych osób niepełnosprawnych o 36, tj. o 9,6%. Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy nie uległa zmianie. Udział kobiet wśród bezrobotnych osób niepełnosprawnych wyniósł 52,7%, natomiast wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy 37,4%.

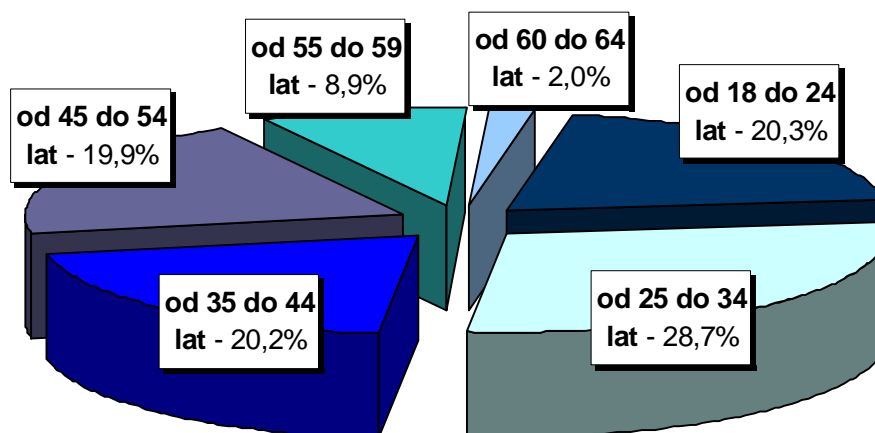
Większość zarejestrowanych niepełnosprawnych osób bezrobotnych nie posiadała wykształcenia średniego – 71,1% osób z tej grupy, wykształconych było na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej – 35,7% oraz gimnazjum i poniżej – 35,4%. Ponad połowa (64,6%) osób z tej grupy była w wieku powyżej 45 lat, 36,9% znajdowało się w przedziale wiekowym od 45 do 54 lat, a 27,7% w przedziale 55-64 lata.

8. Struktura osób bezrobotnych

8.1. Bezrobotni według wieku

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile na koniec 2011 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby od 25 do 34 roku życia – 1.847 osób, tj. 28,7% ogółu. Kolejną grupę pod względem wielkości stanowiły osoby od 18 do 24 roku życia, których liczba wyniosła 1.305 osób, a udział w ogólnej liczbie bezrobotnych kształtował się na poziomie 20,3%. W przedziale wiekowym od 35 do 44 lat znajdowało się 1.295 osób, czyli 20,2% ogółu, a osób od 45 do 54 roku życia zarejestrowanych było 1.282 – 19,9% ogółu. Najstarsze osoby spośród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły dwie najmniej liczne grupy – pomiędzy 55 a 59 rokiem życia znajdowały się 573 osoby, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 8,9%, natomiast pomiędzy 60 a 64 rokiem życia znajdowało się 127 osób, tj. 2,0% ogółu bezrobotnych.

Strukturę osób bezrobotnych w powiecie pilskim według wieku na koniec 2011 roku przedstawiono na wykresie 11.

Wykres 11. Struktura osób bezrobotnych według wieku – stan na koniec 2011 r.

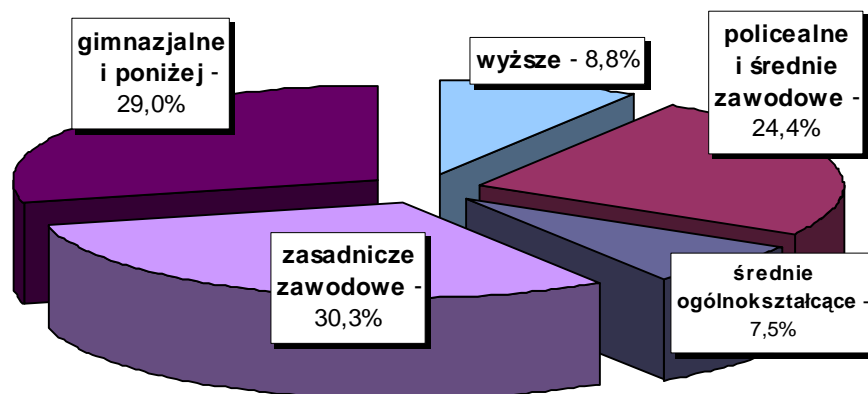
Porównanie udziału poszczególnych grup wiekowych osób bezrobotnych do ogólnej liczby bezrobotnych na koniec 2010 i 2011 roku przedstawiono w tabeli poniżej.

KATEGORIA		udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	
		na koniec 2011 r.	na koniec 2010 r.
wiek	od 18 do 24 lat	20,3	21,2
	od 25 do 34 lat	28,7	30,2
	od 35 do 44 lat	20,2	18,9
	od 45 do 54 lat	19,9	20,9
	od 55 do 59 lat	8,9	7,3
	od 60 do 64 lat	2,0	1,5

8.2. Bezrobotni według wykształcenia

Większość osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile na koniec 2011 r. nie posiadała wykształcenia średniego – 3.814 osób, tj. 59,3% ogółu (1.948 osób, tj. 30,3% ogółu skończyło zasadniczą szkołę zawodową, a 1.866 osób, tj. 29,0% posiadało wykształcenie gimnazjalne i poniżej). Na poziomie szkoły policealnej i średniej zawodowej wykształconych było 1.568 osób, tj. 24,4% ogółu osób bezrobotnych. Wykształcenie wyższe posiadały 564 osoby, tj. 8,8% ogółu, a średnie ogólnokształcące 483 osoby, tj. 7,5%.

Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Pile według wykształcenia na koniec 2011 r. została przedstawiona na wykresie 12.

Wykres 12. Struktura osób bezrobotnych według wykształcenia – stan na koniec 2011 r.

Porównanie udziału grup osób bezrobotnych posiadających poszczególne poziomy wykształcenia do ogólnej liczby bezrobotnych na koniec 2010 i 2011 roku zostało przedstawione w tabeli poniżej.

KATEGORIA		udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	
		na koniec 2011 r.	na koniec 2010 r.
wykształcenie	wyższe	8,8	9,4
	policealne i średnie zawodowe	24,4	25,0
	średnie ogólnokształcące	7,5	7,9
	zasadnicze zawodowe	30,3	29,2
	gimnazjalne i poniżej	29,0	28,5

8.2.1. Bezrobotni z wyższym wykształceniem

Wśród 564 osób z wyższym wykształceniem dominowały kobiety, których udział wyniósł w tej grupie 65,6% (370 osób). Ponad połowa osób z wyższym wykształceniem mieściła się w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat – 313 osób, tj. 55,5% ogółu. Pomiędzy 18 a 24 rokiem życia znajdowało się 116 osób, tj. 20,6% ogółu, natomiast grupa od 35 do 44 lat liczyła 79 osób, tj. 14,0% ogółu. Najstarsze osoby z tej grupy, tj. osoby powyżej 55 roku życia stanowiły 5,5% ogółu (31 osób).

Biorąc pod uwagę ogólny staż pracy osób z wyższym wykształceniem, największą grupę stanowiły osoby bez stażu pracy – 164 osoby, tj. 29,1%. Co czwarta osoba pracowała przez okres od roku do lat 5 – 140 osób, tj. 24,8% ogółu. Stażem pracy do roku legitymowało się 111 osób, tj. 19,7% ogółu, od 5 do 10 lat – 64 osoby, tj. 11,3%, od 10 do 20 lat – 49 osób, tj. 8,7%, a od 20 do 30 lat – 29 osób, tj. 5,1%. Najdłuższy staż pracy, powyżej 30 lat, posiadało jedynie 7 osób – 1,2% ogółu bezrobotnych z wyższym wykształceniem.

Ponad połowa osób bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie pozostawała bez pracy od 1 do 6 miesięcy – 295 osób, tj. 52,3% ogółu. Grupa osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy liczyła 94 osoby, tj. 16,7% ogółu, natomiast do 1 miesiąca – 59 osób, tj. 10,5% ogółu. Powyżej roku bez pracy pozostawało 116 osób, tj. 20,6% ogółu (w tym 31 osób – 5,5% – powyżej 2 lat). Ponadto wśród osób z wyższym wykształceniem 31,6% (178 osób) stanowią osoby długotrwale bezrobotne, czyli pozostające w ewidencji Urzędu Pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat.

Kierunki dominujące wśród osób z wyższym wykształceniem zostały przedstawione w tabeli poniżej.

kierunek	liczba osób	udział w ogólnej liczbie osób z wyższym wykształceniem (%)
ekonomia	98	17,4
politologia	88	15,6
zarządzanie i marketing	49	8,7
administracja	47	8,3
pedagogika	34	6,0
filologia angielska	26	4,6
mechanika i budowa maszyn	15	2,7
turystyka i rekreacja	13	2,3
historia	10	1,8
elektrotechnika	9	1,6
finanse i bankowość	8	1,4
wychowanie fizyczne	7	1,2
filologia polska	7	1,2
ochrona środowiska	7	1,2
budownictwo	6	1,1
inżynieria środowiska	6	1,1
prawo	6	1,1
rolnictwo	6	1,1
finanse i rachunkowość	5	0,9
geografia	5	0,9
fizjoterapia	5	0,9
socjologia	5	0,9
transport	5	0,9
pielęgniarstwo	5	0,9

Przedstawione powyżej kierunki wyższego wykształcenia posiadały 472 osoby bezrobotne, tj. 83,7% ogółu osób z wyższym wykształceniem. Pozostałe osoby posiadały m.in. następujące kierunki wykształcenia: kulturoznawstwo, dziennikarstwo, psychologia, ratownictwo medyczne, stosunki międzynarodowe, towaroznawstwo, bezpieczeństwo i higiena pracy, edukacja artystyczna, ogrodnictwo, technologia chemiczna, audyt energetyczny, biologia, biotechnologia, filozofia, informatyka, technologia żywności i żywienie człowieka, zdrowie publiczne oraz zootechnika.

Wśród 564 osób z wyższym wykształceniem dużą grupę – 178 osób, tj. 31,6% – stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, najczęściej legitymujące się następującymi kierunkami wykształcenia:

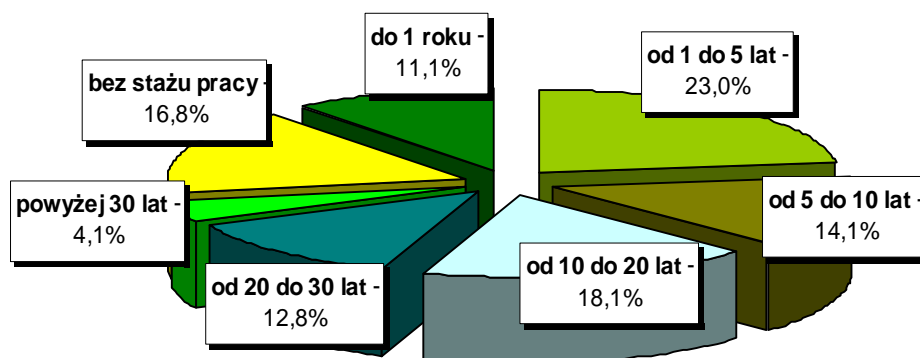
- politologia – 34 osoby,
- ekonomia – 31 osób,
- administracja – 26 osób,
- zarządzanie i marketing – 14 osób,

- pedagogika – 13 osób,
- historia – 5 osób,
- filologia polska – 4 osoby.

8.3. Bezrobotni według stażu pracy

Na koniec 2011 r. wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem pracy od roku do 5 lat – ich liczba wyniosła 1.480 osób, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych ukształtował się na poziomie 23,0%. Liczną była również grupa osób posiadających staż pracy od 10 do 20 lat – 1.161 osób, tj. 18,1% ogółu oraz bez stażu pracy – 1.077 osób, tj. 16,8% ogółu. Stażem pracy od 5 do 10 lat legitymowało się 910 osób, tj. 14,1% ogółu, od 20 do 30 lat – 820 osób, tj. 12,8% ogółu, natomiast najkrótszy staż pracy – do roku – posiadało 718 osób, tj. 11,1% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych. Najmniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem pracy powyżej 30 lat – 263 osoby, tj. 4,1% ogółu.

Struktura osób bezrobotnych według stażu pracy w końcu 2011 r. została przedstawiona na wykresie poniżej.

Wykres 13. Struktura osób bezrobotnych według stażu pracy – stan na koniec 2011 r.

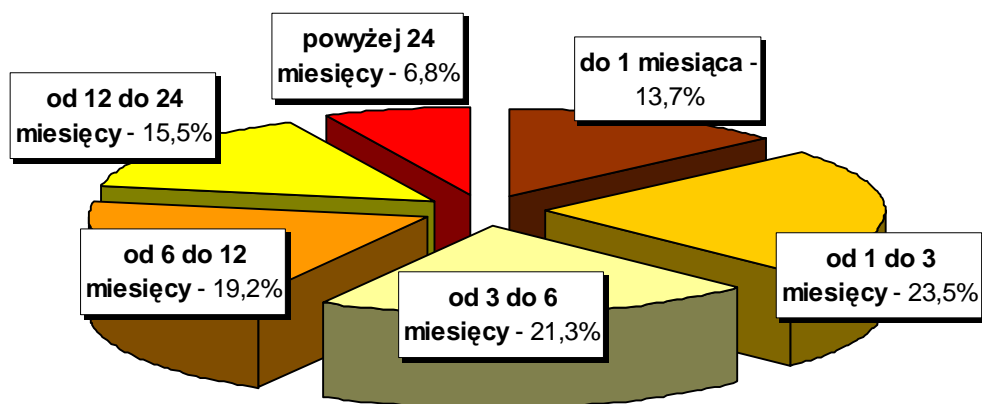
Porównanie udziału grup osób bezrobotnych posiadających określony staż pracy do ogólnej liczby bezrobotnych na koniec 2010 i 2011 r. przedstawiono w tabeli poniżej.

KATEGORIA		udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	
		na koniec 2011 r.	na koniec 2010 r.
staż pracy	do 1 roku	11,1	11,4
	od 1 do 5 lat	23,0	22,8
	od 5 do 10 lat	14,1	14,4
	od 10 do 20 lat	18,1	17,3
	od 20 do 30 lat	12,8	12,9
	powyżej 30 lat	4,1	4,0
	bez stażu pracy	16,8	17,2

8.4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Pile na koniec 2011 r. 44,8% (2.880 osób) pozostawało bez pracy od 1 do 6 miesięcy. Od 6 do 12 miesięcy pozostawało bez pracy 1.236 osób, tj. 19,2% ogółu, natomiast do 1 miesiąca – 880 osób, tj. 13,7%. Najdłużej, bo powyżej roku pozostawały bez pracy 1.433 osoby bezrobotne, tj. 22,3% ogółu (w tym 437 osób – 6,8% – powyżej 24 miesięcy).

Strukturę osób bezrobotnych w powiecie pilskim według czasu pozostawania bez pracy na koniec 2011 r. przedstawiono na wykresie 14.

Wykres 14. Struktura osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy – stan na koniec 2011 r.

Porównanie udziału grup osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy do ogólnej liczby bezrobotnych na koniec 2010 i 2011 r. przedstawiono w tabeli poniżej.

KATEGORIA		udział w ogólnej liczbie bezrobotnych (%)	
		na koniec 2011 r.	na koniec 2010 r.
czas pozostawania bez pracy	do 1 miesiąca	13,7	14,1
	od 1 do 3 miesięcy	23,5	30,7
	od 3 do 6 miesięcy	21,3	21,5
	od 6 do 12 miesięcy	19,2	16,9
	od 12 do 24 miesięcy	15,5	12,7
	powyżej 24 miesięcy	6,8	4,1

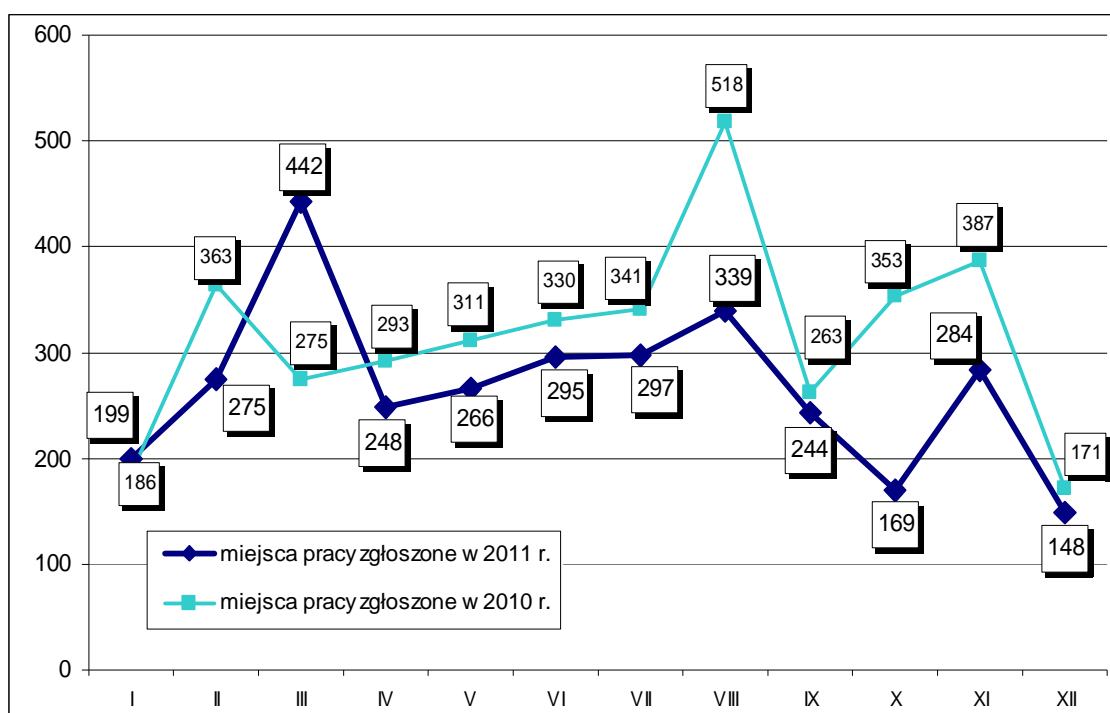
9. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

W 2011 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Pile zgłoszono 3.158 wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, czyli o 633 (o 16,7%) mniej, aniżeli w 2010 r.

Subsydiowane miejsca pracy w liczbie 1.247 stanowiły 39,5% ogólnej ich liczby – o 7,6 punktu procentowego mniej, aniżeli w 2010 roku. Wśród zgłoszonych subsydiowanych miejsc pracy, najwięcej dotyczyło staży – 489, tj. 39,2%. Udział ten był niższy o 18,3 punktu procentowego od udziału w 2010 r.

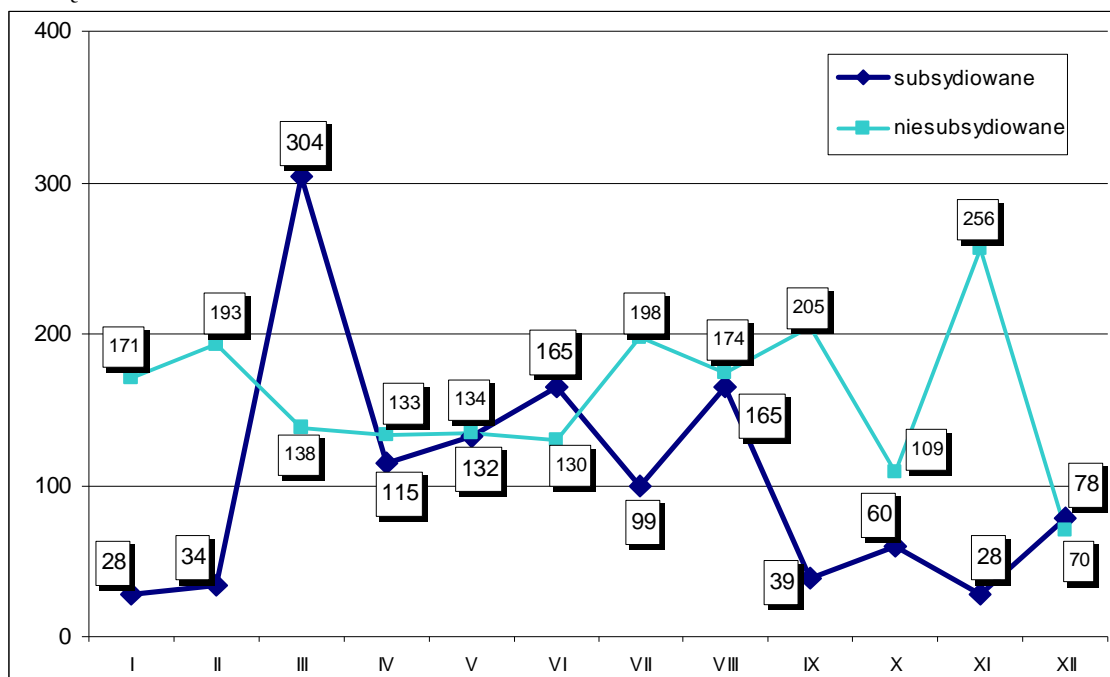
Niesubsydiowane miejsca pracy w liczbie 1.911 stanowiły 60,5% ogólnej ich liczby. Porównując z 2010 r. wskaźnik ten wzrósł o 7,6 punktu procentowego.

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, którymi dysponował Urząd w 2010 i 2011 r.

Wykres 15. Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w poszczególnych miesiącach 2010 i 2011 r.

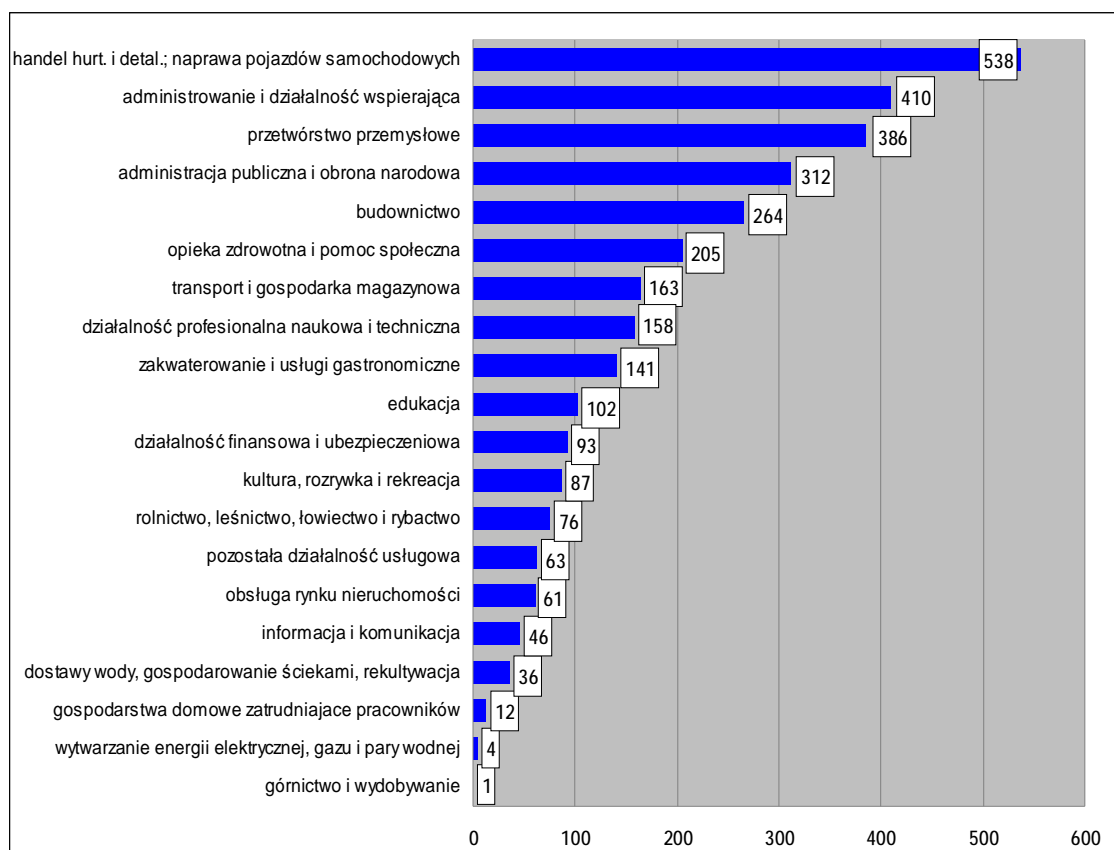
Na poniższym wykresie przedstawiona została liczba miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej subsydiowanych i niesubsydiowanych, zgłoszonych w poszczególnych miesiącach 2011 roku.

Wykres 16. Liczba miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej subsydiowanych i niesubsydiowanych w poszczególnych miesiącach 2011 r.

9.1. Według rodzaju działalności gospodarczej

Najwięcej miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej pochodziło z trzech sekcji: handlu, administrowania i działalności wspierającej oraz przetwórstwa przemysłowego. Z tych trzech sekcji zgłoszono 1.334 miejsca, tj. 42,2% ogółu. Wysoki wskaźnik udziału w miejscach pracy i miejscach aktywizacji zawodowej wystąpił również w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa (9,9%) oraz budownictwo (8,4%). Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2011 r. według rodzaju działalności gospodarczej zostały przedstawione na wykresie 17.

Wykres 17. Miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2011 r. według rodzaju działalności.

Porównanie liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, którymi dysponował Urząd w 2010 i 2011 r. wskazuje, że popyt na pracę obniżył się, m.in. w: administracji publicznej i obronie narodowej (o 223 miejsca), handlu hurtowym i detalicznym (o 171 miejsc), budownictwie (o 119 miejsc), pozostałej działalności usługowej (o 114 miejsc), przetwórstwie przemysłowym (o 68 miejsc) oraz w edukacji (o 63 miejsca). Wzrósł natomiast popyt na pracę, m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 92 miejsca), w usługach administrowania i działalności wspierającej (o 38 miejsc) oraz działalności profesjonalnej naukowej i technicznej (o 33 miejsca).

9.2. Według zawodów

Najliczniej do Powiatowego Urzędu Pracy w Pile pracodawcy zgłaszali potrzebę zatrudnienia osób posiadających następujące zawody:

	liczba miejsc pracy	% udział do ogólnej liczby miejsc pracy
robotnik gospodarczy	375	11,9
sprzedawca	264	8,4
technik prac biurowych	155	4,9
kierowca samochodu ciężarowego	120	3,8
pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowanych	110	3,5
magazynier	97	3,1
pracownik prac dorywczych	96	3,0
sprzątaczką biurową	94	3,0
robotnik budowlany	55	1,7
pracownik ochrony fizycznej bez licencji	54	1,7
technik administracji	43	1,4
doradca finansowy	41	1,3
przedstawiciel handlowy	41	1,3
technik handlowiec	40	1,3
elektryk	32	1,0

Najwięcej miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dotyczyło zawodu robotnik gospodarczy – 375, tj. 11,9% ogółu. Dużo wolnych miejsc dotyczyło również zawodu sprzedawca (264, tj. 8,4%), technik prac biurowych (155, tj. 4,9%), kierowca samochodu ciężarowego (120, tj. 3,8%) oraz pozostałych operatorów stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowanych (110 miejsc, tj. 3,5%).

III. Podział i wykorzystanie środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego

Zgodnie z pisemnymi zapowiedziami, które miały miejsce już pod koniec 2010 roku oraz na początku 2011 roku, Minister Pracy i Polityki Społecznej informowała o znacznym zmniejszeniu środków przeznaczonych na aktywizację osób bezrobotnych w 2011 roku.

W ramach projektu ustawy budżetowej, plan finansowy Funduszu Pracy na rok 2011 określał wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu na kwotę 3.235.080 tys. zł. W stosunku do planu na rok 2010 (6.536.745 tys. zł) była to kwota niższa o 50,5% ogółu środków dysponowanych przez Ministra.

Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu natomiast informował o przewidywanym zmniejszeniu środków dla województwa na 2011 rok o około 70%.

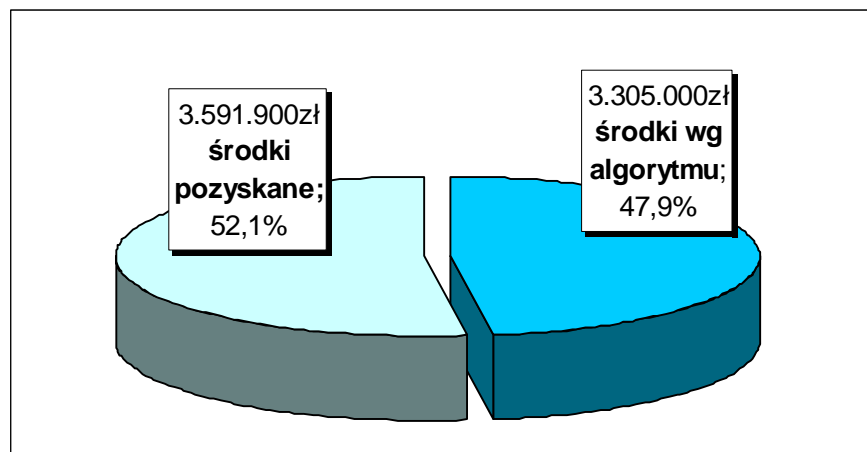
Wobec powyższego decyzją Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 marca 2011 r. przyznano Powiatowi Pilskiemu – według algorytmu – kwotę w wysokości 3.220,1 tys. zł. W grudniu 2011 roku kwota ta została zwiększona o 84,9 tys. zł, zatem limit środków FP przyznany według algorytmu na finansowanie w 2011 r. programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej wynosił 3.305,0 tys. zł i był o 58,9% niższy od kwoty przyznanej według algorytmu na 2010 rok, a o 18,6% przyznanej na rok 2009 oraz o 0,1% wyższy od kwoty przyznanej na 2008 rok.

W celu zabezpieczenia większej kwoty środków na aktywizację osób bezrobotnych Powiatowy Urząd Pracy w Pile opracował wnioski, które złożył w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej oraz w Instytucji Pośredniczącej (Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu). W wyniku tych działań limit środków na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej został zwiększony o kwotę ogółem 3.591,9 tys. zł, z tego:

1. **1.858,0 tys. zł** na realizację:
  - Programu specjalnego "Aktywna na rynku pracy" - 1.658,0 tys. zł,
  - „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z przyczyn niedotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi, w tym w ramach programów współfinansowanych z wkładu finansowego Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG)” - 200,0 tys. zł,
2. **1.733,9 tys. zł** na kontynuację projektu „Mój wybór – moja przyszłość” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach programu PO KL Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych.

Zatem w 2011 roku Powiat Pilski dysponował limitem środków na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w wysokości 6.896,9 tys. zł, tj. niższym od limitu ubiegłego roku o 8.202,5 tys. zł (o 54,3%), a także niższym o 5.040,5 tys. zł (o 42,2%) od limitu w 2009 roku oraz o 949,7 tys. zł (o 12,1%) niższym od limitu w 2008 roku.

Należy podkreślić, że rok 2010 był szczególnym rokiem pod względem wysokości kwoty środków przeznaczonych, zgodnie z ustawą budżetową, na aktywizację osób bezrobotnych.

Wykres 18. Źródła środków na aktywizację zawodową w 2011 roku

W celu złagodzenia negatywnych skutków znacznego zmniejszenia środków Funduszu Pracy przeznaczonych na realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz pozyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację projektu systemowego, dostosowane zostały do zaistniałej sytuacji zasady realizacji programów rynkowych.

Opracowano „Zasady kierowania osób bezrobotnych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2011 roku” wskazujące na priorytetowe traktowanie osób długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych do 25 roku życia, powyżej 50 roku życia oraz niepełnosprawnych. Celem przyjętych zasad było stworzenie przesłanek do wzrostu zatrudnienia tych kategorii osób oraz zmniejszenie niekorzystnych wskaźników w/w grup osób bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie pilskim.

Ponadto przyjęto zasadę, że w ramach limitu środków według algorytmu realizowane będą: staże, prace interwencyjne, szkolenia indywidualne oraz finansowanie kosztów licencji i egzaminów, a także badań lekarskich, przy czym szkolenia i egzaminy wyłącznie na wnioski indywidualne z uprawdopodobnieniem zatrudnienia. Zabezpieczone zostały środki na realizację –zgłoszonych przez gminy potrzeb - aktywizowania w ramach prac społecznie użytecznych grup osób odczuwających najbardziej skutki bezrobocia, tj. osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Środki przyznane według algorytmu zabezpieczono na zatrudnienie bezrobotnych w ramach robót publicznych, proporcjonalnie dla każdej z gmin powiatu pilskiego, przy uwzględnieniu liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych na koniec 2010 roku.

Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim w 2011 roku

Ponadto zabezpieczono sfinansowanie zobowiązań wynikających z umów zawartych w 2010 roku, które wynosiły 8,1%, wobec 30%, jakie można zaciągnąć według obowiązujących przepisów.

W celu skierowania możliwie jak największej liczby osób na staż, skrócony został do 5 miesięcy maksymalny okres jego odbywania. W ramach innych działań umożliwiających objęcie wsparciem jak największej liczby osób bezrobotnych obniżono udział środków Funduszu Pracy w kosztach organizacji prac interwencyjnych. Ponadto zmniejszono maksymalną kwotę jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz refundację kosztów wyposażenia stanowiska pracy do wysokości 14 tys. zł.

Zrezygnowano z realizacji, m.in. takich programów ustawowych jak: przygotowanie zawodowe dorosłych, finansowanie studiów podyplomowych i stypendiów na kontynuowanie nauki. Jednocześnie zabezpieczono środki na realizację ww. programów w zakresie zobowiązań z roku 2010. Rezygnacja z realizacji przygotowania zawodowego dorosłych podyktowana była znikomym zainteresowaniem pracodawców oraz bardzo wysokimi kosztami realizacji programu. Natomiast w przypadku stypendiów z tytułu kontynuowania nauki i finansowania studiów podyplomowych - z uwagi na wspomagający charakter programów. Na szkolenia indywidualne kierowano wyłącznie osoby bezrobotne, które złożyły wniosek o skierowanie z uprawdopodobnieniem zatrudnienia po ukończeniu szkolenia. Wymienione wyżej działania były pozytywnie zaopiniowane przez Powiatową Radę Zatrudnienia.

Wydatki z limitu FP w układzie rodzajowym oraz ich dynamika i struktura przedstawiają się następująco:

wyszczególnienie	wydatki w tys. zł		dynamika % 2010 r. = 100%	struktura %	
	2011 r.	2010 r.		2011 r.	2010 r.
wydatki ogółem	19.093,1	27.465,9	69,5	100,0	100,0
z tego na:					
1) zasiłki dla bezrobotnych	11.066,2	11.060,3	100,1	58,0	40,2
z tego:					
zasiłki podstawowe (100%)	3.731,6	3.398,5	109,8	19,5	12,4
zasiłki obniżone (80%)	1.595,9	1.679,0	95,1	8,4	6,1
zasiłki podwyższone (120%)	3.511,9	3.662,7	95,9	18,4	13,3
składki na ubezpieczenia społeczne	2.213,2	2.225,0	99,5	11,6	8,1
świadczenia wypłacone w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego	13,6	95,1	14,3	0,1	0,3
2) dodatki aktywizacyjne	358,9	318,5	112,7	1,9	1,2
3) programy na rzecz promocji zatrudnienia	6.895,5	15.099,0	45,7	36,1	55,0
4) pozostałe wydatki	772,5	988,1	78,2	4,0	3,6

Dane o poziomie i dynamice wydatków z FP pozwalają zauważyć, że w 2011 roku w porównaniu z rokiem ubiegłym znacznie zmalały wydatki na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, a także zmniejszył się ich udział w ogólnej kwocie wydatków z 55,0% w roku 2010 do 36,1% w roku 2011. Wzrósł natomiast - z 40,2% w 2010r. do 58,0% w roku 2011 – udział środków na wypłaty zasiłków dla bezrobotnych w łącznych wydatkach FP, przy minimalnym wzroście kwoty wydatkowanych środków.

Wydatki na zasiłki dla bezrobotnych w 2011r. osiągnęły w porównaniu z rokiem 2010 dynamikę wzrostu na poziomie 100,1%, a więc o 30,6 punktu procentowego wyższą od dynamiki wydatków ogółem wynoszącej 69,5%. Wzrost nastąpił jedynie w wydatkach na zasiłki podstawowe (o 9,8%), natomiast wydatki na zasiłki obniżone, zasiłki podwyższone oraz składki na ubezpieczenia społeczne odnotowały spadek odpowiednio o 4,9%, 4,1% i 0,5%. Zdecydowany spadek wydatków dotyczył również świadczeń wypłacanych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, których dynamika ukształtowała się na poziomie 14,3%.

Wydatki na programy promocji zatrudnienia zmalały w 2011r. w porównaniu z rokiem 2010r. osiągając dynamikę na poziomie 45,7%, a więc niższą o 23,8 punktu procentowego od uzyskanej dla wydatków ogółem.

Na spadek dynamiki wydatków ogółem w 2011r. zdecydowany wpływ miał znacznie niższy niż w roku ubiegłym limit środków na realizację zadań na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Według stanu na dzień 31.12.2011r. stanowił on 45,7% limitu z roku ubiegłego. Również limit na finansowanie innych fakultatywnych zadań w 2011r. był niższy i stanowił 78,2% limitu z roku 2010.

Poziom, struktura i dynamika wydatków na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w 2011 r. przedstawiają się następująco:

wyszczególnienie	wydatki w 2011 r. w tys. zł	struktura %		dynamika 2010 r.= 100%
		2011 r.	2010 r.	
wydatki na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych:	6 895,5	100,0	100,0	45,7
z tego:				
– prace interwencyjne	35,9	0,5	0,4	67,5
– roboty publiczne	467,5	6,8	3,2	95,9
– szkolenia	144,6	2,1	4,5	21,2
– jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	1 955,5	28,4	34,2	37,9
– refundacje wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	1 275,1	18,5	25,0	33,7
– staże	2 661,0	38,6	30,8	57,3
– przygotowanie zawodowe dorosłych	5,4	0,1	x	x
– prace społecznie użyteczne	236,6	3,4	1,3	120,7
– studia podyplomowe	12,1	0,2	0,1	57,1
– stypendia na kontynuowanie nauki	29,2	0,4	0,3	79,6
– inne (opieka nad dzieckiem lub osobą zależną, przejazdy, badania lekarskie)	9,0	0,1	0,2	30,9
– specyficzne elementy programu specjalnego	63,6	0,9	x	x

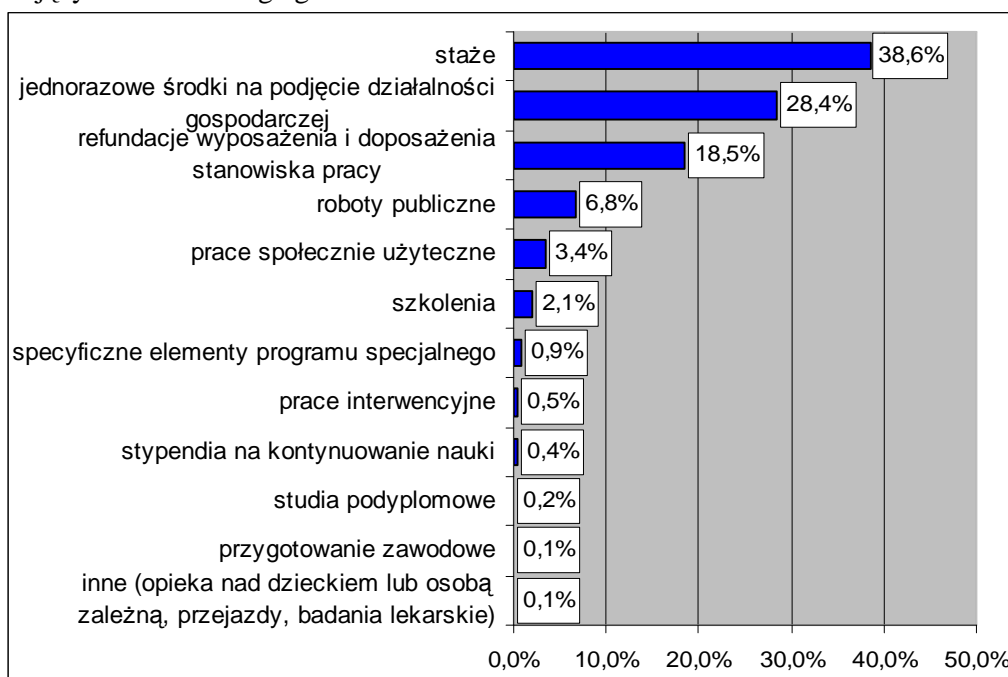
W strukturze wydatków na rzecz promocji zatrudnienia w 2011r. największy udział stanowiły środki wydatkowane na staże – 38,6%. Priorytetowe potraktowanie staży podyktowane było, m.in. trudnościami ze znalezieniem zatrudnienia przez osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. m.in. przez osoby młode, długotrwale bezrobotne, powyżej 50 roku życia, niepełnosprawne, a także bardzo dużym zainteresowaniem tą formą wsparcia wśród pracodawców. Pomimo wysokiego udziału staży w strukturze wydatków, w 2011 roku zauważalne są znaczne ograniczenia finansowe w realizacji tego programu. Wydatki na organizację staży wyniosły 57,3% poziomu z 2010 roku, a 75,9% poziomu z 2009 roku.

W drugiej kolejności najwięcej środków – po stażach – przeznaczono na wypłatę jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej – 28,4% wydatków, a następnie na refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych – 18,5%.

Łącznie na w/w formy aktywizacji wydatkowano 5.891,6 tys. zł, tj. 85,4% wydatków, a więc na niewiele niższym poziomie jak w 2010 roku (90%) i 2009 roku (85,9%). Zatem te formy aktywizacji cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem od lat.

W 2011 roku – w porównaniu z rokiem ubiegłym – wzrosły wydatki na prace społecznie użyteczne o 40,6 tys. zł (o 20,7%) i o 72,8 tys. zł (o 44,4%) w stosunku do roku 2009. Wynika to z większego zainteresowania gmin ich organizacją.

W roku ubiegłym w ramach przyznaných środków według algorytmu oraz środków pozyskanych z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego finansowano aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, takie jak: szkolenia, staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych, w ramach zawartych w 2011 roku umów i porozumień. Natomiast finansowanie kosztów studiów podyplomowych, stypendiów z tytułu kontynuowania nauki oraz przygotowania zawodowego dorosłych realizowane było jedynie w zakresie zobowiązań wynikających z roku ubiegłego.

Wykres 19. Struktura wydatków na aktywizację zawodową w 2011 roku

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w Pile kontynuował realizację projektu „Profesjonalna kadra” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanego w ramach Poddziałania 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie, a także złożył wniosek o dofinansowanie projektu „Inwestycja w kadry - wysoka jakość usług”, który realizowany będzie w latach 2012 – 2014.

Na realizację projektu „Profesjonalna kadra” w 2011 roku PUP w Pile wydatkował pozyskane środki Europejskiego Funduszu Społecznego w wysokości 201.453,40 zł.

Głównym celem projektu było zwiększenie dostępności pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego umożliwiającej objęcie większej liczby osób bezrobotnych i poszukujących pracy pomocą w znalezieniu zatrudnienia, a pracodawcom pomocą w zatrudnieniu pracowników. Grupą docelową w projekcie był Powiatowy Urząd Pracy w Pile i jego 28 pracowników.

Dzięki wsparciu z EFS możliwe było sfinansowanie wynagrodzeń 8 pośredników pracy i 3 doradców zawodowych. Ponadto w ramach projektu uczestnikom udzielono również wsparcia w postaci szkoleń, na które w okresie 2009r.- 2011r. skierowano 28 pracowników Urzędu, w tym 16 w 2011 roku.

IV. Formy aktywizacyjne łagodzące skutki bezrobocia

1. Realizowane instrumenty i usługi rynku pracy

Wykorzystanie dostępnych instrumentów i usług rynku pracy, określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, umożliwia Urzędowi Pracy skuteczną aktywizację osób pozostających bez zatrudnienia.

Ograniczone możliwości finansowe dotyczące aktywizacji zawodowej umożliwiły skierowanie w 2011 r. do aktywnych programów rynkowych ogółem 1.253 osób bezrobotnych, tj. o 1.231 osób (o 49,6%) mniej, niż w roku ubiegłym oraz o 870 osób (o 41,0%) mniej aniżeli w roku 2009.

Mniej osób skierowano na:

	w porównaniu z 2010 r.	w porównaniu z 2009r.
– staże	- o 553 osoby	- o 392 osoby,
– szkolenia	- o 413 osób	- o 427 osób,
– stanowiska pracy utworzone w ramach prac interwencyjnych	- o 10 osób	- o 12 osób.

Mniej też osób bezrobotnych - o 160 osób aniżeli w 2010 roku oraz o 141 osób aniżeli w 2009 roku wyłączono z ewidencji bezrobotnych z powodu otrzymania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim w 2011 roku

Zwiększyła się natomiast liczba osób skierowanych na:

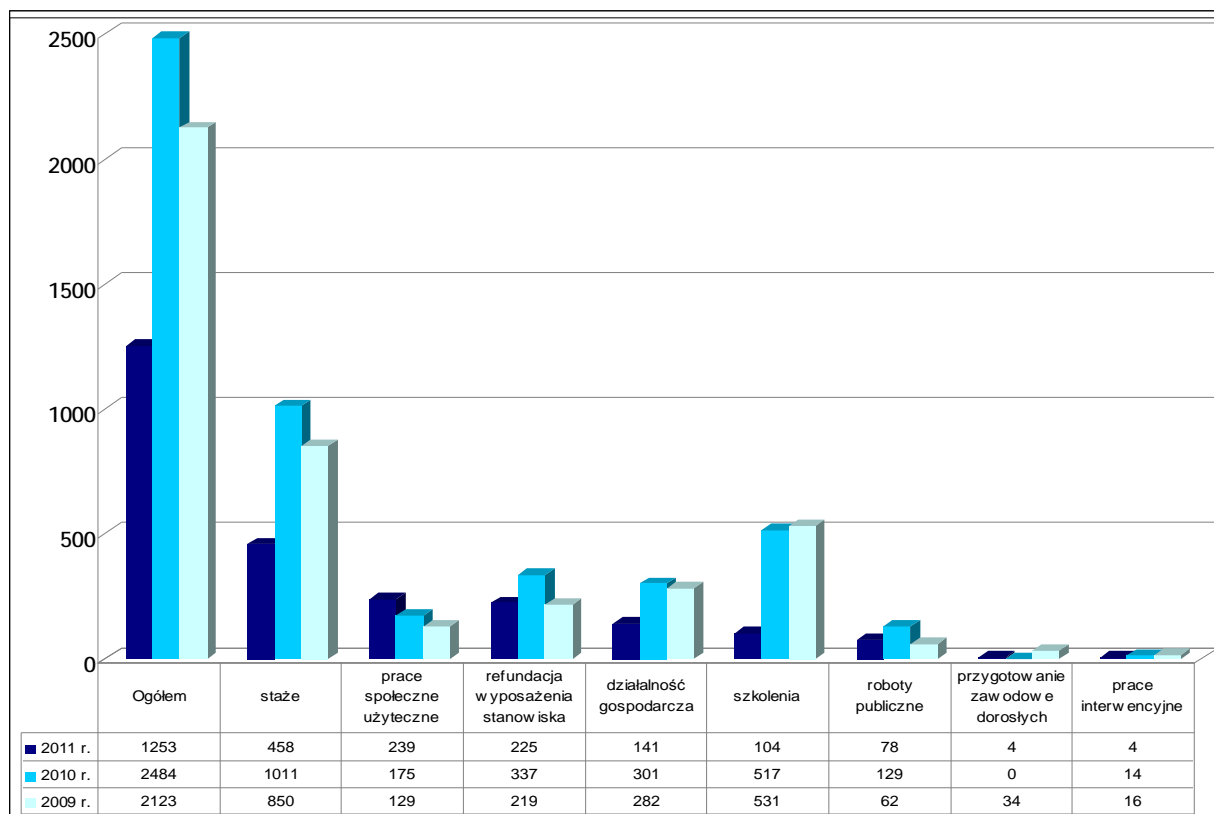
	w porównaniu z 2010 r.	w porównaniu z 2009r.
– prace społecznie użyteczne	– o 64 osoby	– o 110 osób,
– przygotowanie zawodowe dorosłych	– o 4 osoby.	

Liczba osób skierowanych na miejsca pracy utworzone w ramach refundacji kosztów ich wyposażenia lub doposażenia zmalała o 112 osób w porównaniu z 2010 rokiem, natomiast w stosunku do 2009 roku wzrosła o 6 osób. Podobnie kształtowała się sytuacja osób kierowanych na roboty publiczne: w stosunku do 2010 roku liczba osób spadła o 51 osób, natomiast do roku 2009 wzrosła o 16 osób.

Liczba osób skierowanych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu sfinansowane z Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego w omawianym okresie przedstawiała się następująco:

Aktywne formy	Liczba osób skierowanych w okresie						Dynamika 2010r. = 100%
	2009r.		2010r.		2011r.		
	osoby	struktura w %	osoby	struktura w %	osoby	struktura w %	
Prace interwencyjne	16	0,8	14	0,6	4	0,3	28,6
Roboty publiczne	62	2,9	129	5,2	78	6,2	60,5
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	282	13,3	301	12,1	141	11,3	46,8
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy	219	10,3	337	13,6	225	18,0	66,8
Szkolenia	531	25,0	517	20,8	104	8,3	20,1
Staże	850	40,0	1.011	40,7	458	36,6	45,3
Przygotowanie zawodowe dorosłych	-	-	-	-	4	0,3	-
Przygotowanie zawodowe w miejscu pracy	34	1,6	-	-	-	-	-
Prace społecznie użyteczne	129	6,1	175	7,0	239	19,0	136,6
Ogółem	2.123	100,0	2.484	100,0	1.253	100,0	50,4

Porównanie liczby osób bezrobotnych skierowanych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2009, 2010 i 2011 roku przedstawiono na wykresie 20.

Wykres 20. Liczba osób bezrobotnych skierowanych do aktywnych programów rynku pracy w latach 2009-2011

1.1. Staże

W 2011 roku do odbycia stażu skierowano 458 osób. Jest to, w ostatnich latach, najczęściej stosowana przez Urząd pomoc w zakresie zdobywania kwalifikacji zawodowych poprzez nabywanie praktycznych umiejętności do wykonywania pracy. Staże umożliwiają także uzyskanie doświadczenia zawodowego mającego kluczowe znaczenie w poszukiwaniu zatrudnienia. Brak doświadczenia zawodowego wydłuża czas poszukiwania pracy i przyczynia się do niespełnienia wymagań stawianych przez pracodawców kandydatom do pracy. W analizowanym okresie pomoc w tej formie skierowana była do 36,6% aktywizowanych osób ogółem (w 2010 r. – 40,7%).

Wśród ogólnej liczby osób skierowanych na staż bezrobotni zamieszkali na wsi stanowili 39,7% (2010 r. – 41,3%). Znaczącą wartość osiągnął wskaźnik udziału kobiet – 77,3% (2010 r. – 70,0%).

Aktywizacja zawodowa osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ramach staży przedstawiała się następująco:

kategoria	liczba osób		udział %	
	2010 r.	2011 r.	2010 r.	2011 r.
do 25 roku życia	604	254	59,7	55,5
w tym kobiety	423	197	41,8	43,0
po 50-tym roku życia	73	49	7,2	10,7
w tym kobiety	43	30	4,3	6,6
długotrwale bezrobotni	238	143	23,5	31,2
w tym kobiety	170	113	16,8	24,7

Wśród stażystów odnotowano wzrost udziału osób długotrwale bezrobotnych (o 7,7 punktu procentowego) i osób po 50 roku życia (o 3,5 punktu procentowego), a ogółem w każdej subpopulacji – wzrost udziału bezrobotnych kobiet.

Wzrost udziału tych kategorii wśród kierowanych na staże wynika z przyjętych „Zasad kierowania osobami bezrobotnymi na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2011 roku”.

W 2011 roku staż ukończyło 545 osób bezrobotnych, w tym 191 osób skierowanych w 2010 roku. Wśród osób, które ukończyły staż, 411 podjęło zatrudnienie w trakcie lub w okresie do 3 miesięcy po zakończeniu stażu, zatem wskaźnik efektywności zatrudnieniowej, świadczący o skuteczności podejmowanych działań, wyniósł w przypadku staży - 75,4%.

Obszary zawodowe, w których bezrobotni odbyli staż

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób, które ukończyły staż	
		ogółem	kobiety
1.	Sprzedaż, marketing, handel nieruchomościami	119	94
2.	Prace sekretarskie i biurowe	110	99
3.	Opieka społeczna	34	30
4.	Architektura i budownictwo	23	8
5.	Rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo	19	8
6.	Pozostałe usługi	19	16
7.	Usługi gastronomiczne	15	12
8.	Technika i handel artykułami technicznymi	13	2
9.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	12	11
10.	Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna	9	8
11.	Sztuka, kultura, rzemiosło artystyczne	7	7
12.	Ochrona własności i osób	7	4
13.	Weterynaria	5	3
14.	Opieka zdrowotna	5	4
15.	Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja	5	5
16.	Prawo	3	3
17.	Dziennikarstwo	2	0
18.	Usługi transportowe	2	1
19.	Języki obce	1	1
20.	Górnictwo i przetwórstwo przemysłowe	1	1
21.	Inne obszary zawodowe	134	103

Struktura osób bezrobotnych według wieku i wykształcenia, które ukończyły w 2011 roku staż

Podział według:		Liczba osób	Udział procentowy
wieku:	18-24 lata	303	55,6
	25-34 lata	109	20,0
	35-44 lata	56	10,3
	45 i więcej lat	77	14,1
wykształcenia:	wyższe	131	24,0
	policealne i średnie zawodowe	171	31,4
	średnie ogólnokształcące	76	14,0
	zasadnicze zawodowe	102	18,7
	gimnazjalne i niższe	65	11,9

Ponadto w 2011 r. do odbycia stażu skierowano 6 osób poszukujących pracy niepełnosprawnych niepozostających w zatrudnieniu, a wydatki na ten cel poniesione zostały z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

1.2. Prace interwencyjne, roboty publiczne i prace społecznie użyteczne

W 2011 roku do prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych skierowano ogółem 321 osób bezrobotnych (25,6% ogółu zaktywizowanych), z tego do:

- prac interwencyjnych – 4 osoby,
- robót publicznych – 78 osób,
- prac społecznie użytecznych – 239 osób.

Wśród osób bezrobotnych zaktywizowanych w ramach tych programów kobiety stanowiły - 47,4% (2010r. – 39,6%), a osoby zamieszkałe na wsi – 49,8% (2010r. – 60,4%).

Charakterystyka osób bezrobotnych skierowanych do prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych przedstawia się następująco:

	Liczba osób		Udział % do osób skierowanych na prace interwencyjne, roboty publiczne i prace społecznie użyteczne	
	2010 r.	2011 r.	2010 r.	2011 r.
do 25 roku życia	18	21	5,7	6,5
Prace interwencyjne	1	2	0,3	0,6
Roboty publiczne	11	8	3,5	2,5
Prace społecznie użyteczne	6	11	1,9	3,4
po 50-tym roku życia	122	120	38,4	37,4
Prace interwencyjne	9	2	2,8	0,6
Roboty publiczne	35	26	11,0	8,1
Prace społecznie użyteczne	78	92	24,5	28,7
długotrwale bezrobotni	203	228	63,8	71,0
Prace interwencyjne	7	0	2,2	x
Roboty publiczne	64	45	20,1	14,0
Prace społecznie użyteczne	132	183	41,5	57,0

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba osób skierowanych na w/w aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu utrzymała się na zbliżonym poziomie (wzrost o 3 osoby), jednakże dominującą formą wsparcia były prace społecznie użyteczne, do wykonywania których skierowano o 64 osoby więcej (o 36,6%). Do wykonywania tych prac kierowane były osoby bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, a wśród nich były to przede wszystkim osoby długotrwale bezrobotne oraz w wieku powyżej 50 roku życia.

Mniej liczną (o 39,5%) w porównaniu z 2010 rokiem grupę osób bezrobotnych skierowano do pracy w ramach robót publicznych, obejmując priorytetem zatrudnienie również osób długotrwale bezrobotnych i po 50-tym roku życia.

Stanowiska pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych

Lp.	Stanowisko	Liczba osób skierowanych na:	
		prace interwencyjne	roboty publiczne
1.	Robotnik gospodarczy	1	61
2.	Pracownik biurowy	0	6
3.	Sprzątaczką	0	4
4.	Woźny	0	3
5.	Brukarz	0	2
6.	Pracownik socjalny	2	0
7.	Sprzedawca	1	0
8.	Pomoc bibliotekarza	0	1
9.	Pozostali pracownicy obsługi biura	0	1
Ogółem		4	78

Spośród skierowanych bezrobotnych do robót publicznych najwięcej osób, bo aż 61 (78,2% skierowanych) pracowało na stanowisku robotnika gospodarczego.

Bezrobotni kierowani do wykonywania prac społecznie użytecznych realizowali prace na rzecz gminy, polegające przede wszystkim na pracach porządkowych i remontowych. Za wykonywanie prac otrzymywali świadczenie pieniężne w wysokości 7,30 zł netto za godzinę.

Efekty realizowanych w 2011 roku prac społecznie użytecznych i robót publicznych w gminach przedstawiają się następująco:

Gmina	Zrealizowane prace
Białośliwie	Pielęgnacja terenów zielonych (park, trawniki) – 1.000 m ² , pielęgnacja terenów zielonych przy szkołach i salach wiejskich – 500 m ² , regulacja zakrzaczeń – 500 mb, przycinanie zadrzewień i odrostów drzew – ok. 120 drzew, czyszczenie chodników zarośniętych trawą i chwastami – 2.000 mb, czyszczenie rowów – 500 mb, naprawa dróg śródpolnych – 350 m ² , utrzymanie czystości w budynkach gminnych i w budynku oczyszczalni ścieków, zamiatanie 3.000 mb dróg i 2.500 mb chodników, dostarczanie korespondencji urzędowej – 2.384 szt.
Kaczory	Prace dotyczące estetyki terenu , prace porządkowe wewnątrz i na zewnątrz wiejskich domów kultury oraz sprzątanie przystanków autobusowych – 23,1 ha. Usunięcie zakrzaczeń i wykoszenie poboczy dróg gminnych – 17,4 ha. Konserwacja 39 urządzeń melioracyjnych.
Łobżenica	Nie przekazano informacji.
Miasteczko Kr.	Zamiatanie chodników i ścieżek rowerowych – 12.000 m ² , odperzanie, grabienie i zamiatanie skwerów i placów zieleni – 8.700 m ² , porządkowanie poboczy dróg gminnych – 10.200 mb, remontowanie chodników – ok. 145 m ² , wycinka zakrzaczeń poboczy dróg – 300 m ² , wykaszanie poboczy dróg i skarp rowów – 13.600 mb.
Piła	Prace porządkowe na Cmentarzu Komunalnym w Pile – 2.625 roboczogodzin, sprzątanie pomieszczeń biurowych – 130 roboczogodzin, archiwizacja dokumentów i pomoc biurowa – 816 roboczogodzin. Gracowanie alejek – 26.800 m ² , podkrzesanie 200 szt. koron drzew, przycięcie i kopczykowanie 300 szt. krzewów, oczyszczenie krawężników z darni – 6.150 m ² i 200 roboczogodzin, malowanie ławek – 50 roboczogodzin, zbiór zanieczyszczeń – 200 roboczogodzin.
Szydłowo	Prace porządkowe na 90 ha powierzchni, wykoszenie 100 ha traw, usunięcie 150 km zakrzewień i pomalowanie 200 m ² obiektów użytku publicznego.
Ujście	Wybudowanie 260 m ² parkingów, wyremontowanie 650 m ² chodników, odkrzaczanie 2.800 m ² poboczy dróg gminnych, pielęgnacja 800 m ² zieleni na terenie sołectw, prace porządkowe na 10.800 m ² , pielęgnacja 1.500 m ² zieleni, utrzymanie 1,5 ha zieleni miejskiej, utrzymanie czystości na 10.800 m ² chodników, wyczyszczenie 30.000 m ² przydrożnych rowów, sprzątanie 4.080 m ² przystanków autobusowych, sprzątanie 15.000 m ² chodników i placów.

Wyrzysk	Czyszczenie studzienek deszczowych i rewizyjnych w drogach gminnych, sprzątanie poboczy dróg gminnych, likwidacja „dzikich wysypisk”, malowanie stanowisk na targowisku miejskim, pomoc w naprawie ławek na Placu Wojska Polskiego i w amfiteatrze, naprawa chodników i dziur w drogach gminnych, odchwaszczanie chodników, koszenie poboczy dróg i ścieżki rowerowej, sprzątanie parku i terenu góry Czubatki. Gmina nie wskazała efektów wymiernych.
Wysoka	Oczyszczenie chodników, placów i jezdni z piasku i śmieci – 4 razy w tygodniu, sprzątanie targowiska miejskiego – 3.897 m ² , przycinanie drzew, krzewów, żywopłotów – 28 mb, pielęgnacja wraz z wycinką suchych elementów krzaków i zarośli parków we wsiach Wysoka Mała oraz Młotkowo – 28 m ³ , czyszczenie, odkrzaczanie, koszenie rowów melioracyjnych – 5,5 km, koszenie, grabienie trawników – 5 ha, czyszczenie rowów w miejscowościach Bądecz i Kijaszkowo – 3.800 mb, kopanie, podlewanie klombów i gazonów, przygotowanie kwiatów do sadzenia – 1.200 m ² , pielenie chwastów na klombach – 1.200 m ² , naprawa ubytków na drogach gruntowych – 500 m ² , sprzątanie 16 przystanków autobusowych, sprzątanie terenu gminy po robotach inwestycyjnych w m. Rudna, ODJ Wysoka – 30.000 m ² , załadunek śmieci – 135 ton.

Spośród 321 osób skierowanych do prac interwencyjnych, robót publicznych oraz prac społecznie użytecznych, 259 zakończyło udział w programach, z tego 39 zostało zatrudnionych. Zatem efektywność zatrudnieniowa wyniosła 15,1%.

Należy podkreślić, iż pomimo osiągniętej niskiej efektywności zatrudnieniowej znaczącym efektem programów było przede wszystkim uzyskanie dochodów przez osoby bezrobotne będące w bardzo trudnej sytuacji życiowej. Udział w programach pozwolił również na zdobycie przez uczestniczących w nich rezultatów miękkich, przede wszystkim podniesienie własnej oceny, wzbudzenie chęci podjęcia pracy.

1.3. Wspieranie przedsiębiorczości

W 2011r. prawie połowę środków finansowych przeznaczonych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wydatkowano na dotacje na podjęcie działalności gospodarczej oraz refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych (46,9%).

Tym samym realizowano jedną z rekomendacji zawartej w badaniu „Drogi wychodzenia z kryzysu i rekomendowane scenariusze rozwoju Wielkopolski do 2020 roku”, zrealizowanym na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu, dotyczącej wsparcia przedsiębiorczości w całym regionie Wielkopolski, w szczególności poprzez zniwelowanie różnic w stanie działalności gospodarczej pomiędzy Poznaniem i podregionem poznańskim a pozostałymi podregionami Wielkopolski.

W wyniku otrzymania środków na podjęcie działalności gospodarczej z ewidencji bezrobotnych w 2011 roku wyłączono 141 osób, co stanowi 11,3% ogółu zaktywizowanych bezrobotnych.

Obszary zawodowe, w których bezrobotni podjęli działalność gospodarczą

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba osób bezrobotnych
1.	Handel	39
2.	Usługi remontowo-budowlane	7
3.	Usługi fryzjerskie	7
4.	Mechanika pojazdowa	6
5.	Usługi kurierskie	6
6.	Usługi projektowania i aranżacji wnętrz	5
7.	Usługi reklamowe	5
8.	Usługi sprzątania	3
9.	Usługi mycia pojazdów i tapicerek	3
10.	Usługi fotograficzne	3
11.	Usługi pielęgnacji zwierząt	3
12.	Usługi pielęgnacji terenów zielonych	3
13.	Usługi masażu leczniczego	2
14.	Działalność artystyczna	2
15.	Organizacja zajęć sportowych	2
16.	Usługi ciesielskie	2
15.	Usługi informatyczne	2
16.	Inne	41

Podjęmowana przez osoby bezrobotne działalność gospodarcza dotyczyła przede wszystkim różnego rodzaju usług.

Wśród usług na najwyższym poziomie uplasowały się usługi remontowo-budowlane i fryzjerskie, w dalszej kolejności mechanika pojazdowa, usługi kurierskie.

Podjęmujący działalność gospodarczą to osoby:

- zamieszkałe na wsi - 50 (35,5%),
- do 25 roku życia - 25 (17,7%),
- powyżej 50 roku życia - 11 (7,8%),
- długotrwale bezrobotni - 43 (30,5%),
- kobiety - 85 (60,3%).

Wysoki udział kobiet wśród podejmujących działalność gospodarczą przy dofinansowaniu środkami Funduszu Pracy jest wynikiem realizowanego programu specjalnego „Aktywna na rynku pracy” i wpisanymi w nim dotacjom.

Dużym zainteresowaniem w 2011 roku wśród przedsiębiorców cieszyły się refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych. Z tej formy pomocy skorzystało 60 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, tworząc 82 stanowiska pracy dla bezrobotnych.

Stanowiska pracy zrefundowane ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego

Lp.	Stanowisko	Liczba stanowisk	Struktura w %
1.	Sprzedawca	18	22,0
2.	Sprzątaczką	4	5,0
3.	Przedstawiciel handlowy	3	3,7
4.	Praczką	3	3,7
5.	Mechanik pojazdów samochodowych	3	3,7
6.	Bufetowa	2	2,4
7.	Kosmetyczka	2	2,4
8.	Magazynier	2	2,4
9.	Pilarz	2	2,4
10.	Fakturzystka	2	2,4
11.	Kucharz	2	2,4
12.	Pracownik kuchni	2	2,4
13.	Operator maszyn i urządzeń do obróbki plastycznej	2	2,4
14.	Wulkanizator	2	2,4
15.	Operator urządzeń do wyrobów spożywczych	2	2,4
16.	pozostali	31	37,9
Ogółem		82	100,0

W ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowisk pracy najwięcej miejsc pracy utworzono dla sprzedawców, następnie dla sprzątarek, przedstawicieli handlowych, praczek i mechaników pojazdów samochodowych.

W 2011 roku na refundowane stanowiska pracy, utworzone w 2011 roku, jak i w latach poprzednich (na dopełnienie zwolnionych stanowisk pracy) skierowano 225 osób bezrobotnych, w tym:

- osoby zamieszkałe na wsi - 66 (29,3%),
- osoby do 25 roku życia - 57 (25,3%),
- osoby powyżej 50 roku życia - 18 (8,0%),
- długotrwale bezrobotni - 51 (22,7%),
- kobiety - 114 (50,7%).

Efektywność zatrudnieniowa w w/w programach wyniosła 100,0%. Pełna efektywność, badana w okresie do 3 miesięcy od udzielenia pomocy, w przypadku przedmiotowych programów wynika z konieczności prowadzenia działalności gospodarczej przez rok oraz zatrudniania pracownika przez 24 miesiące na stanowisku pracy, którego koszty zostały zrefundowane.

1.4. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych

W 2011 roku na szkolenia skierowano ogółem 104 osoby bezrobotne (8,3% ogółu zaktywizowanych), z tego:

- 85 osób w ramach szkoleń grupowych,
- 19 osób na wnioski indywidualne.

Szkolenia ukończyły 104 osoby bezrobotne (w tym 1 osoba skierowana na szkolenie w 2010 roku), zdobywając określone uprawnienia i kwalifikacje zawodowe. Zatrudnienie po szkoleniu uzyskało 65 osób, zatem efektywność zatrudnieniowa wyniosła 62,5%.

Realizowane szkolenia grupowe to:

- Szkolenie z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy w Klubie Pracy w PUP w Pile i Filii w Wyrzysku,
- „Jak założyć i prowadzić własną firmę” dla uczestników projektu „Mój wybór - moja przyszłość współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Szkolenia indywidualne - z uwagi na ograniczone środki finansowe, zgodnie z obowiązującymi kryteriami - realizowane były wyłącznie dla osób, które złożyły wnioski o skierowanie na szkolenie z uprawdopodobnieniem zatrudnienia po ukończeniu szkolenia.

Obszary zawodowe szkoleń prowadzonych dla osób bezrobotnych przedstawiono w tabeli poniżej.

Obszary zawodowe szkoleń, które ukończyły osoby bezrobotne

Lp.	Obszary szkoleń	Liczba osób, które ukończyły szkolenie	
		ogółem	kobiety
1.	Zarządzanie własną firmą	65	30
2.	Nauka aktywnego poszukiwania pracy	19	14
3.	Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy	14	0
4.	Spawanie	2	0
5.	Ochrona przeciwpożarowa	2	0
6.	Sprzedaż, marketing, handel nieruchomościami	1	1
7.	Usługi fryzjerskie, kosmetyczne	1	1

Struktura osób bezrobotnych, które ukończyły szkolenia według wieku i wykształcenia

Podział według:		Liczba osób	Udział procentowy
wieku:	18-24 lata	19	18,3
	25-34 lata	34	32,7
	35-44 lata	34	32,7
	45 i więcej lat	17	16,3
wykształcenia:	wyższe	22	21,2
	policealne i średnie zawodowe	30	28,8
	średnie ogólnokształcące	10	9,6
	zasadnicze zawodowe	27	26,0
	gimnazjalne i niższe	15	14,4

Największy udział wśród kończących szkolenia stanowiły osoby w wieku 25-34 lata i w wieku 35-44 lata (po 32,7%). Zdecydowana większość kończących szkolenia legitymowała się wykształceniem policealnym lub średnim zawodowym – 28,8% ogółu.

Ponadto na szkolenie „Uprawnienia energetyczne niezbędne do pracy na stanowisku palacza kotłów wysokotemperaturowych w zakresie uprawnień eksploatacyjnych urządzeń w grupie 2” skierowano 1 osobę niepełnosprawną poszukującą pracy i niepozostającą w zatrudnieniu. Szkolenie sfinansowano ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2011 roku kontynuowano umowy na sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych

4 osobom bezrobotnym w następujących kierunkach:

- Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo,
- Podyplomowe studium emisji głosu,
- Gospodarka nieruchomościami,
- Doradztwo zawodowe i personalne.

Kontynuowano także wypłatę stypendium na kontynuowanie nauki 7 osobom bezrobotnym bez kwalifikacji zawodowych, którzy w 2010 roku, tj. w okresie 12 miesięcy od dnia rejestracji podjęli dalszą naukę w szkole ponadgimnazjalnej lub wyższej.

Ponadto w analizowanym okresie na przygotowanie zawodowe dorosłych w formie praktycznej nauki zawodu, w celu nabycia kwalifikacji do wykonywania zawodu piekarz, skierowano ogółem 4 osoby bezrobotne (0,3% ogółu zaktywizowanych). Skierowanie osób wynikało z realizacji zobowiązań wynikających z umowy zawartej w 2010 roku.

Struktura osób bezrobotnych, które zostały skierowane na przygotowanie zawodowe dorosłych według wieku i wykształcenia

Podział według:		Liczba osób	Udział procentowy
wieku:	18-24 lata	4	100,0
	25-34 lata	0	0,0
	35-44 lata	0	0,0
	45 i więcej lat	0	0,0
wykształcenia:	wyższe	0	0,0
	policealne i średnie zawodowe	0	0,0
	średnie ogólnokształcące	0	0,0
	zasadnicze zawodowe	0	0,0
	gimnazjalne i niższe	4	100,0

2. Realizowane projekty i programy

Po uruchomieniu przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej środków z rezerwy Funduszu Pracy na realizację programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej oraz po ogłoszeniu naboru wniosków o dofinansowanie ze środków EFS projektów systemowych, Powiatowy Urząd Pracy przygotował w 2011 roku wnioski i otrzymał dodatkowe środki na realizację projektu i programów:

1. „Mój wybór – moja przyszłość” – projekt współfinansowany z EFS,
2. „Aktywna na rynku pracy” – program specjalny dla bezrobotnych kobiet,
3. „Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn niedotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi, w tym w ramach programów współfinansowanych z wkładu finansowego Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG)”.

Określenie celów oraz zakresów zadań przyjętych do realizacji w wyżej wymienionym projekcie i programach poprzedzono szczegółową analizą potrzeb powiatowego rynku pracy. Analizie poddano zmiany zachodzące w okresie pięcioletnia 2006-2010. Wynikiem analizy było wyłonienie docelowych grup, dla których podjęto się realizacji programów aktywizacji oraz przyjęcia działań odpowiadających zarówno specyfice grup, jak i uwarunkowaniom pilskiego rynku pracy.

Potrzebę realizacji wymienionych wcześniej programów potwierdziły także wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród bezrobotnych.

2.1. Projekt „Mój wybór – moja przyszłość” współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego

Powiatowy Urząd Pracy w Pile pozyskał środki finansowe na kontynuację realizacji projektu systemowego „Mój wybór – moja przyszłość”, który rozpoczęto w styczniu 2008 roku.

W dniu 16 marca 2011 r. Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu zaprosił powiatowe urzędy pracy z województwa wielkopolskiego do składania wniosków o dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego projektów systemowych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie, Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych.

Jako uprawniony do składania wniosków Powiatowy Urząd Pracy w Pile w dniu 31 marca 2011 r. złożył wniosek o dofinansowanie projektu „Mój wybór- moja przyszłość”, zakładający aktywizację zawodową osób bezrobotnych z terenu powiatu pilskiego. Projekt został pozytywnie oceniony i w dniu 18 maja 2011r. podpisano aneks do umowy ramowej, zakładający realizację projektu do końca 2011 roku.

Celem głównym projektu było podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile osób bezrobotnych.

Powiatowy Urząd Pracy w Pile w 2011 roku pozyskał środki na realizację projektu w wysokości 1 733 896,90 zł. W ramach projektu w 2011 roku zaktywizowanych zostało 213 osób bezrobotnych, które skorzystały ze wsparcia w formie: staży, szkolenia z zakresu „Jak założyć i prowadzić własną firmę”, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz zatrudnienia na stanowiskach pracy utworzonych u pracodawców w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk.

Na staż skierowano 96 osób bezrobotnych. Na to zadanie wydatkowano kwotę 502.568,99 zł. W 2011r. staż ukończyły 84 osoby bezrobotne, 12 nie ukończyło z powodu przerwania stażu.

W ramach projektu, w 2011 roku przeprowadzono szkolenie z zakresu „Jak założyć i prowadzić własną firmę”, w którym wzięło udział 65 osób bezrobotnych. Wydatkowana kwota na to zadanie to 47 894,60 zł.

Ponadto 79 osób otrzymało wsparcie w formie środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym 53 osoby po ukończeniu szkolenia z zakresu „Jak założyć i prowadzić firmę”. 26 osobom udzielono ww. wsparcia bez szkolenia.

Najczęściej uczestnicy projektu podejmowali działalność w zakresie handlu i usług. Ponadto uruchamiano działalność w zakresie, m. in.: studia nagrań dźwiękowych i muzycznych, salonu usług relaksacyjnych i leczenia rehabilitacyjnego, biura usług turystycznych, hotelu dla zwierząt, salonu fryzjerskiego dla psów, zakładu kowalskiego. Na to zadanie wydatkowano 1 026 149,60 zł.

Na stanowiskach pracy utworzonych w 2011r. w ramach refundacji kosztów ich wyposażenia lub doposażenia zatrudnionych zostało 12 osób. Na to zadanie wydatkowano kwotę 156 899,98 zł. Dodatkowo do projektu skierowano 14 osób celem zatrudnienia na stanowiskach pracy utworzonych w 2010r. w ramach refundacji pracodawcom kosztów ich wyposażenia. Objęcie dodatkowych osób wsparciem spowodowane zostało powstaniem wakatów na stanowiskach pracy utworzonych w ramach projektu z 2010 roku.

Realizacja projektu umożliwiła objęcie aktywizacją zawodową: 75 osób długotrwale bezrobotnych, 63 osób w wieku do 25 roku życia, 25 osób w wieku powyżej 50 roku życia, 12 osób niepełnosprawnych, 94 osób zamieszkujących tereny wiejskie.

Zarówno realizowany w 2011 roku projekt, jak i projekty realizowane w poprzednich latach, w opinii klientów Urzędu, pozwoliły, m.in. na nabycie wiedzy i umiejętności wymaganych na rynku pracy, które umożliwiły podjęcie pracy, a także na założenie własnej działalności gospodarczej i utworzenie dla siebie miejsca pracy. W załączeniu do informacji ulotka dotycząca założeń i realizacji projektu „Mój wybór – moja przyszłość” wraz z opiniami uczestników.

Wnioskując o dofinansowanie projektu założono, iż po zakończeniu jego realizacji, 78 uczestników projektu podejmie zatrudnienie lub samozatrudnienie. Według stanu na koniec 2011r. pracę po zakończeniu udziału w projekcie podjęło 166 osób. Stąd też efektywność zatrudnieniowa wyniosła 77,93%. Natomiast zakładany w tym zakresie wskaźnik przekroczony został o 112,8%.

Łączna kwota wydatków poniesionych w 2011 roku na realizację projektu to 1 733 513,17 zł.

2.2. Program specjalny „Aktywna na rynku pracy”

W odpowiedzi na informację Ministra Pracy i Polityki Społecznej o możliwości składania wniosków o środki z rezerwy Ministra, Powiatowy Urząd Pracy w Pile w kwietniu 2011r. złożył wniosek o przyznanie środków Funduszu Pracy na realizację programu specjalnego dla bezrobotnych kobiet „Aktywna na rynku pracy”.

Głównym celem programu było wejście na rynek pracy i zatrudnienie 120 bezrobotnych kobiet. Potrzebę realizacji programu uzasadniał przede wszystkim utrzymujący się w powiecie pilskim wysoki udział kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych, a także pogorszenie się sytuacji kobiet na rynku pracy w I kwartale 2011 r.

Wzrosła w tym okresie w porównaniu z końcem 2010 r. zarówno ich liczebność – o 10,8%, jak i udział wśród ogółu bezrobotnych – o 0,9 punktu procentowego. Więcej też kobiet pozostawało poza rynkiem pracy ponad 12 miesięcy: I kwartał 2011r. – 20,5%, 2010 r. – 20,4%, 2009 r. – 14,8. Spośród wszystkich kobiet zarejestrowanych na koniec marca 2011 r. - 87,0% znajdowało się w szczególnej sytuacji na rynku pracy definiowanej art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Realizacja programu znalazła też uzasadnienie w wynikach przeprowadzonego w 2010 roku badania: „Rynek pracy a aktywność bezrobotnych kobiet w powiecie pilskim”, definiujących trudności kobiet z wejściem i utrzymywaniem się na rynku pracy oraz ich oczekiwania wobec pomocy ze strony PUP.

Program zaadresowano do kobiet znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a więc kobiet do 25 roku życia, po 50 roku życia, długotrwale bezrobotnych, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka, bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego, bez wykształcenia średniego, samotnie wychowujących co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia, niepełnosprawnych oraz tych, które nie podjęły zatrudnienia po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego.

Założono zaktywizowanie ogółem 140 kobiet, w tym w ramach:

- staży – 60 kobiet bez kwalifikacji zawodowych lub z kwalifikacjami niedostosowanymi do potrzeb lokalnego rynku pracy oraz nie posiadających doświadczenia zawodowego,
- zatrudnienia na refundowanych miejscach pracy – 30 kobiet długotrwale bezrobotnych mających znaczne trudności w samodzielnym znalezieniu miejsca pracy,
- przyznania jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej – 50 kobietom przedsiębiorczym mającymi pomysł na własną firmę.

Założono także nietypowe formy wsparcia – „elementy specyficzne” wyróżniające i wspierające realizację programu. Zaplanowano możliwość wypłaty „bonu zatrudnieniowego” dla uczestniczek programu skierowanych na staż, wypłaty „wsparcia pomostowego” dla osób podejmujących działalność gospodarczą oraz objęcie osób kierowanych do zatrudnienia na refundowanych miejscach pracy usługą specjalisty ds. wizażu i stylizacji w zakresie poprawy wizerunku zakończoną wykonaniem makijażu dziennego.

W celu rekrutacji kobiet spełniających kryteria naboru do programu zaplanowano powołanie zespołu rekrutacyjnego składającego się z pośredników pracy i doradców zawodowych. Założono także, że doradcy zawodowi przeprowadzą zindywidualizowaną ocenę zakwalifikowanych do programu kobiet, określając ich:

- predyspozycje psychofizyczne i potencjał do prowadzenia własnej firmy,
- umiejętności poszukiwania pracy i bariery w jej znalezieniu,
- umiejętności komunikacyjne,
- predyspozycje do podjęcia pracy.

Ustalono, iż w rozpoznaniu predyspozycji i udzieleniu odpowiednich form wsparcia służyć będą informacje podane w ankiecie opracowanej na potrzeby programu.

W celu rozpoznania możliwości zorganizowania miejsc stażu i refundowanych stanowisk pracy współpracowano m.in. z:

- podmiotami: Izba Gospodarcza Północnej Wielkopolski – Biuro w Pile, Cech Rzemiosł Różnych w Pile, Wielkopolska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości sp. z o.o. w Poznaniu Punkt Konsultacyjny w Pile (promocja programu, pozyskiwanie do współpracy pracodawców, doradztwo w podejmowaniu i wykonywaniu działalności gospodarczej, informacje o możliwościach pozyskiwania środków na rozwój firmy),
- pracodawcami (organizacja stażu zawodowego, zatrudnianie na refundowanych stanowiskach pracy).

Z podmiotami deklarującymi udział w programie zawarto stosowne porozumienia zapewniając wykonanie zadań programowych.

Porozumienia zawarto także z ośrodkami pomocy społecznej, które realizowały kontrakty socjalne: MOPS w Pile, MGOPS w Wyrzysku, MGOPS w Ujściu, GOPS w Białosłiwie w celu wytypowania kandydatek, które po zakończeniu kontraktu socjalnego nie podjęły pracy i są zmotywowane do aktywizacji zawodowej.

Na sfinansowanie zadań realizowanych w ramach programu specjalnego wnioskowano o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej w kwocie 1.662,2 tys. zł, przy czym budżet programu założono na 1.982,0 tys. zł. Zgodnie z obowiązującymi przepisami wynikającymi z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy istniała konieczność zabezpieczenia 10% wysokości środków Funduszu Pracy, ustalonych według algorytmu, przyznanych na finansowanie zadań w powiecie.

Przyjęto, iż program realizowany będzie w okresie od 1 czerwca 2011 r. do 31 grudnia 2011 r.

Jako jeden z 6 Powiatowych Urzędów Pracy z Wielkopolski (na 21, które złożyły wnioski) Urząd Pracy w Pile spowodował pozyskanie dla powiatu pilskiego dodatkowych środków na aktywizację zawodową kobiet.

Otrzymał w dniu 13.07.2012r. decyzji Ministra Pracy i Polityki Społecznej o przyznaniu środków w wysokości 1.658,0 tys. zł, tj. niższej o 4,2 tys. zł niż wnioskowano oraz w terminie późniejszym od zakładanego spowodowało konieczność wprowadzenia zmian do programu. Ponadto zmiany wynikały, m.in. z wycofania się pracodawców z zawartych porozumień dot. przyjęcia osób na staż oraz na utworzenie stanowisk pracy w ramach refundacji kosztów ich wyposażenia lub doposażenia, a także mniejszym niż zakładano zainteresowaniem kobiet będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy udziałem w programie, przerywaniem stażu, rezygnacjami pracodawców z zatrudnienia osób po stażu, niższymi niż planowano kwotami przyznawanych dotacji i refundacji.

Mając powyższe na uwadze proponowane zmiany w programie przedstawiano 3-krotnie członkom Powiatowej Rady Zatrudnienia w Pile celem uzyskania opinii Rady.

Na podstawie pozytywnej opinii Rady Zatrudnienia z dnia 12.08.2011r., 4 listopada 2011r. i 16 grudnia 2011r. wprowadzono zmiany do programu specjalnego w zakresie harmonogramu realizacji poszczególnych zadań, zwiększenia liczby uczestników programu, zmian kryteriów doboru uczestniczek, skierowania programu do wszystkich bezrobotnych kobiet, w tym będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Przystępując do realizacji programu Zarządzeniem Nr 14/2011 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Pile z dnia 5 lipca 2011r. powołano zespół rekrutacyjny uczestniczek programu specjalnego. Natomiast Zarządzeniem Nr 13/2011 z dnia 5 lipca 2011r. określono sposób realizacji programu w zakresie zadań i odpowiedzialności za realizację zadań przewidzianych programem.

Zespół rekrutacyjny na podstawie danych systemu informatycznego SYRIUSZ oraz dokumentacji osobowej potencjalnych uczestniczek dokonał wstępnej rekrutacji kandydatek do programu. Wszystkie osoby zrekrutowane złożyły deklaracje uczestnictwa oraz wypełniły ankietę początkową. Informacje zawarte w ankiecie oraz przeprowadzona usługa doradcza wobec uczestniczek programu stanowiła podstawę zakwalifikowania uczestniczek do odpowiednich form wsparcia.

Do odbycia stażu u pracodawców skierowanych zostało 75 uczestniczek, spośród których 8 osób przerwało jego realizację. Tę formę wsparcia zakończyło 67 osób. Bezpośrednio po jego zakończeniu 63 osoby zostały zatrudnione lub powierzono im wykonywanie innej pracy przez organizatora stażu.

39 osób, które zakończyły staż, otrzymały wsparcie dodatkowe w formie tzw. „bonu zatrudnieniowego”. Bon był wypłacony kobietom, które uzyskały zatrudnienie na okres dłuższy o co najmniej 2 tygodnie od okresu zatrudnienia wynikającego z umowy o organizację stażu z pracodawcą oraz kobiety, które były skierowane na staż bez deklaracji zatrudnienia, a po stażu zostały przez organizatora zatrudnione lub powierzono im inną pracę zarobkową na co najmniej 2 tygodnie.

Ponadto 46 bezrobotnych kobiet uzyskało środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz „wsparcie pomostowe” z przeznaczeniem na opłacenie składek ZUS w pierwszych 3 miesiącach prowadzenia działalności. Wsparcie pomostowe stanowiło specyficzny element programu wspierający samozatrudnienie. Kobiety bezrobotne podejmowały działalność gospodarczą najchętniej w zakresie: handlu, usług fryzjerskich, usług kurierskich, usług sprzątania, usług reklamowych, pielęgnacji terenów zieleni. Do nietypowych działalności uruchamianych przez uczestniczki zaliczyć należy: usługi muzyczne, usługi foliowania szyb, usługi psychologiczne – terapeutyczne, masaże lecznicze, klub dziecięcy.

W ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy zatrudnienie uzyskały 44 bezrobotne kobiety. Zatrudnienie każdej osoby poprzedziły porady i konsultacje specjalisty do spraw wizażu i stylizacji, przy czym jedna z uczestniczek programu korzystająca z porady specjalisty ds. wizażu i stylizacji przerwała udział w programie. Zatem z w/w elementu specyficznego skorzystało 45 kobiet.

Uczestniczki programu uzyskiwały zatrudnienie najczęściej na stanowiskach pracy: sprzedawcy, sprzątaczkę, praczki, kosmetyczki, kucharza, bufetowej, pracownika kuchni.

Po zakończeniu programu 153 bezrobotne kobiety podjęły zatrudnienie lub samozatrudnienie. Efektywność zatrudnieniowa została osiągnięta na poziomie 92,17%, tj. o 5,47 punktu procentowego więcej niż zakładana w programie.

Na realizację zadań w programie wydatkowano ogółem: 1.977.800,00 zł, w tym 319.800,00 zł stanowiły, jako udział własny, środki Funduszu Pracy przyznane według algorytmu na finansowanie zadań w powiecie.

Szczegółowe wydatki na zadania w ramach programu przedstawia poniższa tabela:

Zadanie	Kwota wydatkowana (w zł)
Staż	290 154,45
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	827 169,00
Wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy	796 349,11
Zwrot kosztów przejazdu	527,44
Porada specjalisty w kreowaniu wizerunku i makijażu dziennego	3 600,00
Bon zatrudnieniowy	11 700,00
Wsparcie pomostowe dla osób podejmujących działalność gospodarczą	48 300,00

Realizacja programu umożliwiła objęcie aktywizacją zawodową:

- 71 kobiet w wieku do 25 roku życia,
- 63 kobiet bez doświadczenia zawodowego,
- 60 kobiet bez kwalifikacji zawodowych,
- 57 kobiet długotrwale bezrobotnych,
- 43 kobiet bez wykształcenia średniego,
- 25 kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.
- 23 kobiety samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia,
- 12 kobiet w wieku po 50 roku życia,
- 9 kobiet niepełnosprawnych,
- 8 kobiet po kontrakcie socjalnym.

Należy wskazać, iż jedna uczestniczka mogła spełniać kilka z w/w kryteriów.

Spośród uczestniczek programu 51,8% (96 osób) pozostawało w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Pile od 1 do 12 miesięcy. Natomiast po 35 osób należało do grupy osób pozostających w ewidencji bezrobotnych do 1 miesiąca, jak i powyżej 12 miesięcy.

Ponad połowa uczestniczek programu – 50,6% (84 kobiety) pochodziła z terenów wiejskich.

2.3. Program dla osób zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracowników

W związku z ogłoszonym przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej naborem wniosków o dodatkowe środki, w kwietniu 2011r. PUP w Pile złożył wniosek o przyznanie środków na realizację „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi, w tym w ramach programów współfinansowanych z wkładu finansowego Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG).”

Główne założenie programu to podjęcie zatrudnienia przez grupę osób zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników.

Zasadność realizacji programu podyktowana została przede wszystkim pogarszającą się sytuacją na powiatowym rynku pracy. Notowane z okresu 5 lat tendencje wzrostowe udziału osób zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników w napływie do bezrobocia oraz w ogólnej liczbie bezrobotnych, a także realizowany w I kwartale 2011 r. harmonogram zwolnień z firmy QaudWinkowski Spółka z o.o. w Pile oraz zgłoszone do Urzędu informacje o zamiarze dokonania zwolnień grupowych w 2011 r. przez Poczta Polska S.A., Bank Gospodarstwa Krajowego, PKO Bank Polski S.A., PKP Cargo S.A. Zachodniopomorski Zakład w Szczecinie oraz Transpost S.A. wskazywały na duże prawdopodobieństwo wzrostu liczby zarejestrowanych osób zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracowników i określały specyfikę grupy. W większości – osoby tracące miejsca pracy w QaudWinkowski Spółka z o.o. w Pile.

W programie założono zaktywizowanie ogółem 70 osób bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, występując o dodatkowe środki w kwocie 750,0 tys. zł na realizację: szkoleń (15 osób) i staży zawodowych (25 osób) oraz zatrudnienia na refundowanych nowych stanowiskach pracy (30 osób).

W związku z zaleceniem Ministra - po złożeniu wniosku - dotyczącym:

- nieujmowania w kalkulacji kosztów dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia nowych stanowisk pracy,
- wyboru działań na rzecz uczestników programu, które zapewnią efektywność zatrudnieniową programu na poziomie nie niższym niż 70%,

w czerwcu ubr. zmodyfikowano wniosek, rezygnując z aktywizacji uczestników w formie zatrudnienia na refundowanych stanowiskach pracy na rzecz ich aktywizowania w ramach robót publicznych.

Po weryfikacji założono aktywizację 70 uczestników programu w ramach:

- szkoleń – 15 osób,
- staży – 40 osób,
- robót publicznych – 15 osób,

przy budżecie programu wynoszącym 240 tys. zł.

Przyjęto, że program realizowany będzie w okresie: 1 sierpień 2011 r. – 31 grudzień 2011 r.

Po otrzymaniu dodatkowych środków z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 200 000,00 zł dokonano kolejnej weryfikacji programu. Założono objęcie programem 52 osób w ramach:

- staży – 37 osób,
- robót publicznych – 15 osób.

Realizacja programu umożliwiła objęcie pomocą 56 osób bezrobotnych, w tym 37 kobiet (66,1%). Większa liczba uczestników w stosunku do wynikającej ze zweryfikowanego ostatecznie programu wynikała z przerywania staży przez uczestników programu i powstała w związku z tym oszczędności, które przeznaczono na realizację szkoleń indywidualnych.

Programem objęto osoby zwolnione z przyczyn nie dotyczących pracowników, które jednocześnie spełniały poniższe kryteria:

- powyżej 50 roku życia – 22 osoby,
- długotrwale bezrobotne – 11 osób,
- bez wykształcenia średniego – 32 osoby,
- bez kwalifikacji zawodowych – 12 osób,
- samotnie wychowujące dziecko do lat 18 - 7 osób,
- niepełnosprawne - 2 osoby.

W programie wzięło udział 16 osób zamieszkałych na wsi, co stanowi 28,58% ogółu uczestników.

W ramach programu 37 osób bezrobotnych odbyło staż, 15 osób bezrobotnych podjęło pracę w ramach robót publicznych, 4 osoby odbyły szkolenia zawodowe w kierunkach wskazanych przez samych zainteresowanych, tj.: „Kurs prawa jazdy kategorii C”, „Szkolenie kosmetyczne kompleksowe”, „Kwalifikacja wstępna dla kierowców wykonujących transport drogowy osób”.

W trakcie programu i bezpośrednio po jego zakończeniu 40 uczestników podjęło zatrudnienie. W związku z powyższym osiągnięto 71,43% efektywność zatrudnieniową. Pozyskaną kwotę na realizację programu wydatkowano w wysokości 198.969,50 zł na:

Zadanie	Kwota wydatkowana (w zł)
Staż	118 965,18
Roboty publiczne	71 404,32
Szkolenia	8 600,00

Ponadto Powiatowy Urząd Pracy w Pile kontynuował realizację rozpoczętego w 2009 roku projektu „Profesjonalna kadra” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowanego w ramach Poddziałania 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie, a także złożył wnioski o dofinansowanie projektu „Inwestycja w kadry - wysoka jakość usług”.

Dzięki wsparciu z EFS w ramach projektu „Profesjonalna kadra” możliwe m.in. było sfinansowanie wynagrodzeń 8 pośredników pracy i 3 doradców zawodowych.

Łączna kwota wydatków poniesiona na realizację projektu w 2011 roku to kwota 240 953,40 zł (201 453,40zł – EFS, 39 500,00 zł wkład własny).

W grudniu 2011r. PUP w Pile zakończył realizację tego projektu.

Dofinansowanie pozyskane na realizację projektu „Inwestycja w kadry – wysoka jakość usług” to kwota 719.020 zł. Projekt przewiduje dofinansowanie wynagrodzeń pośredników pracy, doradców zawodowych, dofinansowanie studiów podyplomowych oraz szkolenia pracowników Urzędu. Realizowany będzie w okresie od 1 stycznia 2012r. do 31 grudnia 2014r. W ramach projektu wsparciem zostanie objęty PUP w Pile i jego 25 pracowników.

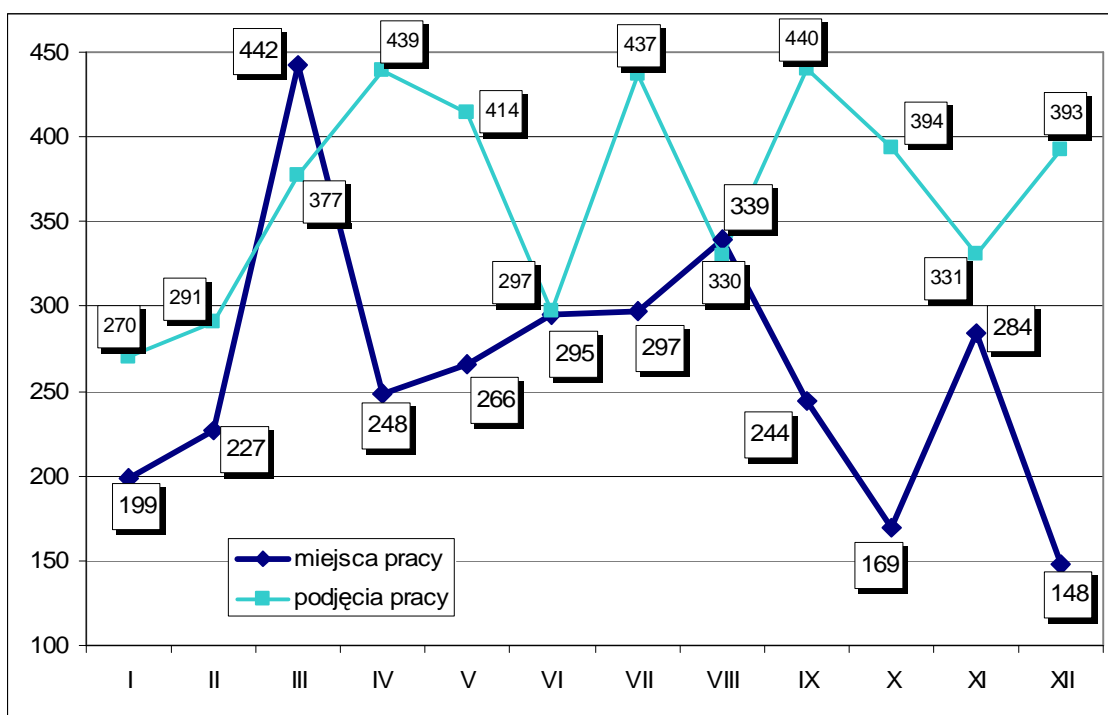
3. Podjęcia pracy

W 2011 roku z ewidencji osób bezrobotnych wyłącznie 10.603 osoby, w tym z powodu podjęcia pracy – 4.413 osób, tj. o 163 osoby (o 3,6%) mniej niż w roku 2010. Podjęcie pracy było najczęstszą przyczyną odpływu osób bezrobotnych z rejestru, bowiem 41,6% ogółu wyłączeń to osoby, które podjęły pracę.

Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilińskim w 2011 roku

Wyłączenia z ewidencji z powodu podjęcia:		osoby	% udział do ogółu podjęć pracy
pracy niesubsydiowanej		3.892	88,2
pracy subsydiowanej		521	11,8
z tego	– prace interwencyjne	4	0,1
	– roboty publiczne	78	1,8
	– podjęcie działalności gospodarczej	141	3,2
	– w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego	225	5,1
	– inne (zatrudnienie osób niepełnosprawnych na miejsca pracy utworzone ze środków PFRON).	73	1,6

Na wykresie 21. przedstawiono liczbę ofert pracy zgłoszonych w poszczególnych miesiącach 2011 roku oraz liczbę osób, które podjęły w tym okresie pracę.

Wykres 21. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej oraz podjęcia pracy w 2011 r.

Powiatowy Urząd Pracy w Pile stymuluje możliwości podjęcia pracy przez osoby bezrobotne poprzez działania podejmowane na rzecz obu podmiotów rynku pracy – pracodawców i pracobiorców. Osobom bezrobotnym oferuje usługi poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy oraz zróżnicowane formy aktywizacji, które pozwalają klientom na przygotowanie do funkcjonowania na rynku pracy i dotarcie do potencjalnych pracodawców. Z drugiej strony współpracuje z pracodawcami, zarówno poprzez pomoc w rekrutowaniu pracownika, jak i umożliwianiu tworzenia subsydiowanych miejsc pracy w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych i refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, co z kolei stwarza osobom bezrobotnym możliwość uzyskania zatrudnienia i nabycia doświadczenia zawodowego.

Osoby bezrobotne, które podjęły pracę, mogły skorzystać z ofert pracy dostępnych w Urzędzie oraz z innych źródeł, takich jak np. agencje zatrudnienia, internetowe portale zatrudnienia, ogłoszenia w mediach.

Odnotowano pozytywne relacje w wyłączeniach z ewidencji bezrobotnych z tytułu podjęć pracy. Wprawdzie obniżył się wobec 2010 roku poziom i dynamika odpływu z bezrobocia z tytułu podjęcia pracy ogółem (o 163 osoby, tj. o 0,6%), jednak wyższe były dla tego okresu poziom i dynamika odpływu z bezrobocia z tytułu podjęcia pracy niesubsydiowanej (o 137 osób, tj. o 3,6%).

Korzystna jest również struktura socjodemograficzna osób, które weszły na rynek podejmując pracę na stanowiskach niesubsydiowanych (kobiety – 54,3%, zamieszkali na wsi – 33,0%, osoby do 25 roku życia – 25,6%, długotrwale bezrobotni – 19,5%, osoby powyżej 50 lat – 11,6%).

V. Współpraca z klientami Urzędu

1. Promocja usług świadczonych przez Urząd

W 2011 r. Urząd Pracy przeprowadził działania promocyjne mające na celu zapoznanie klientów z usługami świadczonymi przez Urząd. Ich celem było również zbadanie potrzeb pracodawców w zakresie wolnych miejsc pracy oraz wymagań dotyczących kandydatów do pracy, a także zapotrzebowania na korzystanie z instrumentów rynku pracy.

Ponadto, zbadano potrzeby osób bezrobotnych pod kątem ich oczekiwań co do aktywizacji zawodowej.

W realizacji w/w celów wykorzystano różne narzędzia marketingowe. Wśród nich były bezpośrednie wywiady z pracodawcami, podczas których przekazywano materiały drukowane, ulotki, broszury, zawierające informacje dotyczące usług świadczonych przez Urząd oraz możliwości skorzystania z instrumentów rynku pracy.

Na stronie internetowej Urzędu oraz w prasie lokalnej promowano instrumenty rynku pracy, a także programy i projekty realizowane przez PUP, aktywizujące osoby bezrobotne.

W 2011 r. pośrednicy pracy nawiązali z pracodawcami 3.339 kontaktów (w 2010r. – 2.032), w tym 862 w ramach bezpośrednich wizyt.

Zachęcano pracodawców do realizacji wspólnych przedsięwzięć, czego m.in. efektem było zawarcie porozumień w sprawie realizacji programu specjalnego dla bezrobotnych kobiet „Aktywna na rynku pracy”.

Pozyskano również od pracodawców deklaracje zatrudnienia osób bezrobotnych w ramach programu dla osób zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracowników.

Ponadto na bieżąco pozyskiwano propozycje zatrudnienia w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

W tym okresie osoby bezrobotne i poszukujące pracy odbyły 39.005 wizyt, tj. około 150 wizyt dziennie.

Pośrednicy pracy, doradcy zawodowi, specjaliści ds. rozwoju zawodowego oraz liderzy klubu pracy w czasie 32.049 wizyt osób bezrobotnych przedstawili propozycje aktywizacji zawodowej lub innej formy pomocy określonej ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przy czym jedna osoba mogła korzystać z usług kilkakrotnie.

W trakcie 23.395 wizyt pośrednicy pracy – promując usługi pośrednictwa pracy – przedstawiali informacje o ofertach pracy, o sytuacji na lokalnym rynku pracy, możliwościach zatrudnienia subsydiowanego, odbycia stażu, bądź innej formy pomocy, w tym m.in.:

- 7.605 osobom propozycję pracy,
- 1.010 osobom propozycję odbycia stażu,
- 399 osobom propozycję prac społecznie użytecznych,
- 398 osobom zaproponowano zajęcia aktywizacyjne w Klubie Pracy.

Ponadto w ramach pośrednictwa pracy promowano informacje dotyczące sieci EURES. Jest to sieć współpracy publicznych służb zatrudnienia oraz innych organizacji regionalnych, krajowych i międzynarodowych działających w obszarze zatrudnienia. EURES został powołany przez Komisję Europejską w celu wspierania mobilności zawodowej na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Klientom Urzędu przekazywano informacje na temat zasad funkcjonowania sieci EURES, informacje o stosowanych metodach i miejscach upowszechniania zagranicznych ofert pracy, o możliwościach poszukiwania zatrudnienia w krajach UE/EOG oraz o aktualnie rozpowszechnianych zagranicznych ofertach pracy.

Z w/w usługi skorzystało 129 osób, w tym:

- 121 osób bezrobotnych,
- 8 osób niezarejestrowanych w Urzędzie.

W ramach usług świadczonych przez doradców zawodowych osoby zarejestrowane odbyły 7.661 wizyt, u liderów Klubów Pracy – 661 wizyt i u specjalistów ds. rozwoju zawodowego – 332 wizyty.

Pozostałe wizyty (6.956) to wizyty w Dziale Ewidencji, Świadczeń i Informacji oraz u innych pracowników Centrum Aktywizacji Zawodowej, zajmujących się m.in. jednorazowymi środkami na podjęcie działalności gospodarczej.

W 2011 roku doradcy zawodowi organizowali spotkania informacyjne dla osób zarejestrowanych, których głównym celem było przekazanie informacji o podstawowych usługach Urzędu, instrumentach rynku pracy, instrumentach wspierających usługi rynku pracy oraz uświadomienie potrzeby poprawy sytuacji zawodowej, przedstawienie możliwości podwyższania lub zmiany kwalifikacji, przedstawienie możliwości podejmowania działalności gospodarczej w szczególności w oparciu o jednorazowe środki udzielane na ten cel, zapoznanie z bieżącymi informacjami m.in. nt. realizowanych projektów, uprawnień osób niepełnosprawnych, zasad naboru do Narodowych Sił Rezerwowych i do Służby Przygotowawczej.

Wychodząc naprzeciw potrzebom klientów Urzędu, usprawniając ich obsługę, z dniem 14 lutego 2011 r. uruchomiono system informatyczny Samorządowej Elektronicznej Platformy Informacyjnej (SEPI). Pozyskano do współpracy (zawierając w 2010 roku stosowne porozumienia) wszystkie ośrodki pomocy społecznej z powiatu pilskiego, które otrzymują niezbędne informacje z PUP w Pile poprzez system SEPI w formie elektronicznej. Umożliwiło to odstąpienie od konieczności przedkładania przez osoby bezrobotne i poszukujące pracy – korzystające z pomocy tych ośrodków – zaświadczeń w formie papierowej.

Przedstawiciele PUP uczestniczyli w różnych przedsięwzięciach wspierających aktywizację zawodową, aktywnie promując usługi Urzędu, w tym m.in. w:

- IX Targach Edukacyjnych ABSOLWENT 2011 zorganizowanych przez firmę „Metro Gewert”, na których zaprezentowano usługi świadczone przez Urząd Pracy; Powiatowy Urząd Pracy osobom zainteresowanym udzielał wskazówek: jak szukać pracy, napisać CV, list motywacyjny oraz w jaki sposób przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej. Udostępniono wzory dokumentów, ulotki o zawodach zawierające opis podstawowych czynności i wymagań w danym zawodzie oraz przedstawiono informacje dotyczące sieci EURES;
- Targach Edukacyjnych Szkół Ponadgimnazjalnych Powiatu Pilskiego, których organizatorem był Starosta Pilski. Osobom zainteresowanym udzielano wskazówek podobnych, jak w trakcie IX Targów Edukacyjnych Absolwent 2011;
- Europejskich Dniach Pracy zorganizowanych przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego w ramach sieci EURES. Celem targów było podniesienie poziomu wiedzy odwiedzających na temat form poszukiwania pracy, zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce oraz na terenie Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. W czasie Dni Pracy dostępne były krajowe i zagraniczne oferty pracy;
- spotkaniu zorganizowanym przez Naczelną Organizację Techniczną w Poznaniu w ramach „Wielkopolskiego Programu Bezpieczne Praktyki i Środowisko 2011” dla młodzieży i studentów szkół technicznych. Celem programu było przeszkolenie młodzieży w zakresie prawa pracy, bhp, ochrony przeciwpożarowej, organizacji bezpiecznej pracy, pomocy psychologicznej w sytuacjach kryzysowych oraz zagadnień poddózorowych, a także staży finansowanych ze środków Funduszu Pracy. Na spotkaniu przedstawiciel Urzędu promował odbycie stażu;
- V Targach Pracy „Start do kariery” organizowanych przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową im. St. Staszica w Pile, na których przedstawiono ofertę Urzędu w zakresie usług i instrumentów rynku pracy.

Z uwagi na znaczne ograniczenie środków finansowych na realizację instrumentów rynku pracy, promowano zarówno wśród osób bezrobotnych, jak i pracodawców możliwość odbywania przez osoby bezrobotne do 30 roku życia praktyk absolwenckich, organizowanych przez pracodawców. Przekazywano m.in. pisemne informacje pracodawcom na temat zasad ich organizacji.

Ponadto, PUP w Pile współdziałał w realizacji działań informacyjnych skierowanych bezpośrednio do przedsiębiorstw i osób podejmujących działalność gospodarczą w ramach Krajowego Systemu Usług, którego głównym celem i misją jest pomoc mikro, małym i średnim przedsiębiorcom oraz osobom podejmującym działalność gospodarczą w sprawnym zakładaniu oraz prowadzeniu przedsiębiorstw. Na terenie Urzędu oraz w Filii umieszczone zostały ekspozycje z materiałami informacyjnymi dot. Krajowego Systemu Usług.

Poza tym, Powiatowy Urząd Pracy w Pile kontynuował realizację porozumień zawartych z Wielkopolską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości w zakresie działania Punktu Konsultacyjnego w PUP w Pile i Filii w Wyrzysku.

W Punkcie Konsultacyjnym można było uzyskać informacje, m.in. dotyczące:

- podejmowania, wykonywania oraz rezygnacji z prowadzenia działalności gospodarczej,
- możliwości uzyskania wsparcia na realizację projektów w latach 2007 – 2013 ze środków publicznych,
- możliwości i zasad skorzystania z dofinansowanych szkoleń,
- danych teled adresowych instytucji otoczenia biznesu.

2. Giełdy pracy i spotkania rekrutacyjne

Realizując oferty pracy zgłoszone przez pracodawców, w celu pozyskania do pracy kandydatów odpowiadających wymaganiom pracodawców, organizowano giełdy pracy i spotkania rekrutacyjne, będące formą bezpośredniego kontaktu pracodawcy z wieloma kandydatami, dobranymi przez pośredników pracy spośród osób zarejestrowanych.

Dostosowując usługi rynku pracy do potrzeb i oczekiwań pracodawców w 2011 roku, PUP w Pile zorganizował 4 spotkania rekrutacyjne i 11 giełd pracy. W ubiegłym roku pracodawcy wykazali większe zainteresowanie spotkaniami rekrutacyjnymi, których zorganizowano 7 oraz mniejsze giełdami pracy, których odbyło się 8. Giełdy pracy i spotkania rekrutacyjne zorganizowano dla 15 pracodawców na stanowiska: księgowy, sprzątaczką, zastępca kierownika, pracownik ochrony, robotnik gospodarczy, stolarz, tapeciarski, wychowawca w placówkach oświatowych, kucharz, palacz, konserwator, pracznica, osoba nadzorująca, pomoc biurowa, wychowawca, młodszy strażnik – pracownik kierowania ruchem, operator urządzeń znakujących.

Na giełdy i spotkania zaproszono 309 osób, z których 63 uzyskały zatrudnienie, tj. 20,4% zaproszonych.

3. Poradnictwo zawodowe

W 2011 roku z różnych form pomocy świadczonej przez doradców zawodowych skorzystało ogółem 7.608 osób, tj. o 292 osoby więcej niż w roku 2010. Usługa była realizowana poprzez udzielanie porad indywidualnych, porad grupowych, informacji zawodowych indywidualnych i grupowych. Świadczone je przede wszystkim bezrobotnym, jak i w mniejszym zakresie osobom poszukującym pracy oraz niezarejestrowanym.

Korzystający z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w 2011 roku:

Kategoria osób	Poradnictwo zawodowe – liczba osób			Informacja zawodowa – liczba osób	
	rozmowy wstępne	porady indywidualne	porady grupowe	indywidualna	grupowa
bezrobotni	2141	3953	163	101	1158
poszukujący pracy	14	23	0	4	20
niezarejestrowani	0	0	0	29	2
ogółem	2155	3976	163	134	1180

Podstawową formą pracy z klientem była porada indywidualna, która jest realizowana w procesie wieloetapowym mającym na celu zmotywowanie klienta do aktywnej rozmowy i do współdziałania w rozwiązywaniu jego problemu zawodowego. Pierwszym jej etapem jest nawiązanie kontaktu z klientem, po którym następuje analiza sytuacji społeczno – zawodowej, uwzględniająca między innymi przebieg dotychczasowego doświadczenia zawodowego i edukacji, posiadane umiejętności i zainteresowania zawodowe. Doradca wskazuje na możliwości, wspiera, motywuje do działania, inspirowanie, udziela informacji, ustala wspólnie z klientem kolejne etapy działania w procesie poszukiwania pracy.

Pomoc udzielana przez doradców dotyczyła w szczególności:

- możliwości uzyskania wsparcia ze strony Urzędu, przy uwzględnieniu indywidualnej sytuacji klienta,
- podejmowania własnej działalności gospodarczej, w szczególności w oparciu o jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej,
- motywowania do większej aktywności i mobilności,
- pisania, składania i przesyłania dokumentów aplikacyjnych,
- wyboru dalszej drogi edukacyjnej lub kierunku szkolenia,
- sposobów poszukiwania pracy,
- możliwości poszukiwania pracy za pośrednictwem Internetu.

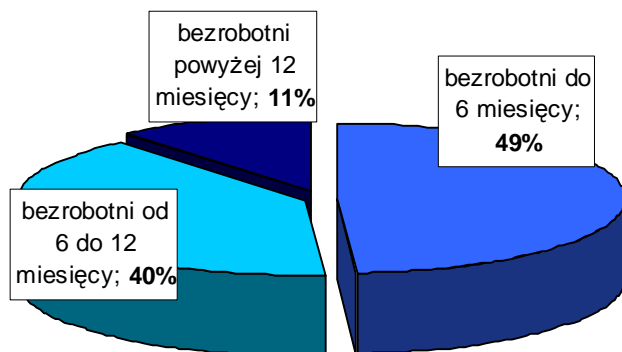
Doradcy w trakcie rozmowy ustalali potrzebę zastosowania odpowiedniego ćwiczenia lub testu. W 2011 roku klienci doradców mieli możliwość korzystania z Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych pod kątem ustalenia dominujących zainteresowań zawodowych jak również Kwestionariusza Uzdolnień Przedsiębiorczych pod kątem predyspozycji do prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Ogółem poradnictwem indywidualnym (rozmowy wstępne i porady indywidualne) objęto 6.131 osób, tj. o 858 osób (o 16,3%) więcej niż w 2010 roku.

Pierwszy kontakt w ramach rozmowy wstępnej miał miejsce w przypadku 2.141 osób bezrobotnych. Spośród nich blisko 59% stanowiły kobiety (1.262 osoby).

W wyniku działań doradców zawodowych, po poradach indywidualnych:

- 738 osób podjęło pracę,
- 245 osób podjęło staż,
- 128 osób podjęło prace społecznie użyteczne,
- 93 osoby podjęły działalność gospodarczą.

Wykres 22. Struktura osób bezrobotnych korzystających z indywidualnego poradnictwa zawodowego według czasu pozostawania bez pracy.

Ważnym elementem pracy doradców było w 2011 roku ustalanie warunków i sporządzanie z klientami Indywidualnych Planów Działania celem określenia ścieżki aktywizacji zawodowej. Diagnozując indywidualne potrzeby i oczekiwania klientów opracowano ogółem 2.574 Indywidualne Plany Działania. Uwzględniały one między innymi następujące elementy: działania możliwe do zastosowania przez Urząd, działania do samodzielnej realizacji przez klienta, formy i częstotliwość kontaktów z pośrednikiem pracy i z innymi pracownikami Urzędu.

W 2011 roku realizowano dotychczasowe, jak również wprowadzano nowe tematy zajęć z zakresu poradnictwa grupowego. Były to:

- Skuteczna komunikacja z pracodawcą;
- Jak wzmocnić poczucie własnej wartości?;
- Planowanie kariery zawodowej;
- Warsztat samopoznania;
- Autoprezentacja podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- Aktywne na rynku pracy;
- Samodzielność w poszukiwaniu pracy;
- Zdolni i gotowi do pracy;
- Rozmowa kwalifikacyjna z pracodawcą biletem do kariery;
- Poznaj swój potencjał;
- Metody i sposoby aktywnego poszukiwania pracy, czyli jak skutecznie poruszać się po rynku pracy;
- Profesjonalne i niepowtarzalne dokumenty aplikacyjne twoją wizytówką zawodową;
- Przedsiębiorczość – to jest to?

Przy ustalaniu potrzeb w zakresie programów dostępnych w ramach poradnictwa grupowego uwzględniono negatywne skutki długotrwałego pozostawania bez pracy i problemy, z którymi borykają się osoby bezrobotne. Spotkały się one z pozytywną opinią klientów i są sukcesywnie realizowane przez PUP. Ofertę programową wzbogacano o nowe elementy, na przykład nowymi filmami edukacyjnymi dostępnymi dla klientów.

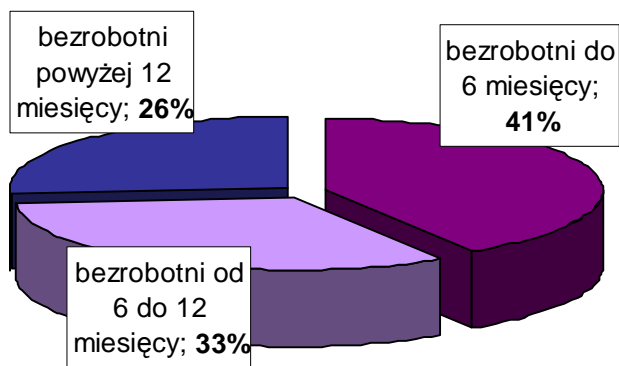

Celem zajęć - w zależności od tematyki – było, m.in.:

- ukierunkowanie poszukiwań pracy do konkretnego obszaru zawodowego, przy uwzględnieniu istniejących zainteresowań i preferencji zawodowych oraz znajomość mocnych i słabych stron,
- motywowanie do podjęcia działań w kierunku podjęcia zatrudnienia oraz do rozważenia możliwości podjęcia własnej działalności gospodarczej,
- przekazanie informacji na temat założenia i prowadzenia własnej firmy jako punktu wyjścia do określenia siebie w roli przedsiębiorcy,
- poznanie zasad skutecznej komunikacji z pracodawcą, przygotowanie do odbycia rozmowy kwalifikacyjnej i rozmowy telefonicznej,
- wzmocnienie poczucia własnej wartości jako jednego z elementów skutecznego poszukiwania pracy i czynnika wpływającego na dobre funkcjonowanie w roli pracownika, poprzez uświadomienie roli samooceny i poznanie sposobów na jej wzmocnienie,
- uświadomienie możliwości działania w oparciu o informacje na temat realizowanych projektów i programów,
- rozbudzenie aspiracji zawodowych i życiowych oraz przygotowanie do samodzielności (w przypadku osób niepełnosprawnych – dotychczas biernych zawodowo),
- zmotywowanie do podnoszenia kwalifikacji i kompetencji przez kształcenie ustawiczne.

Ogółem z porad grupowych skorzystały w 2011 roku 163 osoby bezrobotne podczas zorganizowanych 30 zajęć. Efektem porad było:

- podjęcie pracy przez 27 uczestników,
- podjęcie stażu przez 13 osób,
- podjęcie prac społecznie użytecznych przez 10 osób,
- podjęcie działalności gospodarczej przez 2 uczestników.

Wykres 23. Struktura osób bezrobotnych korzystających z grupowej porady zawodowej według czasu pozostawania bez pracy.

Zorganizowanie i przeprowadzenie 132 spotkań w ramach grupowej informacji zawodowej umożliwiło objęcie tą formą pomocy ogółem 1.180 osób, w tym 20 osób poszukujących pracy i 2 osób niezarejestrowanych.

Z osób uczestniczących w spotkaniach:

- 207 podjęło pracę,
- 13 podjęło staż,
- 15 podjęło prace społecznie użyteczne,
- 22 podjęły działalność gospodarczą.

Grupowa informacja zawodowa adresowana była między innymi do osób:

- długotrwale bezrobotnych,
- bezrobotnych do 25 roku życia, posiadających wykształcenie podstawowe/gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe,
- po 50-tym roku życia,
- nowozarejestrowanych w Urzędzie,
- poszukujących pracy posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności,
- osób zainteresowanych podjęciem działalności gospodarczej,
- nie posiadających kwalifikacji zawodowych.

Podstawowym celem spotkań było zapoznanie klientów z podstawowymi usługami i instrumentami rynku pracy, przy uwzględnieniu potrzeb konkretnych grup odbiorców. Spotkania przeprowadzali doradcy zawodowi, przy współpracy specjalisty ds. rozwoju zawodowego i pracownika merytorycznego prowadzącego sprawę dotacji na podjęcie działalności gospodarczej. Były one okazją do promocji aktualnych możliwości, z których mogą korzystać osoby pozostające bez pracy.

Osobom poszukującym nowych możliwości i informacji zaproponowano udział w spotkaniach z przedstawicielem Wojskowej Komendy Uzuppełnień w Pile. Celem spotkań było zapoznanie z zasadami naboru do Narodowych Sił Rezerwowych i do Służby Przygotowawczej. Przekazane informacje dotyczyły przede wszystkim kryteriów i warunków jakie powinien spełniać ochotnik/kandydat do NSR, ogólnych warunków służby w NSR, jak zostać żołnierzem NSR oraz wolnych stanowisk w Narodowych Siłach Rezerwowych. Uczestnicy uzyskali szczegółowe informacje na temat zasad naboru do Narodowych Sił Rezerwowych i do Służby Przygotowawczej. W sześciu spotkaniach wzięło udział 37 osób.

Jedno spotkanie dla osób bez kwalifikacji zawodowych zorganizowano z udziałem pedagoga szkolnego z Zespołu Szkół Techniczno – Rolniczych w Niezychowie w związku z zamiarem uruchomienia Zasadniczej Szkoły Zawodowej dla dorosłych w zawodzie kowala. Wzięło w nim udział 13 osób.

Ponadto w dniach od 17 do 19 października 2011 roku doradcy zawodowi uczestniczyli, podobnie jak w latach ubiegłych w akcji pn. „Ogólnopolski Tydzień Kariery”, której celem jest promowanie idei całościowego poradnictwa zawodowego. W czterech szkołach ponadgimnazjalnych z terenu powiatu zorganizowano i przeprowadzono spotkania z uczniami. Wzięło w nich udział ogółem 166 uczniów. Na spotkaniach przedstawiano różnorodne informacje pomocne nie tylko w poszukiwaniu pracy, ale również wyborze dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej. Były to między innymi czynniki, które należy brać pod uwagę przy podejmowaniu decyzji zawodowych czy możliwości uzyskania pomocy w zdobyciu doświadczenia zawodowego

Istotnym aspektem świadczonej usługi było w 2011 roku między innymi:

- promowanie realizowanego projektu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego „Mój wybór – moja przyszłość” poprzez informowanie i rekrutowanie uczestników,

- promowanie „Programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi, w tym w ramach programów współfinansowanych z wkładu finansowego Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG)” – wśród klientów Urzędu spełniających warunki do udziału w nim,
- opiniowanie wniosków o szkolenia w trybie indywidualnym i kandydatów do uczestnictwa w szkoleniu pn. Jak założyć i prowadzić własną firmę i szkoleń z zakresu aktywnego poszukiwania pracy organizowanych w Klubach Pracy,
- wsparcie merytoryczne naboru uczestników do programu specjalnego dla kobiet „Aktywna na rynku pracy”. Wszystkie osoby zainteresowane i skierowane przez pośredników pracy zostały objęte usługą doradczą. Ponadto doradcy dokonywali zindywidualizowanej oceny zakwalifikowanych do programu kobiet, określając m.in. umiejętności poszukiwania pracy, bariery w znalezieniu pracy i umiejętności komunikacyjne. W trakcie rozmów doradczych dokonywano analizy zainteresowań i predyspozycji zawodowych pod kątem zakwalifikowania do możliwych w ramach programu form wsparcia.

Ponadto, efektem pracy doradców zawodowych w zakresie informacji indywidualnej było podjęcie pracy przez 19 osób, odbycie stażu przez 1 osobę i podjęcie działalności gospodarczej przez 1 osobę.

Usługi świadczone w ramach poradnictwa zawodowego odgrywają istotną rolę w aktywizacji zawodowej, bowiem w wyniku usług świadczonych przez doradców zawodowych 20,2% osób korzystających z tych usług zostało skutecznie zmotywowanych.

4. Aktywne poszukiwanie pracy – Kluby Pracy

Realizując marketing własnej osoby, z usług świadczonych przez liderów Klubów Pracy (w Pile i Wyrzysku) w ramach aktywnego poszukiwania pracy, w 2011 roku skorzystało 427 osób bezrobotnych, z tego:

- 408 osób z zajęć aktywizacyjnych,
- 19 osób ze szkolenia z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Zajęcia aktywizacyjne przygotowywały uczestników do efektywnego poszukiwania zatrudnienia poprzez naukę m.in. przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, naukę samoprezentacji, czy prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej. W ramach zajęć uczestnicy zdobyli również wiedzę z zakresu sposobów poszukiwania pracy, komunikacji werbalnej i niewerbalnej oraz zachowań asertywnych w poszukiwaniu pracy.

Zajęcia prowadzono zgodnie z programami zgromadzonymi w banku programów zajęć aktywizacyjnych, o następującej tematyce:

- „Dokumenty aplikacyjne swoją wizytówką na rynku pracy” – podczas zajęć uczestnicy poznali zasady pisania dokumentów aplikacyjnych, nabyli umiejętności samodzielnego ich napisania, a także poznali błędy, których nie należy popełnić podczas pisania tych dokumentów;
- „Rynek pracy - analiza i drogi poszukiwania pracy” - program ten pozwolił na zdobycie wiedzy na temat lokalnego rynku pracy oraz źródeł informacji o rynku pracy. Uczestnicy mogli poszerzyć wiedzę z zakresu sposobów poszukiwania pracy oraz umiejętności poszukiwania pracy za pośrednictwem Internetu;

- „Oko w oko z pracodawcą” - program służący poznaniu zasad prowadzenia rozmów z pracodawcą;
- „Sztuka mówienia i zachowania asertywne w poszukiwaniu pracy” - program pozwalający na poznanie obszarów asertywności, komunikacji werbalnej i niewerbalnej;
- „Aktywnie szukam pracy” - program dotyczący poznania metod poszukiwania zatrudnienia oraz zasad autoprezentacji i pisania dokumentów aplikacyjnych;
- „Skutecznie szukam pracy” - program pozwalający na zapoznanie z aktualną sytuacją na rynku pracy oraz wskazujący bariery powstające na drodze ku zatrudnieniu.

Strukturę uczestników zajęć aktywizacyjnych przeprowadzonych w 2011 roku przedstawiono w tabeli poniżej:

Podział według:		Liczba osób	Udział procentowy
wieku:	18-24 lata	57	14,0
	25-34 lata	85	20,8
	35-44 lata	91	22,3
	45 i więcej lat	175	42,9
wykształcenia:	wyższe	22	5,4
	policealne i średnie zawodowe	78	19,1
	średnie ogólnokształcące	21	5,2
	zasadnicze zawodowe	129	31,6
	gimnazjalne i niższe	158	38,7

W zajęciach aktywizacyjnych większość uczestników stanowiły osoby w wieku powyżej 45 lat oraz posiadające wykształcenie gimnazjalne i niższe, a także zasadnicze zawodowe. Stwierdzić zatem można, że osoby lepiej wykształcone oraz młode lepiej radzą sobie w poszukiwaniu pracy i w niewielkim stopniu korzystają z usług świadczonych przez liderów Klubów Pracy.

Wybrane kategorie uczestników zajęć aktywizacyjnych w 2011 roku przedstawiono w poniższej tabeli:

Kategoria uczestników	Liczba uczestników*	Udział procentowy
kobiety	260	63,7
zamieszkali na wsi	180	44,1
długotrwale bezrobotni	268	65,7
niepełnosprawni	39	9,6
do 25 roku życia	58	14,2
powyżej 50 roku życia	132	32,4

* jeden uczestnik mógł spełniać kilka kryteriów

Zdecydowaną większość wśród uczestników zajęć aktywizacyjnych stanowiły osoby długotrwale bezrobotne oraz kobiety. Natomiast najmniejszym zainteresowaniem zajęcia cieszyły się wśród osób niepełnosprawnych oraz młodych do 25 roku życia.

Efektom przeprowadzonych w 2011 roku zajęć aktywizacyjnych było:

- podjęcie pracy niesubsydiowanej przez 45 uczestników,
- rozpoczęcie stażu przez 12 uczestników,
- podjęcie pracy w ramach robót publicznych przez 6 uczestników,
- podjęcie prac społecznie użytecznych przez 6 uczestników,
- rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej przez 1 uczestnika,
- zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy przez 1 uczestnika.

W 2011 roku przeprowadzono 2 szkolenia w Klubach Pracy w Pile i Wyrzysku z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, w których uczestniczyło 19 osób bezrobotnych., w tym 15 kobiet. Wszystkie osoby zaliczały się do kategorii osób długotrwale bezrobotnych, 79 % ogółu uczestników (15 osób) to osoby legitymujące się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym.

Głównym celem szkolenia było zapoznanie uczestników z metodami aktywnego poszukiwania pracy oraz zachęcenie ich do czynnego wykorzystania zdobytej wiedzy.

Szkolenie przeprowadzono w oparciu o program szkolenia w klubie pracy: „Szukam Pracy” rekomendowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Szkolenie trwało przez trzy kolejno następujące po sobie tygodnie i składało się z dwu części:

- część I – dwa tygodnie (40 godzin zegarowych) zajęć prowadzonych metodą warsztatów szkoleniowych, w formie odrębnych sesji tematycznych, realizowanych przez 10 kolejnych dni roboczych;
- część II – trzeci tydzień i 40 godzin zegarowych aktywnego poszukiwania pracy w terenie i spotkań z liderem klubu pracy i innymi uczestnikami.

Zajęcia warsztatowe w I części prowadzono w sposób angażujący wszystkich uczestników. Zastosowano techniki szkoleniowe takie jak: mini wykład, dyskusja, gry i zabawy, testy i kwestionariusze, prezentacje filmowe i multimedialne.

Efektami wymiernymi przeprowadzonych szkoleń były:

- wypracowanie pozytywnego stosunku do posiadanych uzdolnień, możliwości wykorzystania posiadanych umiejętności,
- uświadomienie sobie o korzyściach wynikających z aktywnego poszukiwania pracy,
- poznanie przyczyn i zagrożeń pozostawania w długotrwałym bezrobociu,
- zainteresowanie ofertami pracy lokalnymi i krajowymi,
- nabycie praktycznych umiejętności poszukiwania pracy i wykorzystania dokumentów aplikacyjnych,
- zainteresowanie niektórych uczestników podnoszeniem kwalifikacji.

Ponadto w 2011 roku 75 osób skorzystało z dostępu do zasobów informacji i elektronicznej bazy danych.

Na zaproszenie Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Pile oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej w Rzadkowie lider Klubu Pracy w Pile poprowadził spotkania z osobami niepełnosprawnymi – uczestnikami Warsztatów, których celem było przybliżenie zagadnień „czym jest praca” i jak zareklamować swoje umiejętności. W trakcie spotkań zastosowano takie metody szkoleniowe, jak: pogadanka i gry dydaktyczne.

Natomiast na prośbę Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej w Pile zorganizowano w Klubie Pracy spotkanie z 7 uczniami tej szkoły, którego celem było zapoznanie uczniów z organizacją i funkcjonowaniem Powiatowego Urzędu Pracy w Pile.

Udział osób bezrobotnych w szkoleniach i zajęciach w Klubach Pracy przyczynił się do aktywizacji zawodowej 72 osób bezrobotnych, tj. 16,9% osób korzystających z usług liderów Klubów Pracy.

5. Działania outplacementu

W pierwszym półroczu 2011 r. PUP w Pile otrzymał 8 zgłoszeń z zakładów pracy dotyczące zamiaru rozwiązania ze 176 pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników – zwolnień grupowych. Zgłoszone zwolnienia dotyczą osób zameldowanych na terenie powiatu pilskiego. Zakłady pracy, które zgłosiły zamiar zwolnień to:

- Poczta Polska S.A.	-	65 osób,
- Gemar Umech sp. z o.o.	-	63 osoby,
- Transpost S.A.	-	26 osób,
- PKP Cargo S.A.		
Zachodniopomorski Zakład Spółki w Szczecinie	-	9 osób,
- PKO Bank Polski S.A.	-	8 osób,
- Bank Gospodarstwa Krajowego	-	3 osoby,
- Euro Bank S.A.	-	1 osoba,
- Navo Polska Grupa Dystrybucyjna sp. z o.o.	-	1 osoba.

W oparciu o przyjęty do stosowania program „Outplacement dla zwalnianych grupowo” pracodawcom dokonującym zgłoszeń zaproponowano skorzystanie z usług Urzędu w zakresie, m.in. zorganizowania spotkań ze zwalnianymi pracownikami, na których przedstawiane są informacje o sytuacji na lokalnym rynku pracy, usługi i instrumenty rynku pracy oraz informacje dotyczące zasad rejestracji w Urzędzie i korzystania z usług. Proponowano także uruchomienie punktu rejestracyjnego na terenie danego zakładu w celu usprawnienia rejestracji osób jako bezrobotne.

Chęć skorzystania z organizowanych na terenie zakładu spotkań wyraziła firma Gemar Umech sp. z o.o. W związku z tym na terenie firmy w dniach 9 i 10 listopada 2011 r. odbyły się 2 spotkania z pracownikami. Ogółem w spotkaniach uczestniczyło 40 osób, w tym 2 osoby nie objęte zwolnieniem grupowym, z którymi stosunek pracy wygasł z upływem czasu, na który zawarta była umowa o pracę.

Ponadto w pierwszym półroczu 2011 r. Powiatowy Urząd Pracy w Pile kontynuował realizację programu outplacementowego dla zwolnionych grupowo, którzy utracili pracę w firmie Quad/Winkowski sp. z o.o. oraz w II półroczu realizował „Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników oraz pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi, w tym w ramach programów współfinansowanych z wkładu finansowego Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji (EFG) ” w ramach pozyskanych dodatkowo środków z rezerwy Ministra.

Zgodnie z opracowanym przez Urząd programem „Outplacement dla zwalnianych grupowo” osoby rejestrujące się, zwolnione z Quad/Winkowski sp. z o.o. były na bieżąco monitorowane. W celu skutecznego powrotu na rynek pracy oczekiwania tych osób w zakresie pomocy ze strony Urzędu badane były poprzez analizę wypełnionych ankiet. Na

tej podstawie kierowano je do doradców zawodowych celem określenia dalszej drogi zawodowej w oparciu o analizę własnych możliwości i ograniczeń, uzyskania pomocy w sporządzeniu dokumentów aplikacyjnych oraz przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej. Osoby zainteresowane podwyższeniem lub zmianą kwalifikacji zawodowych skierowano na szkolenia indywidualne, natomiast osoby zmotywowane do podjęcia pracy kierowano w pierwszej kolejności do pracy w ramach dysponowanych niesubsydiowanych ofert pracy oraz na staże i miejsca subsydiowane w ramach robót publicznych, realizowane ze środków FP pozyskanych dodatkowo z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

VI. Współtworzenie i realizacja polityki rynku pracy

1. Współpraca z Powiatową Radą Zatrudnienia

W 2011 roku zorganizowano 6 posiedzeń Powiatowej Rady Zatrudnienia, na których przede wszystkim:

- przedstawiano informacje o aktualnej sytuacji na powiatowym rynku pracy,
- przedstawiano opracowane materiały merytoryczne w celu wyrażenia przez Radę opinii – poprzez podjęcie uchwał – przede wszystkim w sprawach:
  - propozycji podziału limitu środków Funduszu Pracy według algorytmu na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu i inne fakultatywne zadania w 2011 roku,
  - propozycji podziału dodatkowych środków z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
  - zaopiniowania uruchomienia nowych kierunków kształcenia w roku szkolnym 2011/2012:
    - Ź w Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile w zawodzie technik organizacji reklamy,
    - Ź w Zespole Szkół Techniczno – Rolniczych w Nieżychowie w zawodach: technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej oraz technik architektury krajobrazu (w 4 – letnim technikum) oraz dekarz, mechanik monter maszyn i urządzeń, cieśla, tapicer (w zasadniczej szkole wielozawodowej),
  - przyjęcia do stosowania kryteriów:
    - kierowania i finansowania szkoleń indywidualnych,
    - finansowania kosztów egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych oraz kosztów uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu,
    - organizacji stażu,
    - organizacji robót publicznych,
    - organizacji prac interwencyjnych,
    - przyznawania refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego,
    - przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej,
    - przyznawania środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej,

- planu szkoleń grupowych na 2011 rok,
- zasad kierowania osób bezrobotnych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2011 roku,
- realizacji programu specjalnego dla bezrobotnych kobiet w 2011 roku oraz zmian w programie;
- udzielenia Dyrektorowi PUP w Pile upoważnień do dokonywania podziału i przesunięć środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu i inne fakultatywne zadania w 2011 roku,
- oceny działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Pile za 2010 rok,
- realizacji wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu i inne fakultatywne zadania,
- przesunięć środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu i inne fakultatywne zadania,
- wyboru instytucji, które dokonywać będą w 2012 roku wypłat świadczeń pieniężnych dla bezrobotnych i innych uprawnionych osób.

2. Współdziałanie z partnerami rynku pracy

W 2011 roku współpracowano z partnerami rynku pracy w powiecie pilińskim. Celem współpracy była wymiana informacji i wiedzy, służącej do kreowania aktywnej polityki rynku pracy oraz pogłębienie posiadanej wiedzy zwłaszcza z problematyką dotyczącą zatrudnienia, kształcenia oraz projektów unijnych.

W ramach współpracy, m.in:

- 1/ informowano samorząd powiatowy oraz władze samorządów lokalnych o sytuacji na lokalnym rynku pracy, występujących na nim zjawiskach i podejmowanych działaniach Urzędu;
- 2/ wspólnie z przedstawicielami lokalnej władzy samorządowej realizowano porozumienia w zakresie:
  - pomocy osobom bezrobotnym zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą,
  - aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych,
  - współpracy w zakresie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych,
  - współpracy z ośrodkami pomocy społecznej;
- 3/ kontynuowano realizację zadań związanych z umową zawartą pod koniec 2010 r., dotyczącą projektu systemowego Wielkopolskie Obserwatorium Rynku Pracy (Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki). Celem projektu jest monitorowanie zmian społeczno-gospodarczych zachodzących na wielkopolskim rynku pracy oraz promowanie kształcenia w zawodach deficytowych jako sposób na stymulowanie równowagi na rynku pracy;
- 4/ realizowano „Roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2011 rok”;

5/ uczestniczono w:

- konferencji inauguracyjnej projektu „Menadżer transportu i spedycji, Menadżer logistyki – efektywne zarządzanie potencjałem gospodarczym regionu wielkopolskiego”. Projekt realizowany jest w partnerstwie z ogólnopolskim Związkiem Pracodawców Transportu Drogowego i dotyczy uruchomienia nowych specjalności studiów na kierunku Zarządzanie: Menadżer transportu i spedycji oraz Menadżer logistyki;
- konferencji „Rzemiosło a kształcenie zawodowe w regionie”, której celem było upowszechnienie wyników projektu badawczego o takim samym tytule, zrealizowanego przez Wielkopolską Izbę Rzemieślniczą w Poznaniu;
- seminarium „Wsie i miasta tematyczne jako model służący rozwojowi lokalnego rynku pracy”, zorganizowanym przez Wielkopolską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości. Celem spotkania było wsparcie inicjatyw sprzyjających rozwojowi wsi i miast tematycznych z wykorzystaniem środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- posiedzeniu Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego w Poznaniu, którego tematem była „Redukcja środków z Funduszu Pracy na aktywizację osób bezrobotnych i poszukujących pracy przyczyną ograniczenia praktyk i staży przez pracodawców”, przedstawiając informację na temat działań podjętych i planowanych w celu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, przy uwzględnieniu ograniczonego limitu środków Funduszu Pracy;
- seminarium nt. „Zarządzanie wiekiem – praktyki przyjazne dojrzałym pracownikom” zorganizowanym przez Senatora RP Mieczysława Augustyna, Radę Izby Gospodarczej Północnej Wielkopolski oraz Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce;
- konferencji dotyczącej projektu „Nasza Wspólna Szansa” realizowanego przez Centrum Charytatywno-Opiekuńcze CARITAS pw. Matki Bożej z Lourdes w Pile. Projekt skierowany jest do osób niepełnosprawnych, bezrobotnych oraz niezatrudnionych,
- ogólnopolskiej akcji pn. „Tyflobus – z dźwiękiem i dotykiem przez świat!” organizowanej przez Fundację Szansa dla Niewidomych z Warszawy, której celem był wzrost świadomości oraz wiedzy na temat problemów i potrzeb osób niewidomych i niedowidzących oraz zapoznanie z narzędziami umożliwiającymi osobom niewidomym samodzielne funkcjonowanie;
- cyklu szkoleń poświęconym tematyce ekonomii społecznej i tworzeniu partnerstw lokalnych jako otoczenia przyjaznego jego podmiotom, organizowanych przez Fundację Pomocy Wzajemnej „Barka” – w oparciu o złożoną deklarację uczestnictwa w projekcie „Regionalne Centrum Ekonomii Społecznej”;
- seminarium „Zagraniczna i krajowa migracja zarobkowa w województwie wielkopolskim” zorganizowanym przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu;
- konferencji „Analiza skutków restrukturyzacji i modernizacji branż dla rynku pracy w Wielkopolsce” zorganizowanej w ramach projektu Człowiek – najlepsza inwestycja!;
- spotkaniu na temat metod przekazywania i dostosowania informacji o potrzebach wielkopolskiego rynku pracy, zorganizowanym w ramach projektu „Wielkopolski system monitorowania i prognozowania”. W czerwcu 2011r. PUP w Pile podpisał z Politechniką Poznańską porozumienie o współpracy na rzecz upowszechniania tego systemu;
- Konwencji Starostów Północnej Wielkopolski w Wągrowcu, którego tematem był bardzo wysoki poziom bezrobocia w powiatach Północnej Wielkopolski, a przede wszystkim działania na rzecz jego obniżenia;

- konferencji zorganizowanej przez Polsko-Niemieckie Przedsiębiorstwo Doradztwa, Szkolenia i Konsultingu „Profi-Kurs” sp. z o.o. w Poznaniu w ramach projektu „Subregion pilski – szansa na zmianę”, której celem było wypracowanie i prezentacja środków zaradczych służących podniesieniu konkurencyjności subregionu;
- konferencji podsumowującej projekt badawczy „Szkoła zawodowa szansą na rynku pracy”. Celem projektu było wypracowanie rekomendacji służących dostosowaniu oferty szkolnictwa zawodowego, m.in. w powiecie pilskim, do potrzeb rynku pracy oraz metod i sposobów na efektywne promowanie tego rodzaju edukacji.

3. Kwalifikacje osób pozostających bez zatrudnienia a potrzeby pracodawców

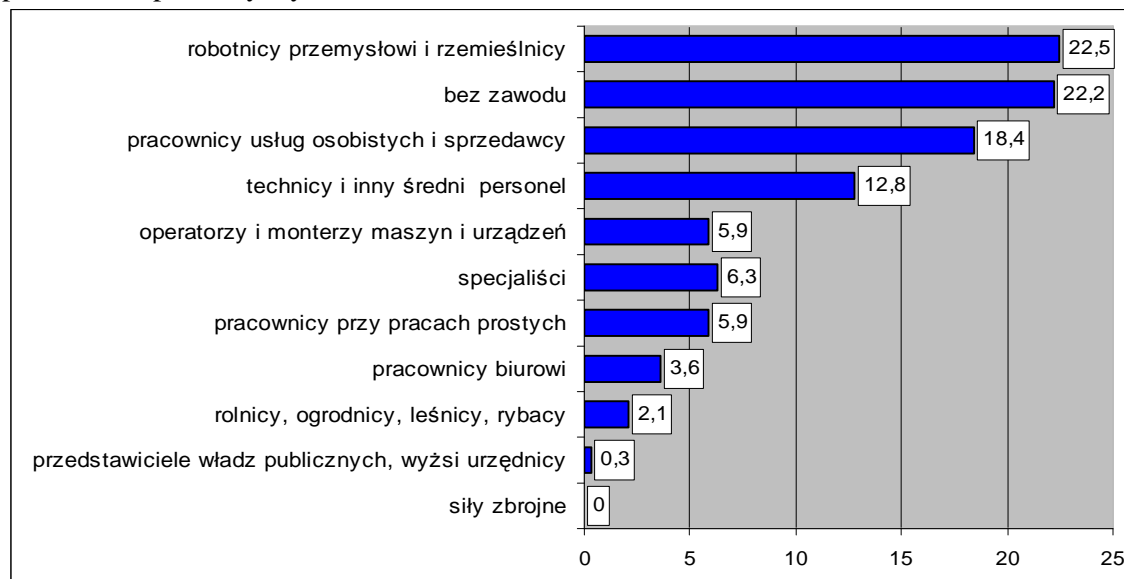
W końcu 2011 r. wśród ogółu osób bezrobotnych – 5.001 osób (77,8%) posiadało zawód. W porównaniu do stanu z końca 2010 r. liczebność tej grupy zwiększyła się o 297 osób, tj. o 6,3%.

Grupa bezrobotnych nieposiadających zawodu na koniec 2011 r. liczyła 1.428 osób, stanowiąc 22,2% ogółu bezrobotnych i w porównaniu ze stanem na koniec 2010 r. wzrosła o 148 osób, tj. o 11,6%.

Powyższe wzrosty przełożyły się na wzrost bezrobocia w 8 wielkich grupach zawodowych. Najwyższy wzrost odnotowano w grupach:

- przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – o 72,7% (tj. o 8 osób),
- pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – o 18,4 % (tj. o 184 osoby),
- pracownicy biurowi – o 11,1 % (tj. o 23 osoby).

Strukturę osób bezrobotnych (w %) według wielkich grup zawodowych przedstawia poniższy wykres.

Wykres 24. Struktura osób bezrobotnych na koniec grudnia 2011 r. według wielkich grup zawodowych.

Analizując zawody i specjalności, w których zarejestrowanych było na koniec 2011 r. co najmniej 50 osób bezrobotnych, wyodrębniono grupę 21 zawodów w najwyższym stopniu zagrażających pozostawaniem bez pracy (na koniec 2010 r. – 17 zawodów). Bezrobotni sklasyfikowani w tej grupie liczyli 2.360 osób, tj. 36,7% ogółu zarejestrowanych, tj. o 5,1 punktu procentowego więcej w porównaniu ze stanem z końca 2010 r.

Liczbę zawodów i specjalności reprezentowanych przez bezrobotnych oraz uznanych za generujące bezrobocie w powiecie pilskim w końcu 2011 r. przedstawia poniższe zestawienie:

wyszczególnienie	koniec 2011 r.	koniec 2010 r.
– liczba zawodów reprezentowanych przez bezrobotnych	602	590
– liczba osób bezrobotnych	6.429	5.984
– liczba wyodrębnionych zawodów generujących bezrobocie w powiecie pilskim ²	21	17
– liczba bezrobotnych sklasyfikowanych w wyodrębnionej grupie zawodów	2.360	1.889
– % udział bezrobotnych w zawodach generujących bezrobocie w ogólnej liczbie bezrobotnych	36,7	31,6

Wyodrębnioną na koniec 2011 r. grupę 21 zawodów generujących bezrobocie stanowiły:

wyszczególnienie	Bezrobotni z kwalifikacjami generującymi bezrobocie
	liczba osób w zawodzie
– sprzedawca	591
– technik ekonomista	187
– kucharz	164
– monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	153
– murarz	144
– krawiec	105

Zawody, które posiadało pomiędzy 97 a 50 osób:

- ślusarz (97 osób),
- mechanik samochodów osobowych (88 osób),
- sprzątaczką biurową (77 osób),
- ekonomista (77 osób),
- robotnik gospodarczy (71 osób),
- kucharz małej gastronomii (69 osób),
- robotnik budowlany (66 osób),
- technik żywienia i gospodarstwa domowego (65 osób),
- technik prac biurowych (65 osób),
- fryzjer (65 osób),

² Zawody objęte monitoringiem z uwagi na podaż, tj. liczebność w zawodzie wynoszącą co najmniej 50 osób bezrobotnych.

- piekarz (60 osób),
- szwaczka (57 osób),
- technik mechanik (55 osób),
- magazynier (53 osoby),
- technik rolnik (51 osób).

W analizowanym okresie w populacji bezrobotnych zdecydowanie dominowali w dalszym ciągu sprzedawcy, zajmujący 1 pozycję rankingową. Ich liczba na koniec 2011 r. dodatkowo wzrosła o 97 osób. Kolejnym zawodem utrzymującym drugą lokatę pod względem liczby bezrobotnych był technik ekonomista, w przypadku którego odnotowano również wzrost w 2011 r. o 1 osobę.

Obecność niewykorzystanych zasobów pracy osób bezrobotnych w pewnym sensie jest sytuacją korzystną dla ewentualnych inwestycji i rozwoju istniejących przedsiębiorstw, które mogą po te zasoby sięgać. Jednakże potencjał ten ma charakter iluzoryczny. Z uwagi na niedopasowanie struktury zawodowej, a także poziomu doświadczenia sprawia, że z jednej strony na rynku obecna jest znacząca liczba bezrobotnych, a jednocześnie przedsiębiorstwa mają problemy ze znalezieniem dla siebie pracowników o odpowiednim poziomie kompetencyjnym. Przy czym poza kwalifikacjami zawodowymi i doświadczeniem istotne są kompetencje „miękkie”, w tym m.in. samodzielność, komunikatywność.

Z przeprowadzonego – na zlecenie PUP w Pile – badania „Analiza rynku pracy w powiecie pilskim” wynika, że pracodawcy, poza koniecznością posiadania odpowiednich kwalifikacji i kompetencji do wykonywania zawodu u potencjalnych pracowników, wskazywali również na ich odpowiedni poziom motywacji, którego brakuje większości kandydatów do pracy. Niezwykle często pojawiały się opinie, że nawet, jeśli kwalifikacje nie budzą zastrzeżeń, pracownikom brakuje chęci do pracy. Mówi się o braku inicjatywy z ich strony, nierzadko też o zupełnej ich niezdolności do pracy.

Z zebranych opinii można wysnuć wniosek, że pracodawcy generalnie chętnie przyjmują osoby, które chcą pracować, czy to uczniowie, czy stażyści, czy osoby bezrobotne. Pracodawcy wskazywali, że chętnie zatrudniają osoby, które odbywały u nich praktykę, czy staż.

Najistotniejsze cechy pracowników z punktu widzenia pracodawców:

- doświadczenie zawodowe,
- posiadane kwalifikacje,
- staż pracy,
- mobilność zawodowa,
- wykształcenie,
- cechy osobowości,
- mobilność terenowa.

Potrzeby kadrowe pracodawców w powiecie pilskim pokrywają się z ogólnopolskimi, a nawet ogólnoświatowymi, dotyczą one bowiem przede wszystkim wykwalifikowanych pracowników fizycznych.

Według opinii pilskich pracodawców podstawowe działania mogące zwiększyć poziom aktywizacji osób bezrobotnych to ulgi dla pracodawców np. podatkowe, z tytułu zatrudnienia nowych pracowników, przekwalifikowanie się lub podniesienie poziomu kształcenia oraz dopasowanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy.

Zharmonizowanie kierunków kształcenia z zapotrzebowaniem gospodarki na konkretne zawody jest niezwykle trudne, zwłaszcza ze względu na dynamicznie zmieniającą się sytuację na rynku pracy wobec kilkuletniego cyklu nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych. Dlatego mając na uwadze dostosowanie systemu kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, a więc w praktyce potrzeb pracodawców, PUP w Pile cyklicznie opracowuje monitoringi zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

W 2011 roku Urząd przygotował opracowania:

- „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilskim za 2010 rok”,
- „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilskim za II półrocze 2010r. Sytuacja absolwentów na rynku pracy”,
- „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilskim za I półrocze 2011r.”.

Materiał za 2010 rok i I półrocze 2011r. zawiera analizę skali i struktury bezrobocia w grupach i zawodach oraz popytu na pracę dla poszczególnych zawodów z punktu widzenia zgłaszanych do Urzędu wolnych miejsc zatrudnienia i aktywizacji zawodowej. Określono w nim zawody wykazujące deficyt lub nadwyżkę pracowników oraz trendy zmian w odniesieniu do kierunków kształcenia w szkołach oraz szkoleń organizowanych przez Urząd i inne instytucje szkoleniowe tak, aby wpływały w sposób korzystny na procesy zachodzące na rynku pracy.

„Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie pilskim za II półrocze 2010r. Sytuacja absolwentów na rynku pracy” stanowi II część – prognostyczną wcześniejszego raportu za 2010 rok. Zawiera analizę podaży absolwentów według poziomu wykształcenia i uzyskanego zawodu w korelacji do zapotrzebowania lokalnego rynku pracy na kadre pracowniczą o określonych kwalifikacjach zawodowych.

Wyłonienie zawodów deficytowych i nadwyżkowych wśród osób bezrobotnych pozwala na sformułowanie wniosków oraz umożliwia ustalenie działań wpływających na dostosowywanie kwalifikacji i umiejętności osób pozostających bez pracy do wymagań i oczekiwań pracodawców.

W celu zaplanowania kierunków kształcenia i tym samym dostosowywania kwalifikacji do potrzeb lokalnego rynku pracy, raport przekazano organom i instytucjom zainteresowanym problematyką rynku pracy, m.in.: Wydziałowi Oświaty Starostwa Powiatowego w Pile, członkom Powiatowej Rady Zatrudnienia w Pile, członkom Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki, gminom, członkom Rady Powiatu w Pile, szkołom ponadgimnazjalnym oraz wyższym, instytucjom szkoleniowym.

Ranking zamieszczono również na stronie internetowej Urzędu w celu umożliwienia właściwego dokonania wyboru kierunku dalszego kształcenia przez zainteresowanych.

Zawód nadwyżkowy to zawód, na który jest niższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, występuje zatem przewaga bezrobotnych nad ofertami pracy.

Zawód deficytowy natomiast to zawód, na który jest wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy, występuje zatem przewaga ofert pracy nad bezrobotnymi.

Poziom nadwyżki lub deficytu to różnica między średniomiesięczną liczbą bezrobotnych zarejestrowanych w danym zawodzie a średniomiesięczną liczbą dysponowanych ofert pracy w zawodzie.

Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim w 2011 roku

W I półroczu 2011r. do zawodów o najwyższym poziomie nadwyżki należały:

Lp.	Nazwa zawodu	Poziom nadwyżki w I półroczu 2011 r.
1.	Sprzedawca	55,2
2.	Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych	25,8
3.	Technik ekonomista	23,2
4.	Kucharz	18,2
5.	Mechanik samochodów osobowych	15,7
6.	Murarz	14,5
7.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	12,8
8.	Krawiec	11,3
9.	Ślusarz	10,0
10.	Piekarz	9,5
11.	Ekonomista	8,7
12.	Technik mechanik	8,2
13.	Technik budownictwa	7,5
14.	Fryzjer	7
15.	Kucharz małej gastronomii	6,3
16.	Politolog	5,7
17.	Mechanik pojazdów samochodowych	5,7
18.	Szwaczka	5,7
19.	Technik rolnik	5,5
20.	Kelner	5,3
21.	Robotnik budowlany	5,2

Najwyższy z kolei poziom deficytu wystąpił w grupie zawodów:

Lp.	Nazwa zawodu	Poziom deficytu w I półroczu 2011 r.
1.	Robotnik gospodarczy	-39,5
2.	Pracownik prac dorywczych	-12,3
3.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	-11,5
4.	Kierowca samochodu ciężarowego	-6,8
5.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	-6,3
6.	Technik prac biurowych	-5,3
7.	Doradca finansowy	-4,5
8.	Operator wtryskarki	-3,2
9.	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	-3,2
10.	Sprzątaczkę biurową	-2,2
11.	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	-1,5
12.	Opiekun w domu pomocy społecznej	-1,5
13.	Technik administracji	-1,3

14.	Specjalista do spraw sprzedaży	-1,2
15.	Zaopatrzeniowiec	-1,2
16.	Ogrodnik – uprawa warzyw polowych	-1,2
17.	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	-1,0
18.	Technik automatyk	-1,0
19.	Doradca klienta	-1,0

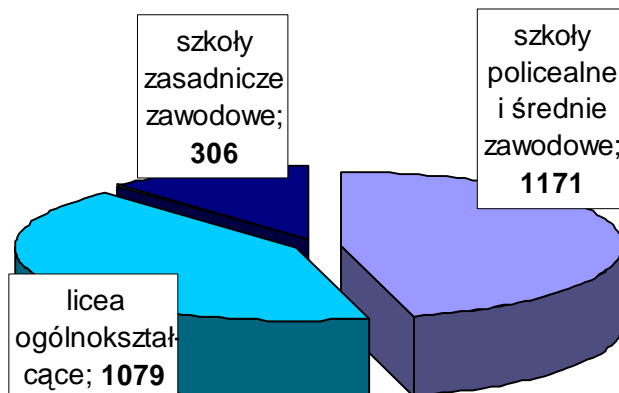
Zawody zrównoważone na pilskim rynku pracy to m.in.:

- specjalista kontroli jakości,
- nauczyciel historii,
- specjalista do spraw rachunkowości,
- technik mechatronik,
- kontroler jakości produktów spożywczych,
- technik weterynarii,
- referent bankowości,
- pracownik biura podróży,
- kurier,
- tynkarz,
- spawacz metodą MAG,
- elektromechanik,
- operator koparko-ładowarki,
- woźny.

Największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców odnotowano w takich zawodach jak:

- robotnik gospodarczy,
- sprzedawca,
- technik prac biurowych,
- pracownik prac dorywczych,
- pozostali operatorzy maszyn stacjonarnych i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowanych,
- kierowca samochodu ciężarowego,
- sprzątaczkę biurową,
- pracownik ochrony fizycznej bez licencji,
- technik handlowiec,
- magazynier.

W powiecie pilskim utrzymuje się tendencja dominacji kształcenia policealnego i średniego zawodowego oraz ogólnego. Efektem tego jest kształcenie mniejszej liczby fachowców praktycznie i teoretycznie lepiej przygotowanych do wykonywania zawodów, na które jest zapotrzebowanie i będzie wzrastać wraz z wprowadzaniem nowych technologii.

Wykres 25. Liczba absolwentów szkół policealnych i średnich zawodowych, liceów ogólnokształcących oraz zasadniczych szkół zawodowych w 2010 r.

Dużą grupę osób kończących edukację w 2010 roku stanowili też absolwenci szkół wyższych (1.004 osoby) – 28,2% ogółu absolwentów. W przeważającej większości są to absolwenci ekonomii, politologii oraz administracji publicznej i zarządzania. Tendencja ta utrzyma się w latach 2011-2013. Na podstawie dysponowanych przez Urząd wolnych miejsc zatrudnienia i aktywizacji zawodowej stwierdzić można, iż osoby te będą miały trudności z podjęciem pracy z uwagi na znikomy popyt na rynku pracy (ekonomista – 3 miejsca, pozostali – 0 miejsc).

Mając ten fakt na względzie, Urząd przystąpił do badania fokusowego w ramach testowania wstępnej wersji systemu w projekcie „Wielkopolski system monitorowania i prognozowania kształcenia zawodowego” realizowanym przez Politechnikę Poznańską we współpracy z Województwem Wielkopolskim, Miastem Poznań, Powiatowym Urzędem Pracy w Poznaniu oraz Central Ostrobothnia University of Applied Sciences w Finlandii. Projekt ma na celu poszerzenie i wymianę wiedzy, m.in. o potrzebach rynku pracy, potrzebach w zakresie kształcenia zawodowego oraz uzupełnianie informacji dotyczących umiejętności i kompetencji zawodowych w Wielkopolsce. Celem w/w projektu jest ograniczenie niedostosowania informacji o zapotrzebowaniu wielkopolskiego rynku pracy na kompetencje, a w szczególności umiejętności zawodowe, w zestawieniu z podażą na nie, wynikającą z programów kształcenia zawodowego w Wielkopolsce, czyli możliwe powiązanie kształcenia zawodowego z rynkiem pracy. Powyższe działania mają przyczynić się do wykluczenia nieefektywnych i uruchamiania nowych kierunków zawodowych w regionie, na które jest zapotrzebowanie.

Z przeprowadzonego przez Polsko-Niemieckie Przedsiębiorstwo Doradztwa, Szkolenia i Konsultingu Profi-Kurs sp. z o.o. badania w ramach projektu „Człowiek – najlepsza inwestycja” wynika, że 61,3% mieszkańców Wielkopolski twierdzi, iż występuje duże zapotrzebowanie na osoby z wykształceniem zawodowym. W związku z tym, że istnieje zapotrzebowanie na pracowników z wykształceniem zawodowym, a zauważa się małe zainteresowanie szkolnictwem zawodowym, niezbędne jest badanie motywacji wyboru profilu kształcenia wśród młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Szkoły zawodowe uznawane są jednakże za placówki o niezwykle niskim poziomie nauczania. Osoby do nich uczęszczające jawią się znacznej części badanych jako niechętne do pracy i niezaangażowane, często o mniejszych możliwościach intelektualnych, z problemami osobowościowymi. W zestawieniu z uczniami z technikum, zdaniem niektórych, wykazują się małą kulturą osobistą i są gorszymi pracownikami. Właściwie nawet w pozytywnych opiniach na temat uczniów „zawodówek” dostrzec można ukryte przekonanie, że ustępują oni intelektem i kulturą osobistą uczniom liceów.

Wskazywany niski poziom zarówno szkół, jak i osób do nich uczęszczających wynikać może, zdaniem badanych, jednak z szerszych zjawisk, które wzajemnie się uzupełniają i niekiedy napędzają. Przede wszystkim zwraca się uwagę, że szkoła zawodowa traktowana jest jako „szkoła ostatniego wyboru”. Placówkami tymi zainteresowani są wyłącznie uczniowie, którym nie udało się dostać do innych liceów, czy techników (przy tej okazji dość ostro krytykuje się panującą modę na średnie i wyższe wykształcenie). Osoby, które wybierają w nich kształcenie, w opinii badanych, zwykle nie mają pomysłu na własne życie, są zagubieni, a decyzja o wyborze ścieżki edukacyjnej nie miała żadnego związku z ich predyspozycjami – to natomiast sprawia, że osoby te nie są zainteresowane nauką zawodu.

4. Badania, opracowania

W 2011 r. Powiatowy Urząd Pracy przygotował następujące materiały analityczno – statystyczne:

- miesięczne biuletyny informacyjne o sytuacji na rynku pracy,
- „Informację o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim w 2010r.”,
- „Informację o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim w I półroczu 2011r.”,
- analizy lokalnego rynku pracy w powiecie pilskim.

Przygotowane materiały pozwalają na bieżąco obserwować zachodzące na pilskim rynku pracy zjawiska. Pozwalały wskazać na ogólne prawidłowości i charakterystyczne dla powiatu uwarunkowania decydujące o sytuacji na lokalnym rynku pracy. Wynikające z analiz współzależności między obserwowanymi faktami, dawały szansę wyboru określonych form skuteczniejszego oddziaływania zarówno na skutki, jak i przyczyny występujących na rynku problemów. Stąd też w podstawowych analizach pilskiego rynku pracy zawarto wiedzę dotyczącą charakterystyki powiatu od strony gospodarczej oraz społecznej.

Szczególnie obszerna jest pod tym względem analiza dotycząca okresu 2006 – 2010. Wskazano w niej na profil powiatu, jego atuty i słabe strony mogące wpływać na sytuację na rynku pracy. Scharakteryzowano potencjał ludnościowy, jego zróżnicowanie pod względem statusu materialnego i edukacyjnego. Określono potencjalne zasoby siły roboczej. Poruszano też kwestię występujących na rynku pracy osób pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo.

Część materiałów analitycznych poświęcono także pracodawcom i zgłaszanemu przez nich popytowi na pracę, a z drugiej strony – zarejestrowanym w PUP bezrobotnym.

Wnioski wynikające z przeprowadzonych analiz stanowiły podstawowy argument uzasadniający ubieganie się o dodatkowe środki Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej na programy:

- aktywizacji zawodowej osób zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników,
- specjalny, ograniczający rozmiar i skutki bezrobocia wśród kobiet.

Wyboru zasadniczego dla pilskiego rynku pracy problemu aktywizacji zawodowej bezrobotnych kobiet oraz osób zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników dokonano, kierując się nie tylko podstawowymi wynikami ilościowymi analiz.

Dla poprawnej ich interpretacji oraz zaplanowania efektywnych przedsięwzięć wykorzystano podsumowanie badań ankietowych przeprowadzonych w ubiegłym roku na wybranych grupach:

1. „Rynek pracy a aktywność osób bezrobotnych powyżej 45 roku życia w powiecie pilskim”,
2. „Rynek pracy a aktywność osób bezrobotnych do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia w powiecie pilskim”,
3. „Rynek pracy a aktywność osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy w powiecie pilskim”,
4. „Rynek pracy a aktywność bezrobotnych kobiet w powiecie pilskim”.

Jedną z podstawowych, stosowanych przez Urząd metod obserwacji rynku pracy była analiza prowadzona metodą monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Wynikające z niej wnioski i rekomendacje miały również określone znaczenie i brane były pod uwagę w oddziaływaniu na problemy lokalnego rynku pracy, głównie w identyfikowaniu i harmonizowaniu potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych ze stroną popytową rynku pracy, m.in. przy opracowywaniu planu szkoleń osób bezrobotnych na 2011 rok oraz przy sporządzaniu informacji dla członków Powiatowej Rady Zatrudnienia celem zaopiniowania kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych.

Zgodnie z zaleceniami Ministra Pracy i Polityki Społecznej, zawartymi w „Zasadach przyznawania środków Funduszu Pracy stanowiących rezerwę Ministra Pracy i Polityki Społecznej na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w 2011 roku” przygotowanie wniosku o dodatkowe środki winno być poprzedzone szczegółową analizą lokalnego rynku pracy. Analiza ta winna być przeprowadzona zgodnie z metodologią wskazaną w opracowaniach:

- „Wprowadzenie do analizy lokalnego rynku pracy. Przewodnik” MPiPS, Warszawa 2006,
- „Podręcznik użytkownika metod, narzędzi i procedur diagnozowania zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na regionalnym i lokalnym rynku pracy. Podręcznik dla urzędów pracy” pod. red. Elżbiety Kryńskiej, MPiPS, Warszawa 2010.

Mając powyższe na uwadze PUP w Pile zlecił firmie „Biostat”, wybranej zgodnie z ustawą Prawo zamówień publicznych, przeprowadzenie badania i dokonanie analizy rynku pracy w powiecie pilskim.

Zakres badania obejmował 4 główne obszary:

- diagnoza sytuacji ekonomiczno-społecznej powiatu pilskiego w zakresie demografii, migracji wewnętrznej i zewnętrznej, a także edukacji i kształcenia ustawicznego;
- analiza sytuacji na lokalnym rynku pracy z uwzględnieniem jego charakterystyki, głównych trendów i prognoz rozwojowych w przyszłości, jak również przy wskazaniu jego mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń;

- analiza bezrobocia w powiecie zarówno pod kątem wskazania przyczyn niepodejmowania pracy przez bezrobotnych, jak też przez dokonanie charakterystyki osób bezrobotnych w takich obszarach, jak m.in.: doświadczenie zawodowe, dotychczasowa współpraca z Urzędem, preferowane kierunki kształcenia i metody poszukiwania pracy;
- analiza przedsiębiorczości w powiecie pilskim poprzez oszacowanie potencjału inwestycyjnego i kondycji przedsiębiorczości, ocenę wymiaru zapotrzebowania na nowych pracowników z określonymi kompetencjami i nabytymi w trakcie szkoleń kwalifikacyjnymi, jak również poprzez ocenę współpracy przedsiębiorstw z Urzędem Pracy.

Badanie przeprowadzono na grupie 367 pracodawców wybranych w sposób losowo-warstwowy według sektora własności, sekcji PKD, gmin i wielkości zakładu oraz na grupie 293 osób bezrobotnych, wybranych w sposób losowo-warstwowy według płci, wieku i wykształcenia.

VII. Podsumowanie

1. Negatywne impulsy koniunkturalne w gospodarce nie pozostały bez wpływu na piliński rynek pracy w 2011 r.
Poziom bezrobocia na koniec 2011 roku w porównaniu z grudniem 2010 r. wzrósł do 6.429 osób, tj. o 445 osób, osiągając dynamikę 107,4%.
Na wyższym poziomie ukształtowała się również stopa bezrobocia osiągając w końcu analizowanego okresu 11,7%, tj. wyższą o 0,7 punktu procentowego wobec roku poprzedniego.
Na koniec 2011 r. stopa bezrobocia osiągnęła poziom: w województwie wielkopolskim – 9,2%, a więc była na poziomie roku 2010, natomiast w kraju – 12,5%, co w porównaniu do 2010 roku oznacza wzrost o 0,2 punktu procentowego.
2. W 2011 roku wyłączono z ewidencji osób bezrobotnych mniej niż w 2010 roku o 2.070 osób, w tym o 880 osób mniej z tytułu niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy.
Na obniżenie ilości osób wyłączonych z ewidencji istotny wpływ miały ograniczone środki Funduszu Pracy na realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Zmniejszenie możliwości aktywnego oddziaływania na rynek pracy, np. poprzez propozycje uczestnictwa w stażach bądź zatrudnienia subsydiowanego skutkowało także mniejszą o 17,2% ilością wizyt osób bezrobotnych w Urzędzie.
Powyższa przyczyna w powiązaniu z deklarowanym przez ok. 35% badanych osób bezrobotnych² zainteresowaniem oferowanym ze strony Urzędu wsparciem w formie świadczeń, w tym ubezpieczenia zdrowotnego, stanowi o większym „zdyscyplinowaniu” osób bezrobotnych i stawianiu się w Urzędzie w wyznaczonych terminach.
3. W analizowanym okresie 3.892 osoby podjęły pracę niesubsydiowaną, tj. o 137 osób więcej (o 3,6%) aniżeli w 2010 roku, natomiast pracę subsydiowaną 521 osób, tj. o 300 osób mniej (o 36,5%) niż w roku 2010.
4. Równocześnie w okresie 12 miesięcy 2011 r. napływ do bezrobocia był niższy o 1.635 osób (o 12,9%) niż w analogicznym okresie 2010 roku i wyniósł 11.048 osób.
Stosunkowo wysoki poziom napływu do bezrobocia spowodowany był, m.in. rejestracją osób zwolnionych (454) z przyczyn nie dotyczących pracowników.
5. W porównaniu z 2010 r. zmieniła się również struktura wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Niesubsydiowane miejsca pracy w liczbie 1.911 stanowiły 60,5% ogólnej liczby – porównując z 2010 r. wskaźnik ten wzrósł o 7,6 punktu procentowego.
Znacznemu zmniejszeniu uległ udział procentowy wolnych miejsc zatrudnienia subsydiowanego. W analizowanym roku Urząd Pracy dysponował 1.247 miejscami subsydiowanymi, tj. 39,5% ogólnej liczby – w porównaniu z 2010 r. udział ten zmniejszył się o 7,6 punktu procentowego.

---

² Badanie zewnętrzne „Analiza lokalnego rynku pracy”.

Najwięcej wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dotyczyło zawodów: robotnik gospodarczy, sprzedawca, technik prac biurowych, kierowca samochodu ciężarowego, pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani, magazynier, pracownik prac dorywczych oraz sprzątaczką biurową.

6. Utrwaleniu uległa struktura bezrobocia wśród osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz kobiet, pomimo działań kierowanych do tych osób.

Na koniec grudnia 2011 r. osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w liczbie 5.784 stanowiły 90,0% ogółu zarejestrowanych osób bezrobotnych (w 2010 r. – 5.237 osób, tj. 87,5%).

W województwie wielkopolskim w 2011 r. – 90,1% (w 2010 r. – 89,8%), w kraju w 2011 r. – 91,1% (w 2010 r. – 90,9%).

- Nieznacznie, bowiem tylko o 38 osób, wzrosła liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia. Na koniec analizowanego okresu grupa ta liczyła 1.305 osób, tj. 20,3% ogółu bezrobotnych, przy dynamice wzrostu wynoszącej 103,0%, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się o 0,9 punktu procentowego.

Powiat pilski miał najniższy, po powiecie poznańskim wskaźnik udziału osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych.

- Również stosunkowo nieznacznie – z 20,7% do 22,2% – zwiększył się w porównaniu do 2010 r. udział osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych. Jednak dynamika wzrostu tej grupy w porównaniu z 2010 r. osiągnęła poziom 115,1%.

Wskaźnik udziału bezrobotnych powyżej 50 roku życia wśród bezrobotnych ogółem był w powiecie pilskim niższy o 0,1 punktu procentowego, aniżeli w kraju (22,3%) oraz wyższy o 2,5 punktu procentowego, aniżeli w Wielkopolsce (19,7%).

- Wzrosła o 438 osób (o 21,0%) w porównaniu z 2010 r. liczba osób długotrwale bezrobotnych, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 39,2%, tj. o 4,4 punktu procentowego więcej niż na koniec grudnia 2010 r.

Osiągnięty w powiecie na koniec analizowanego okresu procentowy udział długotrwale bezrobotnych w bezrobociu ogółem był jednak znacznie korzystniejszy od wskaźnika uzyskanego dla województwa wielkopolskiego i kraju.

Udział długotrwale bezrobotnych w bezrobociu ogółem był na rynku pilskim niższy o 4,0 punktu procentowego aniżeli w Wielkopolsce (43,2%) i o 11,1 punktu procentowego niższy od rynku pracy krajowego (50,3%).

- Istotnym problemem nadal pozostaje bezrobocie wśród osób bez kwalifikacji zawodowych, na co wskazuje poziom tego zjawiska oraz fakt, że dotyka ono szczególnej grupy osób.

W końcu grudnia 2011 r. grupa osób zarejestrowanych bez kwalifikacji zawodowych liczyła 1.845 stanowiąc 28,7% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do grudnia 2010 r. ich udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych zwiększył się o 4,7 punktu procentowego, przy dynamice wzrostu wynoszącej 128,6%.

Dla porównania – udział tej kategorii bezrobotnych na koniec grudnia 2011 r. wyniósł w Wielkopolsce 27,0%, a w kraju 29,8% ogółu.

Wśród bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych osoby o najwyższym potencjale zawodowym, tj. od 18 do 34 roku życia stanowiły 51,6%. W kategorii tej dominowały też również kobiety, których udział wyniósł 59,9%. Aż 68,5% osób bez kwalifikacji zawodowych legitymowało się wykształceniem na poziomie szkoły gimnazjalnej i poniżej.

- Na porównywalnym w stosunku do 2010 r. poziomie (wzrost tylko o 30 osób) odnotowano bezrobocie wśród osób bez doświadczenia zawodowego. Na koniec grudnia 2011 r. bezrobotni bez doświadczenia zawodowego stanowili grupę liczącą 1.418 osób, tj. 22,1% bezrobotnych ogółem.
W porównaniu do analogicznego okresu 2010 r. wskaźnik ten obniżył się o 1,1 punktu procentowego.
Na koniec analizowanego okresu grupę tą charakteryzowały wysokie udziały osób: w wieku od 18 do 34 lat – 84,1%, posiadających wykształcenie na poziomie szkoły policealnej i średniej zawodowej – 25,0% oraz krótki okres pozostawania bez pracy (1-6 miesięcy) – 50,4%.
Odnotowany w powiecie pilskim wskaźnik udziału osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego był porównywalny do uzyskanego w Wielkopolsce – 22,1% oraz znacznie korzystniejszy od krajowego – 26,2%.
  - W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 336 osób, tj. do 3.486 osób liczba bezrobotnych kobiet, osiągając dynamikę wzrostu 110,7%, pomimo realizacji programu specjalnego dla tej grupy osób.
Większy, utrzymujący się ponad 50 % udział kobiet wśród zarejestrowanych bezrobotnych przy jednoczesnym mniejszym udziale (poniżej 50%) wśród pracujących w powiecie wskazuje na konieczność kontynuowania działań aktywizacyjnych wobec tej grupy osób bezrobotnych.
7. W 2011 r. nastąpiło znaczne ograniczenie środków finansowych na realizację zadań z zakresu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Według algorytmu powiat pilski otrzymał 3.305,0 tys. zł, tj. o 58,9% mniej od kwoty przyznanej według algorytmu na 2010 rok, a o 18,6% przyznanej na rok 2009.
  8. W celu złagodzenia negatywnych skutków ograniczenia wysokości środków na programy rynkowe aplikowano i pozyskano dodatkowe środki z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz z Europejskiego Funduszu Społecznego, m.in. na aktywizację zawodową bezrobotnych kobiet w ramach programu specjalnego oraz osób zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników. Podjęto także inne działania opracowując „Zasady kierowania osób bezrobotnych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2011 r.” oraz dostosowano zasady realizacji programów rynkowych do sytuacji znacznego ograniczenia środków.
Z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej pozyskano kwotę 1.858,0 tys. zł, natomiast ze środków EFS 1.733,9 tys. zł, tj. ogółem – 3.591,9 tys. zł.
  9. Podejmowane działania przy udziale środków FP i EFS wpływają na łagodzenie skutków bezrobocia. Jednakże poziom bezrobocia zależy przede wszystkim od możliwości tworzenia przez pracodawców nowych, trwałych miejsc pracy.

10. W 2011 roku na aktywizację osób bezrobotnych wydatkowano środki Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego w wysokości 6.895,5 tys. zł, tj. o 8.203,5 tys. zł (o 54,3%) mniej niż w 2010 r..
11. W 2011 r. Powiatowy Urząd Pracy zaktywizował – w ramach środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego – 1.253 osoby, tj. o 1.231 osób (49,6%) mniej niż w 2010 r. (2.484 osoby).
12. Wśród ogółu zaktywizowanych osób bezrobotnych największy udział stanowiły osoby skierowane do odbycia stażu (36,6%), do wykonywania prac społecznie użytecznych (19,0%) oraz na stanowiska pracy utworzone w ramach refundacji kosztów ich wyposażenia lub doposażenia (18,0%).
13. Wśród wydatków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu – 5.891,6 tys. zł (85,4%) wydatkowano na staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych, a więc na niższym poziomie jak w 2010 roku (90%) i 2009 roku (85,9%).
14. Mając na względzie formy aktywizacji osób bezrobotnych, najwięcej, bo 38,6% środków wydatkowano na staże. Priorytetowe potraktowanie staży podyktowane było, m.in. trudnościami ze znalezieniem zatrudnienia przez osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. m.in. przez osoby młode, długotrwale bezrobotne, powyżej 50 roku życia, niepełnosprawne, a także bardzo dużym zainteresowaniem tą formą wsparcia wśród pracodawców, co umożliwia osobom bezrobotnym zdobycie doświadczenia zawodowego, mającego kluczowe znaczenie w procesie poszukiwania pracy.
15. W drugiej kolejności najwięcej środków – po stażach – przeznaczono na wypłatę jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (24,8% wydatków). Ma to istotne znaczenie z punktu widzenia rekomendacji zawartych w badaniu przeprowadzonym na zlecenie Urzędu „Analiza rynku pracy w powiecie pilskim” dotyczącej zwiększenia ilości przyznawanych jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej.
16. Nadal zauważyć można niedopasowanie kierunków kształcenia i kwalifikacji bezrobotnych do oczekiwań pracodawców. Na koniec 2011 roku do zawodów generujących bezrobocie należały: sprzedawca, technik ekonomista, kucharz, monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych, murarz i krawiec. Oprócz zawodu krawiec, pozostałe generują bezrobocie niezmiennie od 2010 roku. Natomiast pracodawcy poszukiwali najczęściej robotników gospodarczych, sprzedawców, techników prac biurowych, pracowników prac dorywczych, pozostałych operatorów maszyn i urządzeń i kierowców samochodów ciężarowych.
17. Z przeprowadzonych różnych badań wynika, że pracodawcy dostrzegają przede wszystkim niedopasowanie kierunków wykształcenia do potrzeb rynku pracy, ale również brak u kandydatów do pracy różnorodnych kompetencji miękkich.

ZAŁOŻENIA PROJEKTU

Okres realizacji: 1 styczeń 2008 r. - 31 grudnia 2013 r.

Cel: podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile osób bezrobotnych.

Wartość projektu: lata 2008-2011 – 12 026 149,00 zł

Uczestnicy projektu: osoby bezrobotne z powiatu pilskiego, w tym m. in.: długotwale bezrobotne, do 25 roku życia, po 45 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych oraz osoby niepełnosprawne.

Formy aktywizacji zawodowej:

- staże,
- przygotowanie zawodowe,
- szkolenia (aktywizacyjne, zawodowe, przygotowujące do podjęcia prowadzenia działalności gospodarczej,
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej,
- zatrudnienie subsydiowane na nowo utworzonych stanowiskach pracy w ramach refundacji kosztów ich wyposażenia lub doposażenia.

REALIZACJA

Do udziału w projekcie w okresie I 2008 – IX 2011 skierowanych zostało 1 917 osób bezrobotnych, w tym:

- 791 osób na staż,
- 183 osoby na przygotowanie zawodowe,
- 325 na szkolenia zawodowe,
- 120 osób na szkolenia aktywizacyjne,
- 331 osób na szkolenie „Jak założyć i prowadzić własną firmę”,
- 36 osób do zatrudnienia na refundowanych stanowiskach pracy,
- 385 osobom udzielono dotacji na podjęcie działalności gospodarczej (w tym 254 po uprzednim szkoleniu „Jak założyć i prowadzić własną firmę”).

W ramach szkoleń uczestniczyli i uczestnicy projektu nabywali wiedzę i praktyczne umiejętności z zakresu m. in. : prowadzenia

własnej firmy, fakturowania i gospodarki magazynowej, fryzjerstwa, małej gastronomii, księgowości, obsługi kas fiskalnych, obsługi koparko-ładowarki, obsługi obrabiarek sterowanych numerycznie, opiekuńcza osób starszych, spawania metodą TIG I MAG, pozyskiwania środków z Unii Europejskiej, asystenta audytu.

W ramach projektu uczestniczyli i uczestnicy projektu, którzy otrzymali jednorazowe środki na działalność gospodarczą podejmowali ją w zakresie:

1. usług (budowlanych, kosmetycznych, kowalskich, tapicerskich, krawieckich, stolarskich, ciesielskich, informatycznych, reklamowych, wydawniczych, artystycznych, elektromechanicznych, blacharsko-lakierniczych, fryzjerskich, wodno-kanalizacyjnych, optycznych, opiekuńczych, dekarских, pielęgnacji ogrodów, wykonywania tatuaży, kurierskich, treshury, prowadzenia małej gastronomii innych),
2. handlu (m.in. art. spożywczych, chemią, art. kosmetycznymi, odzieżą, butami, art. motoryzacyjnymi, nasionami, sprzętem AGD, kwiatami, olejami i smarami, tkaninami, art. budowlanymi, art. przeznaczonymi do hodowli gołębi, siatkami ogrodzeniowymi, meblami, art. zoologicznymi),
3. produkcji (m.in. mebli, zniczy, przedmiotów z drewna, wyrobów ze szkła, naklejek, wyrobów garmażeryjnych, dekoracji okolicznościowych).

Uczestniczyli i uczestnicy projektu kierowani na staż i przygotowanie zawodowe po zakończeniu wsparcia podejmowali zatrudnienie w zakładach pracy, w których je odbywali.

Według stanu na koniec września 2011 r. spośród wszystkich uczestniczek i uczestników projektu - 905 osób podjęło zatrudnienie lub samozatrudnienie.

Dodatkowe wsparcie dla uczestników projektu

W celu ułatwienia osobom bezrobotnym uczestnictwa w projekcie Urząd w ramach projektu zwracał koszty dojazdu do i z miejsca odbywania szkolenia, stażu lub przygotowania zawodowego oraz pokrywał koszty opieki nad dziećmi do lat 7 lub osobą zależną.

OPINIE UCZESTNIKÓW O UDZIALE W PROJEKCIE

Dla wielu osób bezrobotnych udział w projekcie to życiowa szansa. Oto, co sami mówią:

Bezrobotny lat 24

- forma wsparcia - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymane w VII 2008 r.

„Pozytskana kwota, w ramach dotacji była jednym z czynników, który dopomógł mi podjąć decyzję i rozpocząć działalność na własną rękę. Za pozyskane pieniądze kupiłem sprzęt, który był mi niezbędny do obróbki materiałów i otwarcia hurtowni. Patrząc z perspektywy czasu mogę powiedzieć, że pieniądze dobrze zagospodarowałem. Dziś jestem przedsiębiorcą, który sam zatrudnia osoby bezrobotne. Środki na stworzenie dla nich stanowiska pracy pozyskuję w Urzędzie Pracy”.

Bezrobotna lat 25

- forma wsparcia - jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej otrzymane w X 2008 r.

„Miałam pomysł na działalność gospodarczą, niestety nie miałam środków finansowych, aby ją otworzyć. Dzięki udziałowi w projekcie pozyskałam środki na otwarcie punktu usługowego i wyposażenie go w niezbędny sprzęt i narzędzia. Dziś jestem samodzielną. Własną działalność tak bym pewnie otworzyła, ale byłoby to przedsięwzięcie oddalone w czasie. Dzięki pozyskanym w 2008 r. środkom sama sobie stworzyłam stanowisko pracy, które mnie utrzymuje. Dla nikogo nie jestem ciężarem. Mówią „Umiesz liczyć – licz na siebie”. Ja jestem tego dowodem”.

Bezrobotna 42 lata

- forma wsparcia - szkolenie zawodowe w kierunku „Kadry - prace - ZUS z obsługą programu PŁATNIK” zrealizowane w X 2009 r.

„Jestem bardzo zadowolona z udziału w projekcie „Mój wybór - moja przyszłość”. Szkolenie, na które zostałam skierowana zgodnie było z moimi oczekiwaniami. Dzięki niemu nabyłam wiedzę oraz nowe umiejętności związane z obsługą kadrowo-księgową. Obecnie pracuję w dziale finansowo-księgowym. Zdobyta wiedza pozwala mi na wykonywanie codziennych służbowych obowiązków. Może nie w pełni ją wykorzystuję na zajmowanym stanowisku, ale w razie potrzeby mogę służyć

pomocą innym. Każde szkolenie jest przydatne i podwyższa nasze kwalifikacje i umiejętności. Rozwija. Mi pomogło znaleźć pracę”.

Bezrobotna niepełnosprawna 32 lata

- forma wsparcia - staż odbyty w okresie VAX 2010 r.

„Patrząc z perspektywy czasu na mój udział w projekcie stwierdzam, że stało się bardzo dobrze, że mogłam odbyć ten staż. Przez pięć miesięcy pracodawca miał możliwość przekazać mi wiedzę i umiejętności z zakresu wykonywanej przeze mnie pracy na danym stanowisku. Po zakończeniu stażu miał już wykwalifikowanego, sprawdzonego pracownika. Ja miałam możliwość wykazać się sumiennością, dokładnością i kompetencją. Po zakończeniu stażu pracodawca zawarł ze mną umowę o pracę na okres o wiele dłuższy niż przewidywała umowa zawarta ze Starostą i w 2011 r. przedłużyła o kolejny rok. Jestem teraz bardziej pewna siebie, bardziej otwarta na ludzi. Mam plany na przyszłość”.

PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Powiatowy Urząd Pracy w Pile planuje dalszą realizację projektu „Mój wybór- moja przyszłość” do końca 2013 roku. Jednak już teraz obserwujemy jak zmieniają i pojawiają się coraz to inne, poważniejsze problemy do rozstrzygnięcia przy planowaniu kolejnych działań w projekcie. Zdobyte doświadczenie daje nam poczucie, że warto aplikować o środki Europejskiego Funduszu Społecznego i podjąć się wyzwań z nimi związanych. Ponadto świadomość, że „za cyferkami” w sprawozdaniach kryją się zadowoleni ludzie, przekłada się na satysfakcję z wykonanego zadania. Fundusze unijne niosą ze sobą nowe szanse i możliwości, które warto wykorzystywać. Działania założone w projekcie mają na celu aktywizację zawodową osób bezrobotnych, stąd też każda osoba podejmująca pracę to powód do zadowolenia.

Powiatowy Urząd Pracy w Pile
Aleja Niepodległości 24

Tel. 067 2151127

e-mail: pup@pup.pila.pl

Filia w Wyrzysku

Bydgoska 11

Tel. 067 2862959

e-mail: filia@pup.pila.pl

www.pup.pila.pl

Opracowanie:
Powiatowy Urząd Pracy w Pile

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

SZUKASZ PRACY – PRZYJDŹ DO NAS!

TWÓJ UDZIAŁ W PROJEKCIE

– TO SZANSA NA ZATRUDNIENIE!

Powiatowy Urząd Pracy w Pile

realizuje projekt

„MÓJ WYBÓR – MOJA PRZYSZŁOŚĆ”

współfinansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu

Społecznego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki